

సంపుటి: 72 సంచిక: 44 పుటలు: 52

జాగృతి

కలి 5121 - శ్రీ శార్వరి శ్రావణ బహుళ త్రయోదశి

వెల: ₹15/-

17-23 ఆగస్టు 2020

'వికాసాన్ని

ఆకాంక్షించే విధానం'

గుంత లక్ష్యంతో ముఖాముఖ..

9లో..

విద్యలో నూతన అధ్యాయం

జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ను మీ మొబైల్‌తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/14814> అని బ్రౌజర్‌లో టైప్ చేయండి.

72 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

MAHAVEER GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | IT | MECH. | CIVIL | AERO

PG

M.Tech

DE & CS | VLSI | PE & ES | CSE | SE | AMS

MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic

DECE | DEEE | DCME | DME | DCE

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech

ECE | EEE | CSE | MECH.

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com

Computers & General

B.Sc

MSCs

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by **MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY**

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgi, Hyderabad - 500 005.

దీపావళి సందర్భంగా

వాకాటి పాండురంగారావు స్మారక

కథల పోటీ

జాగృతి వారపత్రిక దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక కోసం

సుప్రసిద్ధ కథా రచయిత స్వర్ణీయ వాకాటి పాండురంగారావు స్మారకార్థం

'కథల పోటీ-2020' ని ప్రకటిస్తూ కథా రచయితలకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నది.

1. కథకులు సమకాలీనం, చారిత్రకం, సైన్స్ ఫిక్షన్ ఇతివృత్తంతో కూడిన కథలను పంపవచ్చు. ఇందులో భారతీయ సామాజిక జీవనమే నేపథ్యంగా ఉండాలి.
2. ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ బహుమతులతో పాటు, ఎనిమిది కథలకు రూ. 1000 చొప్పున ప్రోత్సాహక బహుమతి, సాధారణ కథకు స్వీకరించిన ప్రతి కథకు పారితోషికం ఉంటాయి.
3. కథ నిడివి 1500 పదాలకు మించరాదు. ఒక రచయిత మూడు కథలకు మించి పంపరాదు.
4. కథ తన సొంతమేనని, అనువాదం, అనుసరణ కాదని, బ్లాగుల్లోనూ, వెబ్ పత్రికల్లోనూ మరెక్కడా ప్రచురితం, ప్రసారం కాలేదనీ, పరిశీలనలో లేదనీ విడిగా హామీపత్రం జతచేయాలి. హామీపత్రంలో రచయిత పేరు, చిరునామా, ఇ-మెయిల్ ఐడి, ఫోన్ నంబర్ తప్పక రాయాలి. కథ రాసిన పుటలలో ఎక్కడా రచయిత పేరు గానీ, ఇతర వివరాలేవీ ఉండరాదు.
5. బహుమతి పొందిన కథలను జాగృతి దీపావళి సంచికలో ప్రచురిస్తాం. కొన్నిటిని సాధారణ ప్రచురణకు స్వీకరించి, వీలును బట్టి ఆ తర్వాత రాబోయే సంచికలలో ప్రచురిస్తాం.
6. కథలను తెలుగులో అను ఫాంట్ లేదా యూనికోడ్ ఫాంట్లో డిటిపి చేసి jagriticompetition@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి. చేతి రాత అందంగా, న్యాయనిర్ణేతలకు అర్థమయ్యేలా ఉంటే స్కాన్ చేసి పంపినా పరవాలేదు. భాష అర్థంకాని, సరిగా స్కాన్ చేయని కథలు పోటీకి తీసుకోలేం.
7. కథను పోస్ట్ లేదా కొరియర్ ద్వారా పంపాలనుకుంటే 'జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500027'కు పంపొచ్చు. అయితే జాగృతికి కథల్ని చేర్చే బాధ్యత రచయితలేదే. (కరోనా ప్రభావం దృష్ట్యా తప్పనిసరి అయితేనే ఈ విధానం వాడుకోగలరు.)
8. కథల ఎంపికలో రచయితల ఉత్తర, ప్రత్యుత్తరాలకు తావులేదు. సంపాదకునిదే అంతిమ నిర్ణయం.

ప్రథమ
ద్వితీయ
తృతీయ
బహుమతులు
వరుసగా
రూ.12,000
రూ.7,000
రూ. 5,000

రచనలు జాగృతికి చేరడానికి చివరి తేదీ: 07 సెప్టెంబర్, 2020

శ్రీగిరిరాజు ధర్మ సంరక్షణ పరిషత్తు వారి కథల పోటీ

డా॥ శిస్టా రామచంద్రరావు, శ్రీమతి డా॥ శిస్టా సత్యదేవి రాజ్యలక్ష్మి:

డా॥ శ్రీగిరిరాజు శ్రీనివాస్ ఉమామహేశ్, శ్రీమతి డా॥ శ్రీగిరిరాజు హైందవి ఆధ్వర్యంలోని

'శ్రీగిరిరాజు ధర్మ సంరక్షణ పరిషత్తు' 2020 సంవత్సరానికి గానూ కథా రచయితలకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నది.

- **కథాంశం:** 'సమాజంలో గృహిణి పాత్ర.' ఇందులో భారతీయ సామాజిక జీవనమే నేపథ్యంగా ఉండాలి.
- ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ బహుమతులతో పాటు, నాలుగు కథలకు రూ. 2000 చొప్పున, ఎనిమిది కథలకు రూ. 1000 చొప్పున ప్రోత్సాహక బహుమతులుంటాయి.
- కథ నిడివి 1500 పదాలకు మించకూడదు.
- ఒక రచయిత రెండు కథలకు మించి పంపరాదు.
- కథ తన సొంతమేనని, అనువాదం, అనుసరణ కాదని, బ్లాగుల్లోనూ, వెబ్ పత్రికల్లోనూ మరెక్కడా ప్రచురితం, ప్రసారం కాలేదనీ, పరిశీలనలో లేదనీ విడిగా హామీపత్రం జతచేయాలి. హామీపత్రంలో రచయిత పేరు, చిరునామా, ఇ-మెయిల్ ఐడి, ఫోన్ నంబర్ తప్పక రాయాలి. కథ రాసిన పుటలలో ఎక్కడా రచయిత పేరు గానీ, ఇతర వివరాలేవీ ఉండరాదు.
- బహుమతి పొందిన కథలను వీలునుబట్టి జాగృతిలో ప్రచురిస్తాం. సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన వాటికి జాగృతి నుంచి పారితోషికం అందజేస్తాం.
- కథలను తెలుగులో అను ఫాంట్ లేదా యూనికోడ్ ఫాంట్లో డిటిపి చేసి jagritikathalapoti@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి. చేతి రాత అందంగా, న్యాయనిర్ణేతలకు అర్థమయ్యేలా ఉంటే స్కాన్ చేసి పంపినా పరవాలేదు. భాష అర్థంకాని, సరిగా స్కాన్ చేయని కథలు పోటీకి తీసుకోలేం.
- కథను పోస్ట్ లేదా కొరియర్ ద్వారా పంపాలనుకుంటే 'జాగృతి వారపత్రిక, 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500027'కు పంపొచ్చు. అయితే జాగృతికి కథల్ని చేర్చే బాధ్యత రచయితలేదే. (కరోనా ప్రభావం దృష్ట్యా తప్పనిసరి అయితేనే ఈ విధానం వాడుకోగలరు.)
- కథల ఎంపికలో ఎలాంటి ఉత్తర, ప్రత్యుత్తరాలకు తావులేదు. సంపాదకునిదే అంతిమ నిర్ణయం.

బహుమతులు వరుసగా :
ప్రథమ - రూ. 12000
ద్వితీయ - రూ. 7000
తృతీయ - రూ. 5000

రచనలు జాగృతికి చేరడానికి చివరి తేదీ: ఆగస్టు 30, 2020

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad -500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం
(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరీష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304
డీఆర్ఎస్ సరేంద్ర	సబ్ ఎడిటర్	9441433188

డిజైనర్లు : సిపాచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం॥ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అద్రసులో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్కోడ్, మొబైల్ నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేది వివరాలు మీకు ఎస్.ఎం.ఎస్. చేస్తాము. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసే పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రసీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ బ్యాంకు ఖాతాలో నగదు వేసేవారు చార్జీలకింద మరో రూ.50 పంపాలి. ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా చెల్లిస్తే చార్జీలు ఉండవు. డబ్బు పంపాక 040-27561453 9959997013 సంబర్ధకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 62170399960, SBI, Isamia Bazar Branch, IFSC : SBIN0005895, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని అంగ్లంలో రాయాలి.

మార్కెటింగ్, సర్క్యులేషన్, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ॥ 11 నుండి సా॥ 6 గంటల మధ్య)

బి. నాగరాజు సర్క్యులేషన్ మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

ఎర్రకోట నుంచి డెబ్బయ్య నాలుగో స్వాతంత్ర్య దిన వాణి వినిపించారు, ప్రధాని సరేంద్ర మోదీ. మనకు స్వరాజ్యం వచ్చినదే సంక్షుభిత క్షణాలలో. స్వరాజ్య భారతి తొలి అడుగులన్నీ ఎగుడు దిగుళ్ల మీద సాగినవే. మారే కాలంతో పాటు సంక్షోభాలు కూడా కొత్త కొత్త రూపాలతో దేశానికి సవాళ్లు విసిరాయి. విసురుతూనే ఉన్నాయి. పాకిస్తాన్, చైనాలతో యుద్ధాలు, సరిహద్దు సంఘర్షణలు వాటిలో ఉన్నాయి. అంతర్గత కల్లోలాలు, ఆర్థిక సంక్షోభాలు, కరువు కాటకాలు, సామాజిక ఘర్షణలూ ఉన్నాయి. శతాబ్దాల పరాయి పాలన వదిలి వెళ్లిన హిందూ-ముస్లిం ఘర్షణలు, నిరుద్యోగం, అసమానత్వం, అవిద్య వంటి వాటిని దేశం ఎదుర్కొంటున్నది. వీటి గురించి గత ప్రధానులు ఆయా కాలాలలో ఎర్రకోట ప్రసంగాలలో ప్రస్తావించారు. కానీ ఈ స్వాతంత్ర్య దిన సందేశం ప్రత్యేకం, ఏ విధంగా చూసినా చరిత్రాత్మకం. సమస్యలను ప్రస్తావిస్తూనే, సాధించినదేమిటో గుర్తు చేస్తూనే, దేశంలో ఉన్న వాస్తవ పరిస్థితిని చెబుతూనే ప్రజలలో ఆత్మవిశ్వాసం నింపడానికే ప్రధాని సందేశంలోని ప్రతి మాట ప్రయత్నించినదనిపించింది. ఇప్పుడు కావలసింది ఆత్మ విశ్వాసమే. నేటి పరిస్థితి అలాంటిదే. కనీవినీ ఎరుగనిది.

గడచిన మార్చి 24 ముందునాటి భారతావనికి, తరువాతి భారతదేశానికి ఎంతో తేడా ఉంది. కొవిడ్ 19తో దేశంలో లాక్డౌన్ అప్పుడే అమలులోకి వచ్చింది. ఆ విశ్వవ్యాప్త అంటువ్యాధి, ఫలితంగా అమలు చేసిన లాక్డౌన్ సామాజిక, ఆర్థిక వ్యవస్థను పెను సంక్షోభంలోకి నెట్టాయి. ఈ కష్టకాలంలోనే చైనా సరిహద్దులలో రగడ ఆరంభించింది. పాకిస్తాన్ దానికి వంత పాడుతోంది. కరోనా, చైనాకి మోదీ ఎక్కువ మాటలు కేటాయించడం అందుకే. ఇటు విస్తరణ కాంక్షనీ, అటు ఉగ్రవాదాన్ని కూడా దిగ్విజయంగా ఎదుర్కొన్నామని మోదీ దేశ ప్రజలకీ, అంతర్జాతీయ సమాజానికి చెప్పడం ఎంతో సమంజసం.

సంక్షోభాలూ, సవాళ్లనూ కూడా అనుకూలంగా మలుచుకోవాలన్నది మోదీ ఆశయం. ఏడు దశాబ్దాల క్రితం స్వాతంత్ర్యం తెచ్చుకున్న దేశాన్ని

లోపలి పేజీలలో...

ముఖపత్ర కథనం
విద్యలో నూతన అధ్యాయం

6లో

ధారావాహిక నవల

అంబాలి - 11

- ఆకెళ్ల శివప్రసాద్

ధారావాహిక నవల

రాజగురువు -21

- పుట్టగంటి గోపీకృష్ణ

30లో

జాగృతి

సంపాదక్రియం

శాలివాహన 1941 శ్రీ శార్వరి శ్రావణ బహుళ త్రయోదశి
17 ఆగస్టు 2020, సోమవారం

ఇక స్వావలంబన వైపు నడిపించాలన్న దృఢ నిశ్చయాన్ని కూడా ప్రధాని సుస్పష్టంగా వెల్లడించారు. అందుకే ఆత్మనిర్భర భారత్ గురించి గొప్పగా చెప్పారు. ఓకల్ ఫర్ లోకల్, మేకిన్ ఇండియా టు మేక్ ఫర్ వరల్డ్, నేషనల్ డిజిటల్ హెల్త్ మిషన్ గురించి చెప్పి మోదీ, తన నిర్మాణాత్మక దృక్పథం ఏమిటో జాతి ముందు ఆవిష్కరించారు. నియంత్రణ రేఖ (ఎల్ఓసీ) నుంచి

స్వాతంత్ర్యం...స్వావలంబన

వాస్తవ నియంత్రణ రేఖ (ఎల్ఓసీ) వరకు దేశ సార్వభౌమాధికారాన్ని సవాలు విసిరిన వారికి, అంటే చైనాకు మన సాయుధ బలగాలు గట్టిగా బుద్ధి చెప్పాయని ప్రధాని ఘంటాపథంగా చెప్పగలిగారు. ఈ మాట ద్వారా మోదీ ఆ ఇరుగు పొరుగులకు తీవ్ర హెచ్చరిక చేసినట్లేనని పరిశీలకులు చెబుతున్నారు. అటు కరోనాతో ప్రపంచం తల్లడిల్లిపోతూ ఉంటే, దానిని విశ్వవ్యాప్తం చేసిన దేశంగా అపకీర్తిని మూటగట్టుకున్న చైనా దురాక్రమణను ఆశ్రయించింది. దేశ సరిహద్దులలోని లద్దాఖ్ రగడ దాని ఫలితమే.

అసతో మా సద్గుమయ తమసోమా జ్యోతిర్గుమయ మృత్యోర్మాలమృతంగమయ
- బృహదారణ్యకోపనిషత్

మొత్తానికి అక్కడ నుంచి చైనా సేనలు వెనుదిరిగాయి. చైనాతో జరిగిన ఘర్షణలో మరణించిన 20 మంది అమర జవాన్లకు ఎర్రకోట నుంచే మోదీ మరొకసారి వందనం చేయడం శ్లాఘనీయమే. భారత భూభాగాలను విస్తరణ కాంక్షతోను, పాకిస్తాన్, బంగ్లాదేశ్, శ్రీలంక, నేపాల్ భూభాగాలను రుణాల గాలంతోను బుట్టలో వేసుకున్న చైనాను మన సరిహద్దులు దాటకుండా కట్టడి చేయడానికి ఇప్పుడు ఏ నేత అయినా చేయవలసింది భద్రతా బలగాలకు మద్దతుగా నిలవడమే.

కరోనా వంటి భయానక పరిస్థితులు కూడా దేశ సంకల్ప బలం ముందు ఓడిపోయాయని ప్రధాని చెప్పారు. ఆత్మ నిర్భర భారత్ అంటే దిగుమతులు తగ్గించుకోవడం కాదు, మన సామర్థ్యం, నైపుణ్యం ప్రపంచం గుర్తించేటట్టు చేయగలగడం అన్నారు. మన భద్రతా బలగాల శక్తియుక్తులు ఏపాటివో ప్రపంచం మొత్తం లద్దాఖ్ వేదికగా చూసిందని గుర్తు చేశారు. రక్షణ రంగంలో కూడా స్వావలంబన సాధించాలని ఆత్మ స్థిరమైతే ఆయన చెప్పడం స్ఫూర్తిదాయకంగా ఉంది. తేలికపాటి సైనిక హెలికాప్టర్లు, తుపాకులు, యుద్ధ రవాణా విమానాలు ఇక్కడే తయారు చేసుకుందామని పిలుపునిచ్చారు. వంద వరకు ఆయుధాలు, రక్షణ పరికరాల దిగుమతులను నిషేధించిన సంగతిని కూడా వెల్లడించారాయన. ఆరోగ్య రంగాన్ని డిజిటలైజ్ చేసే పథకానికి ఆయన శ్రీకారం చుట్టారు. నేషనల్ డిజిటల్ హెల్త్ మిషన్ను ప్రారంభించారు. దీని ద్వారా హెల్త్ ఐడీ నెంబర్లు ఇస్తారు. వేయి రోజులలో అన్ని గ్రామాలకు ఇంటర్నెట్ సౌకర్యం కల్పిస్తున్నట్టు ప్రకటించారు. పురోగతి, దేశ భద్రత వంటి వాటికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వడం సరే. ఈ దేశ ప్రజలను కలిపి ఉంచే అంతఃస్మాత్రం కూడా ఒకటి ఉండాలి. తామంతా ఈ దేశ ప్రజలమని భావన ఇవ్వాలి. తాను అయోధ్యలో చేసిన భూమిపూజ వెనుక అసలు ఉద్దేశం అదేనని మోదీ ఎర్రకోట నుంచి వెల్లడించారు. బయటి శక్తుల నుంచి రక్షణ ఎంత అవసరమో, అంతర్గతంగా శాంతిభద్రతల సాధన కూడా అంతే అవసరం. ఇది జాతీయ సమైక్యతతోనే సాధ్యం. అందుకు శ్రీరాముని ఆరాధన అక్కరకు వస్తుందన్న మోదీ నమ్మకం భ్రమ కాదు. చారిత్రక వాస్తవం. ★

‘వికాసాన్ని ఆకాంక్షించే విధానం’ (ముఖాముఖీ)	- 09
సరిహద్దుల్లో వ్యూహాత్మక అడుగులు (జాతీయం)	- 12
విశ్వాసమా? ఉన్మాదమా? (జాతీయం-1)	- 16
వ్యక్తిగత ప్రయోజనాలే ఇద్దరి లక్ష్యం... (ఆంధ్రప్రదేశ్)	- 20
ఆధ్యాత్మికం	- 22
దండాలయ్య.. ఉండ్రాళ్లయ్య.. (ప్రత్యేకవ్యాసం)	- 26
గ్రామగ్రామాన కరసేవకులకు సన్మానం	- 29
చైనా కరెంట్ కౌగిలిలో పాక్ (అంతర్జాతీయం)	- 34
ఎడారిలో ఉదయించిన స్వతంత్ర కమలం (పర్యాటకం)	- 40
అలివేణి (కథ)	- 44
కరోనా కట్టడికి చర్యలేవి? (తెలంగాణ)	- 47
గుంటూరి సూర్యనారాయణ మూర్తి ఇక లేరు (నివాళి)	- 48
వారఫలాలు	- 49
ఓటీటీ చిత్రాల నేల విడిచి సాము!	- 50

ఆగస్టు 22

పాఠకులు, వీజెంటులు,
ప్రకటన కర్తలకు

వినియోగ చవితి
శుభాకాంక్షలు

కథ

రమ్యభారతి

- వారణాసి ప్రసాదరావు

36వో

మూడున్నర దశాబ్దాల తరువాత దేశీయ విద్యావిధానంలో కీలక మార్పులు రాబోతున్నాయి. కనీసం ప్రాథమిక స్థాయి వరకు మాతృభాషలో విద్యాబోధన, విద్యార్థులపై పాఠ్యాంశాల భారం తగ్గించడం, వారి నైపుణ్యానికి మెరుగుపెట్టుకొనే వెసులుబాటు, కారణాంతరాల వల్ల మధ్యలో చదువు మానివేసినా తిరిగి కొనసాగించుకునే అవకాశం లాంటివి ఎన్నో ప్రత్యేకతలతో డాక్టర్ కృష్ణస్వామి కస్తూరి రంగన్ నేతృత్వంలో రూపొందిన జాతీయ నూతన విద్యా విధానం (ఎన్ఈపీ) కేంద్రమంత్రి వర్గం ఆమోదం పొందింది.

విద్యలో నూతన అధ్యాయం

గడచిన యాభయే రెండేళ్లలో విద్యావిధానం ప్రకటించడం ఇది మూడవసారి. 1968, 1986లో విద్యావిధానాలు రూపొందాయి. 1992లో పరిమిత సవరణలతో దానికి ముందటి విద్యావిధానమే కొనసాగింది. విద్యా విధానంపై కేంద్ర కేబినెట్ మాజీ కార్యదర్శి టీఎస్సార్ సుబ్రమణియన్ నేతృత్వంలోని కమిటీ 2016 మేలో, ఇస్రో మాజీ అధిపతి డాక్టర్ కస్తూరి రంగన్ నేతృత్వంలోని కమిటీ గత ఏడాది మేలో నివేదికలు సమర్పించాయి. తాజా నివేదిక ముసాయిదాను కేంద్రం ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంచింది. పార్లమెంట్ కమిటీలు, ఎంపీలతో పాటు 2.5 లక్షల గ్రామ పంచాయతీల అభిప్రాయాలను సేకరించింది. గత నెల 29వ తేదీన ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ అధ్యక్షతన జరిగిన మంత్రివర్గ సమావేశం తుది నివేదికను ఆమోదించింది. మానవ వనరుల అభివృద్ధి శాఖ పేరును విద్యాశాఖగా

మార్చేందుకు కూడా మంత్రివర్గం ఆమోదం తెలిపింది. (గత విద్యావిధానాల కంటే భిన్నంగా విప్లవాత్మక సంస్కరణలను సూచించిన తాజా నివేదికలో ప్రాథమిక విద్యను మాతృభాషలో బోధించడంతో పాటు నైపుణ్యం పెంపుదలకు సంబంధించిన అంశాలను ప్రధానంగా ప్రస్తావించింది.)

‘విభిన్న వర్గాలతో విస్తృతంగా చర్చించి ఆమోదించిన నూతన విద్యావిధానం-2020 భారత విద్యారంగ చరిత్రో మేలి మలుపని, దూరదృష్టితో రూపొందిన ఈ విధానం దేశాన్ని చైతన్యపూరిత విజ్ఞాన సమాజంగా తీర్చిదిద్దగలదని ఉప రాష్ట్రపతి ఎం.వెంకయ్యనాయుడు అభిలషించారు. కనీసం ఐదవ తరగతి వరకు మాతృభాషలో బోధించాలన్న సూచన హార్ద్యకీయమని అన్నారు.

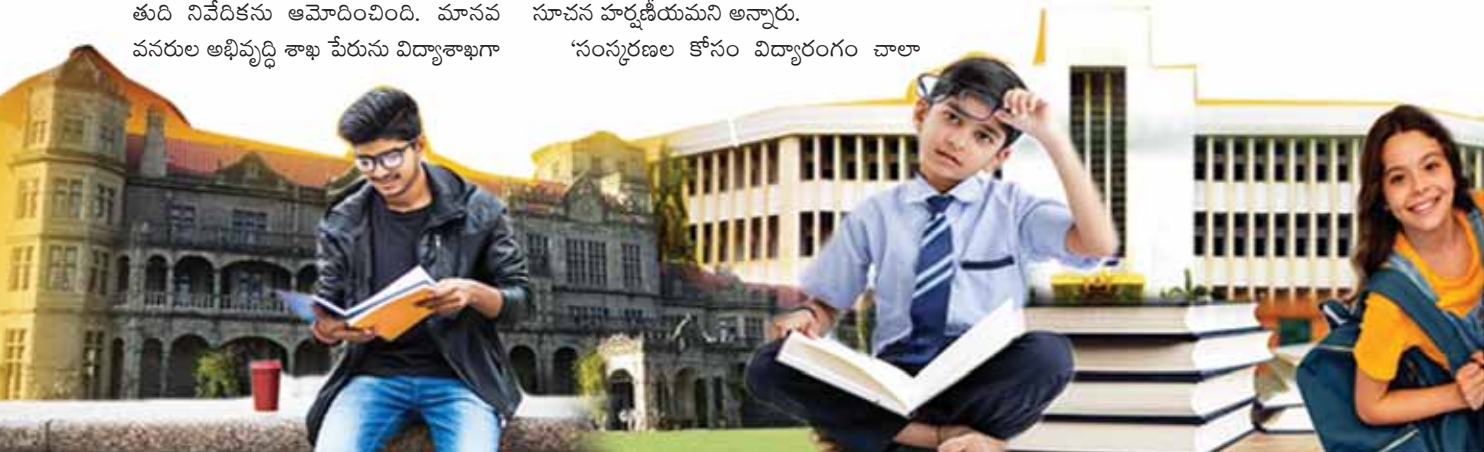
‘సంస్కరణల కోసం విద్యారంగం చాలా

కాలంగా ఎదురు చూస్తోంది. సరళత, సమానత్వం, నాణ్యత, జవాబుదారీతనం, అందరికీ అందుబాటు అనే పునాదులపై నూతన విద్యా విధానం ఉంటుంది. ఇది లక్షలాది మంది జీవితాలను మార్చబోతోంది. దేశంమరింత కాంతులీనాలి, నునంపన్నత సాధించాలి’ అని ప్రధాని ఆకాంక్షించారు.

ఈ నూతన విద్యా విధానంలోని ముఖ్యాంశాలను స్థూలంగా పరిశీలిస్తే....

మాతృభాషలకు పెద్దపీట

ప్రాథమిక విద్యాస్థాయిలోనే మాతృభాష అస్థిత్వానికి భంగం వాటిల్లుతోందని ఆందోళన వ్యక్తమవుతున్న నేపథ్యంలో భారతీయ భాషలకు, మాతృభాషకు తాజా విద్యా విధానం ప్రాధాన్యం కల్పించింది. ప్రాథమిక విద్య వరకు మాతృభాషలోనే

బోధించాలని నిబంధన విధించింది. కుదిరితే 8వ తరగతి వరకు, అపై తరగతులలో కూడా 'అమృతభాష'లోనే చదువు నేర్పాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు సూచించింది. బోధనలో ప్రాంతీయ భాషలకు ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నప్పటికీ ఏ ఇతర భాషను బలవంతంగా అమలు చేయడం కాని, ఇతర భాషలను వ్యతిరేకించడం కాని ఉండదని ఈ విద్యావిధానం స్పష్టం చేస్తోంది. 'మాతృభాషలో విద్యాబోధన కారణంగానే జపాన్, దక్షిణ కొరియా లాంటి దేశాలు శాస్త్ర రంగంలో దూసుకుపోతున్నాయి. ప్రాథమిక చదువు సాంతభాషలో ఉంటేనే సామర్థ్యం, నైపుణ్యం వేగంగా వృద్ధి చెందుతాయని యునెస్కో, యునిసెఫ్, ఇతర అంతర్జాతీయ సంస్థల అధ్యయనాలు, పరిశోధనలు వెల్లడిస్తున్నాయి. మనదేశంలో మాతృభాషలో విద్యాభ్యాసం చేయకపోవడం వల్లనే సైన్స్ పరిశోధనలో వెనుకబడి ఉన్నాం. వివిధ దేశాల విద్యా విధానాల సమగ్ర అధ్యయనం తరువాతే ఇక్కడ కూడా ఐదవ తరగతి వరకు మాతృభాషలోనే విద్యా బోధన ఉండాలని సూచించాం. పదవ తరగతి వరకు 'అమృతభాష'లో చదివితే ఇంకా మంచిది. ఈ తరువాత ఆంగ్లం తదితర భాషలను సులువుగా నేర్చుకోగలుగుతారు' అని డాక్టర్ కస్తూరి రంగన్ అభిప్రాయపడ్డారు. పాఠశాల స్థాయి నుంచి ఉన్నత విద్య వరకు సంస్కృతాన్ని ఐచ్చిక

డాక్టర్ ఆర్.వల్లి జగ్గన్నాథస్వామి

అంశంగా బోధిస్తారు. మాధ్యమిక తరగతులలో విదేశీ భాషలను కూడా పరిచయం చేస్తారు.

నైపుణ్యాభివృద్ధికి.

విద్యార్థుల పాఠశాల విద్య పూర్తిచేసుకొని బయటికి వెళ్తే సమయానికి ఒక వృత్తి విద్యా నైపుణ్యాన్ని అయినా సాధించేలా చర్యలు తీసుకుంటారు. నిరుద్యోగ నమస్య నివారణకు దీనిని ఒక సాధనంగా పరిగణించారు. విద్యార్థులు ఏటా నేర్వవలసిన నైపుణ్యాలను తల్లిదండ్రులతో సంప్రదించి నివేదిక తయారు చేస్తారు. 'నైపుణ్యం అనేది ప్రాథమిక విద్యాస్థాయి పాఠ్యాంశాలలో ఒక భాగం కావాలి. పిల్లల్లో నైపుణ్యాన్ని పెంచే ప్రక్రియ ప్రాథమిక స్థాయి నుంచే ప్రారంభించాలి. అందుకు భిన్నంగా చదువు పూర్తయిన తరువాత నైపుణ్యంపై ఎంత శిక్షణ ఇచ్చినా ప్రయోజనం ఉండదు. పిల్లలలో ఆసక్తి కల రంగాలను, సహజ నైపుణ్యాలను తల్లిదండ్రులతో పాటు ఉపాధ్యాయులు గుర్తించగలగాలి. అందుకోసం ఉపాధ్యాయులకు ప్రత్యేక శిక్షణ అవసరం' అని డాక్టర్ కస్తూరి రంగన్ అభిప్రాయపడ్డారు. విద్యార్థులకు గణితం, సైన్స్ పట్ల ఆసక్తి పెంచేందుకు ప్రాథమిక స్థాయి నుంచే ప్రోత్సహిస్తారు. ఆరవ తరగతి నుంచే కోడింగ్ నేర్పిస్తారు. ప్రస్తుతం అంతగా పట్టించుకోని కళలు, సంగీతం, ఆటలు లాంటి వాటిని పాఠ్యాంశాలలో చేరుస్తారు. పిల్లలకు శారీరక, మానసిక వికాసంతో పాటు కళల పట్ల ఆసక్తి, భావప్రకటన సామర్థ్యం పెంచాలని ఈ విద్యావిధానం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది. దానికి అనుగుణంగా 8 ఏళ్ల పిల్లలకు ఎన్.సీ.ఈ.ఆర్.టి అవసరమైన పాఠ్యప్రణాళికను రూపొందిస్తుంది.

పాఠ్య ప్రణాళిక

ప్రస్తుత 10+2+3 ఏళ్ల పాఠ్య ప్రణాళిక 5+3+3+4 ఏళ్ల పాఠ్య ప్రణాళికగా మారుతుంది. 3, 5, 8 తరగతులకే నిర్దేశిత బోర్డుల ద్వారా పరీక్షలు ఉంటాయి. 10, 12 తరగతులకు పరీక్షలు యథాతథమే

కానీ వాటి సమూహంలో మార్పు ఉంటుంది. విద్యార్థుల ప్రగతి నివేదికలో (ప్రోగ్రెస్ రిపోర్ట్) ప్రస్తుతం వారు సాధించిన మార్కులతో పాటు వారి ప్రవర్తనపై ఉపాధ్యాయుల వ్యాఖ్యలు మాత్రమే ఉంటున్నాయి. నూతన విద్యా విధానం ప్రకారం, వాటితో పాటు సంబంధిత విద్యార్థి, సహ విద్యార్థుల అభిప్రాయాలనూ చేరుస్తారు. '12వ తరగతి వరకు ఆ నివేదికలలో వారి నైపుణ్యాలను సమోదూ చేయవలసి ఉంటుంది. దీనివల్ల భవిష్యత్లో ఉపాధి అవకాశాలు పెరుగుతాయి. ప్రస్తుతం పట్టభద్రులైన తరువాత నిరుద్యోగంతో బాధపడుతున్నారు. ఈ పరిస్థితిని నివారించేందుకే ఈ నూతన విద్యావిధానం రూపొందించాం' అని కస్తూరి రంగన్ వివరించారు. దేశంలోని వివిధ రాష్ట్రాలలో ఇంటర్మీడియట్ కోర్సు ఇప్పటికే పాఠశాల విద్యలో అంతర్భాగంగా ఉండగా, తెలుగు రాష్ట్రాలలోని ఇంటర్ చదువు కూడా వాటి సరసన చేరబోతోంది.

చిన్నారుల సంరక్షణ విద్య

చిన్నారులకు మూడో ఏడు రాగానే 'చిన్నారుల సంరక్షణ-విద్య' (ఈసీసీఈ) మొదలవుతుంది. ఈ వధికం సమర్థంగా అమలు కావడానికి

అంగన్ వాడీలు, ప్రాథమిక, ప్రీ ప్రైమరీ పాఠశాలలు, ప్రీ స్కూల్స్ ను బలోపేతం చేస్తారు. వాటిలోని సిబ్బందికి ప్రత్యేక శిక్షణ ఇస్తారు. ఈసీసీఈ అర్హత గల వారిని వాటిలో ఉపాధ్యాయులుగా నియమిస్తారు. 10+2 అర్హత గల వారికి ఆరు నెలల శిక్షణ ఇచ్చి నియమిస్తారు. అంతకంటే తక్కువ అర్హత గల వారు ఏడాది పాటు డిప్లమో చేయవలసి ఉంటుంది.

'బేటీ వడావో-బేటీ బచావో' నినాదమూ మరింత సాకారమయ్యేలా బాలికా విద్య ప్రోత్సాహానికి ప్రత్యేక నిధి ఏర్పాటు చేస్తారు. కస్తూర్బా గాంధీ బాలికా విద్యాలయాల స్థాయిని ప్రస్తుతం ఉన్న 8, 10 తరగతుల నుంచి 12వ తరగతి వరకు పెంచుతారు. జిల్లాల్లో బాలభవన్లు నెలకొల్పుతారు. మహిళా విద్యతో పాటు దివ్యాంగులపై దృష్టి పెడతారు.

నిధుల కేటాయింపు

ప్రపంచ అత్యుత్తమ వ్యవస్థలో భారతీయ బోధన

డిగ్రీలో చేరిన తరువాత ఇష్టం లేకపోయినా అందులో పూర్తి కాలం కొనసాగవలసిన అవసరం ఉండదు. ఉదాహరణకు, ఇంజనీరింగ్ విద్యార్థులు ఆర్ట్స్, ఆర్ట్స్ కోర్స్‌ను ఎంచుకున్నవారు సైన్స్ చదువుకునేలా అవకాశం కలుగుతుంది. వారు తమకు నచ్చిన పాఠ్యాంశాలను ఎంచుకునే వెసులుబాటు కలుగుతుంది. డిగ్రీని పూర్తి కాలం పూర్తి చేయలేని వారికి అప్పటివరకు పూర్తయిన సంవత్సరాల ప్రాతిపదికగా సర్టిఫికేట్‌లు జారీ చేస్తారు. మళ్లీ కుదిరినప్పుడు ఆ చదువును కొనసాగించవచ్చు. మొదటి ఏడాదితో చదువు ఆపేసిన వారికి సర్టిఫికేట్, రెండో ఏడాదితో ముగించిన వారికి అడ్వాన్స్ డిప్లొమా, మూడో ఏడాదికి బ్యాచిలర్ డిగ్రీ, నాలుగవ సంవత్సరం పూర్తి చేసిన వారికి పరిశోధనతో కూడిన బ్యాచిలర్ డిగ్రీ ప్రదానం చేస్తారు. మధ్యలో చదువు ఆపివేసిన వారికి డిగ్రీలో ఎంపిక చేసుకున్న కొన్ని కోర్సులను 'ఆన్‌లైన్' ద్వారా పూర్తి చేసే అవకాశాన్ని

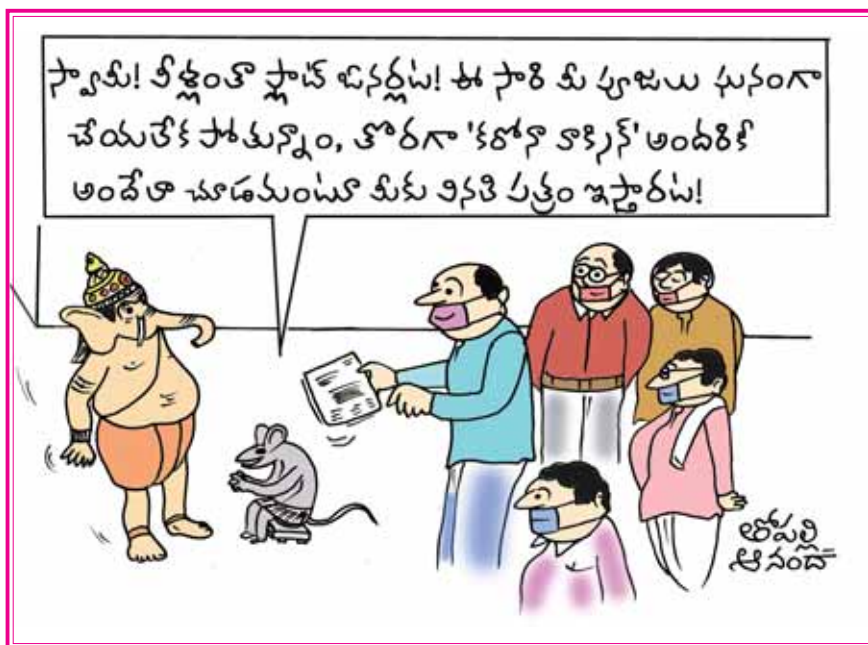

ఈ నూతన విధానం కల్పిస్తుంది. పరిశోధనాసక్తి గలవారు నాలుగేళ్ల డిగ్రీ కోర్సును ఎంపిక చేసుకొని పీహెచ్డీలో ప్రవేశం పొందే అవకాశం కలుగుతుంది. ఇది వినూత్న ప్రయోగమని, మేధో వలనకు అడ్డుకట్టవేయాలన్న ప్రభుత్వ దృఢ సంకల్పం ఈ విధానంలో ప్రతిఫలిస్తోందని పలువురు విదావేత్తలు అభిప్రాయపడ్డారు.

విశ్వవిద్యాలయాల నిధుల సంఘం (యూజీసీ), జాతీయ ఉపాధ్యాయ మండలి (ఎన్టీఈసీ), అఖిల భారత సాంకేతిక విద్యా మండలి (విఐసీటీఈ) లాంటివి ఇక ఒకే ఉన్నత విద్యావ్యవస్థ కిందికి వస్తాయి. ప్రైవేట్, ప్రభుత్వ ఉన్నత విద్యా సంస్థలు, కేంద్ర, డిమ్ విశ్వ విద్యాలయాలు, ఇతర ప్రత్యేక సంస్థలు

ఒకే విధమైన ప్రమాణాలు పాటించవలసి ఉంటుంది. వాటికంటూ ప్రత్యేక నిబంధనలు ఉండవు. కళాశాలలో ‘అనుబంధ’ (అఫ్ఫిలియేషన్) పద్ధతి మారుతుంది. కళాశాలలన్నీ వదిలేసి నవతర్కాలలో దశలవారీగా ‘స్వయం ప్రతిపత్తికి’ లేదా ‘కాలేజీ ఆఫ్ యూనివర్సిటీ’ స్థాయికి చేరుకోవలసి ఉంటుంది. ప్రపంచంలోని వంద అగ్రశ్రేణి విశ్వవిద్యాలయాలు మన దేశంలో ‘ప్రాంగణాలు’ (క్యాంపస్లు) నెలకొల్పుకునేందుకు ఈ విద్యా విధానం అవకాశం కల్పిస్తుంది. డిజిటల్ విద్యను ప్రోత్సహించేందుకు ‘జాతీయ విద్య సాంకేతిక వేదిక’ (ఎన్ఈటీఎఫ్) ఏర్పాటువుతుంది. 2022నాటికి ఎన్ఈఈఆర్టీ ఉపాధ్యాయులందరికీ ‘జాతీయ వృత్తి ప్రమాణాలు’ను, ఉపాధ్యాయ శిక్షణకు జాతీయ పాఠ్యప్రణాళికను రూపొందిస్తుంది. నాలుగేళ్ల బీఈడీ డిగ్రీ ఉంటేనే బోధనకు అర్హత లభిస్తుంది. ఉపాధ్యాయ నియామకాలకు జాతీయ స్థాయిలో విధివిధానాలు రూపొందిస్తారు. వాటి ప్రకారం...విద్యావిషయకంగా, బోధన, పరిశోధన పరంగా, ప్రజాసేవపై నిబద్ధత, అంకిత భావాలను పరిశీలించి నియామకాలు చేపడతారు. వారి సామర్థ్యాలను మదించిన మీదటే పదోన్నతులు కల్పిస్తారు.

మరోవంక ఈ నూతన విద్యావిధానం పట్ల మిశ్రమ స్పందన వినిపిస్తోంది. ఈ విధానం ఉద్దేశాలు, ఆశయాలు బాగున్నాయని, ఇవి అమలైతే విద్యా వ్యవస్థలో విప్లవాత్మక మార్పులు ఖాయమని, అయితే వాటి సాధననకు చేపట్టే కార్యాచరణను స్పష్టం చేయవలసి ఉందని విద్యావేత్తలు, విశ్వవిద్యాలయాల ఆచార్యులు, వివిధ రాజకీయపక్షాల నేతలు అభిప్రాయపడుతున్నారు. విద్య ఉమ్మడి జాబితాలోని అంశం కనుక దీని అమలులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల చొరవ, నహకారం ఏ మేరకు ఉంటుందో వేచిచూడాలంటున్నారు.

అక్షరాభ్యాసం గుంచి పరిశోధన స్థాయి వరకు నూతన జాతీయ విద్యా విధానం పెను మార్పులను సూచించిందని అఖిల భారత విద్యార్థి పరిషత్ (ఏబీపీపీ) అఖిల భారత సంఘటన మంత్రి గుంత లక్ష్మణ్ చెబుతున్నారు. పాఠ్యాంశాల ఎంపికను సరళం చేయడం ద్వారా విద్యార్థి వికాసానికి దోహదపడే విధంగా, అటు విజ్ఞానశాస్త్ర అంశాలు, ఇటు సామాజికశాస్త్ర అంశాలను మేళవించి చదువుకునే అవకాశం ఇది కల్పిస్తున్నదని చెప్పారు. ఇది భారతీయత, విద్యార్థి అభిరుచి కేంద్రాలుగా రూపొందిన విధానమని, యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్ రద్దు, ఎంపిలకు స్వస్తి పలకడం, ఏక చిత్రం కిందనే విద్య గురించిన నిర్ణయాలకు అవకాశం కల్పించడం వంటి అంశాలు ఉన్నాయని కూడా చెప్పారు. అలాగే కొందరు విమర్శిస్తున్నట్లు ఇందులో రిజర్వేషన్ల వ్యతిరేక నిర్ణయాలు ఏమీలేవనీ, ఇది విద్యార్థి సంఘాల బాధ్యతను పెంచే విధానమని చెబుతున్నారు. ఇంటర్నెట్లోని అంశాలు, జాగృతి పాఠకుల కోసం:

'వికాసాన్ని ఆకాంక్షించే విధానం'

బీజేపీ ప్రభుత్వం ప్రతిష్టాత్మకంగా తీసుకువచ్చిన నూతన జాతీయ విద్యావిధానం (ఎన్ఈపీ) ప్రత్యేకతలు ఏమిటి?

విధాన పత్రం విజన్ పేపర్లో ఈ విధానాన్ని భారత కేంద్రిత విధానమని ప్రస్తావించారు. విద్యార్థిని కేంద్ర బిందువుగా తీసుకున్న విధానమిది. ప్రాథమిక, ఉన్నత, పరిశోధన విద్యలో విద్యార్థి ఆధారిత, విద్యార్థి అభిరుచులకు అనుగుణంగా విద్యార్థి సృజనను వెలికితీయడానికి ఉపకరించే అన్ని దారుల ద్వారా సహకారిగా విద్య ఉండేట్లు చూడటం ఈ విధానం ప్రత్యేకత. ప్రాథమిక విద్య తప్పకుండా మాతృభాష లోనే ఉండాలని ఇది సూచిస్తున్నది. బడ్జెట్లో 10శాతం మాత్రమే నిధులు కేటాయించేవారు ఇప్పుడు రెట్టింపు అంటే 20 శాతానికి పెంచారు. సామాజికంగా అర్థికంగా వెనకబడిన విద్యార్థుల కోసం విశేష ప్రయోజనాలు కల్పించాలని విధానపత్రంలో లక్ష్యంగా పేర్కొన్నారు.

పాఠశాల స్థాయిలో ఏ విధమైన మార్పులు రాబోతున్నాయి?

ఇప్పుడున్న 7 + 3 + 2; 7+5 పద్ధతి ఇక

5+3+3+4 విధానంగా మారబోతుంది. ఇదే ఈసీఈ (ఎంట్రి చైల్డ్ హూడ్ ఎడ్యుకేషన్). ఇలా కూడా చెబుతారు.

పి.కె.జి. + ఎల్.కె.జి + యు.కె.జి. + 1+2-5

3+4+5 - 3

6+7+8 - 3

9+10+11+12 - 4

మొదటి 5 సంవత్సరాలు దృశ్య, శ్రవణ మాధ్యమంగా, ఆటలు, కథలు, సంభాషణల ఆధారంగా విద్యాబోధన. తరువాత 3 సంవత్సరాలు భాష, గణితం, పర్యావరణం మీద అవగాహన కల్పిస్తారు. ఆపై 3 సంవత్సరాలు భావనలతో కూడిన బోధన. ఇంకా, 4 సంవత్సరాలు మైనర్, మేజర్ సబ్జెక్టులు ఎంచుకొనే విధానం. విద్యాహక్కు చట్టం పరిధిలోకి వచ్చే బాలల వయసు 14 నుండి 18 సంవత్సరాలకు పెంచుతూ నిర్ణయం కూడా తీసుకున్నారు. బాల్యం నుండి ఇంటర్ వరకు విద్య, ఆటలు, పాఠికాహారంతో పాటు సంపూర్ణ వికాసం తన తప్పనిసరి బాధ్యతగా ప్రభుత్వం స్వీకరించింది. విద్యార్థుల శారీరక, మానసిక, ఉద్వేగ, ప్రజ్ఞల

ఆధారంగా విద్యా బోధనతో అన్ని స్థాయిల విద్యార్థుల వికాసం గురించి ఇది ప్రతిపాదించింది.

గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉండే 20 పాఠశాలకు కేంద్రంగా ఒక 'పాఠశాల ప్రాంగణ నిర్మాణం' జరగాలి. అది ఈ 20 పాఠశాలల వికాసానికి పనిచేయాలి. సృజన, నైపుణ్యం, అభ్యాసం, విద్యార్థి - ఉపాధ్యాయుల ప్రమాణాల పెంపు ఇందుకు భూమికగా ఉంటాయి.

ఉన్నత విద్యలోనూ సమూల మార్పులు ఈ విధానంలో పొందుపరిచినట్లు చెప్పారు. అవి ఎలాంటివి? వాటి పరిణామాలు ఎలా ఉండ బోతున్నాయి?

ఈ విధానం ఉన్నత విద్యలోను పెద్ద ఎత్తున మార్పులను తీసుకురావాలని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది. ఇవాళ దేశంలో 40 వేలకుపైగా ఉన్న విద్యాసంస్థల గురించి అధ్యయనం చేశారు. వాటిలో 40 శాతం విద్యాసంస్థలు ఒక సబ్జెక్టు (ఇంజనీరింగ్, మెడిసిన్, ఎమ్బీబీ లాంటివి) బోధించేవిగా, 20శాతం విద్యాసంస్థలలో కేవలం 100 లోపు విద్యార్థులు ఉన్నట్లు గుర్తించారు. 3 శాతం విద్యాసంస్థలతో

మాత్రం 3000 పైగా విద్యార్థులు ఉన్నారు. రాబోయే రోజులలో ఈ 40 వేల సంఖ్యను 10వేలకు కుదించి, ప్రతి ప్రాంగణంలో 5000కు తగ్గకుండా విద్యార్థులకు ప్రవేశం ఉండే విధంగా ప్రభావవంతంగా తీర్చిదిద్దాలని ఈ విధానం ప్రతిపాదిస్తున్నది. అన్ని రకాల సబ్బుకట్టు ఉండే ఉపయుక్తమైన ప్రాంగణాలుగా వాటిని తీర్చిదిద్దాలన్నదే ఉద్దేశం.

విశ్వవిద్యాలయాలకు అనుబంధ కళాశాలలు లేకుండా అటానమస్ కళాశాలలను ప్రోత్సహించడం ఒకటి.

అటానమస్ కళాశాలల సంఖ్య పెరిగితే విద్యా వ్యాపారీకరణ పెరిగే అవకాశం ఉన్నదన్న విమర్శలు ఉన్నప్పటికీ దానిని నిరోధించడానికి ఈ విధానంలో అనేక విధి, విధానాలు రూపొందించారు.

అభిరుచి ఆధారంగా విద్యాబోధన, పరిశోధనలు

(Bank) కి చేరతాయి. మొత్తం క్రెడిట్స్ విద్యార్థి భవిష్యత్తు చదువు, ఉద్యోగం విషయంలో పరిగణలోకి తీసుకుంటారు.

దేశంలో జరుగుతున్న పరిశోధన నాణ్యంగా లేదనీ, అందుకే ఏటా లక్షల సంఖ్యలో విద్యార్థులు విదేశాల వైపు మొగ్గుతున్నారనీ చెబుతారు. ఈ విషయంలో నూతన విద్యావిధానం వైఖరి ఏమిటి?

కొన్ని కేంద్రీయ విద్యాసంస్థలలో తప్ప చాలా సంస్థల్లో పరిశోధన నాణ్యంగా లేని మాట నిజమే. పరిశోధనా దృష్టికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వకపోవటం, సరిపడా నిధులు సమకూర్చకపోవటం, అధ్యాపకుల కొరత వంటివి ఇందుకు కారణం. ఎన్ఈపీలో పరిశోధన మీద ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపించారు.

పరిశోధన పట్ల ఆకర్షణ పెంచి ఎక్కువమందిని ప్రోత్సహించటం, అధిక నిధులు కేటాయించటం,

ప్రతిబంబిస్తుంది?

విధానంలోని ప్రతి ఆలోచన వెనక భారతీయత ఉంది. ప్రాథమిక విద్య భారతీయ భాషలో ఉండాలన్న ఆలోచన అదే.

5+3+3+4 విధానం ముమ్మాటికీ భారతీయతను ప్రతిబింబిస్తుంది. విద్యార్థి వికాసం ఏ వయసులో ఎలా జరగాలో వివరిస్తూ ఏ పద్ధతి సరియైనదో స్పష్టతతో, శాస్త్రీయంగా చెప్పారు. శారీరక, మానసిక, ఉద్వేగ, ప్రజ్ఞల ఆధారంగా విద్యార్థి సమగ్ర వికాసం ఎలా జరుగుతుందో వివరణలతో పొందుపరిచారు.

మనవి 64 కళలని చెబుతారు. వీటన్నింటిపై అధ్యయనం, వాటి వికాసం, సమాజంలో వ్యవహారికంగా వాటిని ఎలా అభివృద్ధి చేయాలో వివరించారు. భారతీయ ప్రజ్ఞ పద్ధతి ఈ దేశంలోని

భారతీయ కేంద్రిత విద్య అని విజన్ పేపర్లో పొందుపరచారన్నారు. ఈ భారతీయత ఎలా ప్రతిబంబిస్తుంది?

విధానంలోని ప్రతి ఆలోచన వెనక భారతీయత ఉంది. ప్రాథమిక విద్య భారతీయ భాషలో ఉండాలన్న ఆలోచన అదే.

5+3+3+4 విధానం ముమ్మాటికీ భారతీయతను ప్రతిబింబిస్తుంది. విద్యార్థి వికాసం ఏ వయసులో ఎలా జరగాలో వివరిస్తూ ఏ పద్ధతి సరియైనదో స్పష్టతతో, శాస్త్రీయంగా చెప్పారు. శారీరక, మానసిక, ఉద్వేగ, ప్రజ్ఞల ఆధారంగా విద్యార్థి సమగ్ర వికాసం ఎలా జరుగుతుందో వివరణలతో పొందుపరిచారు. మనవి 64 కళలని చెబుతారు. వీటన్నింటిపై అధ్యయనం, వాటి వికాసం, సమాజంలో వ్యవహారికంగా వాటిని ఎలా అభివృద్ధి చేయాలో వివరించారు. భారతీయ ప్రజ్ఞ పద్ధతి ఈ దేశంలోని మారుమూల ప్రాంతాలలో దాగి ఉన్నది. దాని ఉన్నతి, అభివృద్ధి గురించి యోచన కూడా ఉంది.

ప్రత్యేకతలుగా ప్రాంగణాలు అభివృద్ధి చేయడం మరొకటి.

4 సంవత్సరాల డిగ్రీ కోర్సు ప్రారంభిస్తారు. ఇందులో ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు విరమించుకొనే వెసులుబాటుంది. ఏడాది పూర్తయితే సర్టిఫికేట్ కోర్సు, రెండవ సంవత్సరం పూర్తయితే డిప్లొమా, మూడవ సంవత్సరం పూర్తయితే డిగ్రీ, నాలుగో ఏడు పూర్తయితే ప్రత్యేక డిగ్రీ ప్రదానం చేసే ప్రతిపాదన ఉంది.

విద్యార్థి కోరుకొన్న పాఠ్యాంశాల కాంబినేషన్స్ ని ఎంచుకొని అవకాశం మరొక కీలక మార్పు. గణితం - జీవశాస్త్రం లేదా జీవశాస్త్రం-ఆర్థికశాస్త్రం లేదా కామర్స్- భౌతికశాస్త్రం.. విద్యార్థి ఎలాంటి కాంబినేషన్ అయినా ఎంచుకోవచ్చు.

క్రెడిట్ బ్యాంక్ అంటే ఏమిటి?

ఏ సంవత్సరానికి ఆ సంవత్సరం విద్యార్థి ఎంచుకొన్న కోర్సులో లభించిన మార్కులకు క్రెడిట్స్ ఇస్తారు. ఈ క్రెడిట్స్ విద్యార్థి ప్రత్యేక Data base

నాణ్యమైన పరిశోధన ప్రోత్సాహానికి ప్రత్యేక చర్యలు, మారిన పరిస్థితులకు అనుగుణంగా అధ్యాపకుల వికాసం కోసం ప్రత్యేక శిక్షణ, దేశంలోని ప్రముఖ పరిశోధనా సంస్థలను (ఐఐఎస్ఐ, డీఆర్డీఎల్, ఎల్సీటీ వంటివి) విద్యాసంస్థలతో అసంధానం చేసి, పరిశోధనలో వేగం, నాణ్యత పెంచటం కోసం జాతీయ పరిశోధనా సంస్థను నెలకొల్పి, స్థాయిని పెంచాలని కొత్త విధానం చెబుతున్నది. దీనితో మార్పు తథ్యం. విద్యార్థులను పరిశోధన కోసం ఇక్కడే ఉండేటట్లు చేయవచ్చు.

ఇంకా, 4 సంవత్సరాల డిగ్రీ పూర్తి చేసిన విద్యార్థికి ప్రతిభ ఆధారంగా నేరుగా పరిశోధనలో ప్రవేశం పొందే అవకాశం ఇస్తారు.

అయితే, ఇకపై ఎం.ఫిల్. ఉండదు. ఈ నిర్ణయంతో ఎవరికీ నష్టం లేదు. అనేక ప్రత్యమ్నారు ఏర్పాట్లు సూచించారు.

భారతీయ కేంద్రిత విద్య అని విజన్ పేపర్లో పొందుపరచారన్నారు. ఈ భారతీయత ఎలా

మారుమూల ప్రాంతాలలో దాగి ఉన్నది. దాని ఉన్నతి, అభివృద్ధి గురించి యోచన కూడా ఉంది.

వ్యక్తి సర్వ్యాంగ వికాసం చెందాలని భారతీయ పరంపర చెబుతుంది. విషయ పరిజ్ఞానం ఒక్కటే చాలదని మన నమ్మకం. ఇందుకు అనుగుణమైన ప్రత్యేక ప్రతిపాదనలు కూడా చేశారు. సంస్కృతి, మూలాలు, వారసత్వ సంపదలను తెలుసుకునే పద్ధతులు, అసమానతలు, సామాజిక దురాచారాలను రూపుమాపి విద్యార్థుల సర్వ్యాంగ వికాసానికి పెద్దపీట వేశారు.

రిజర్వేషన్ల ప్రస్తావన లేదనీ, బడుగు, బలహీన వర్గాల విద్యార్థులకు వ్యతిరేకమైన విధానమనీ కొందరు విమర్శిస్తున్నారు. నిజానిజాలు ఏమిటి?

ఇది అవాస్తవం. రాజ్యాంగం కల్పిస్తున్న అన్ని ప్రయోజనాలను సమర్థిస్తూ, బడుగు బలహీన వర్గాల విద్యార్థుల ప్రయోజనాలను కాపాడడానికి ప్రత్యేక సదుపాయాలను పొందుపరిచారు. అండర్ రిప్రజెంటేడ్ గ్రూప్, సామాజికంగా, ఆర్థికంగా

వెనకబడిన విద్యార్థులను ప్రత్యేకంగా పరిగణించి విశేష ప్రోత్సాహం ఇవ్వాలని ఈ విధానం నిర్దేశిస్తున్నది. స్కాలర్‌షిప్పులు, ఫెలోషిప్పులు, విస్తృతంగా బ్యాంకు రుణాలు, ఇతర రాయితీలను కల్పించాలని చెబుతోంది. మతిభ్రమించిన కొన్ని శక్తులు ఈ దుష్ప్రచారానికి ఒడిగడుతున్నాయి. సమాజంలో వైషమ్యాలను రెచ్చగొట్టడమే లక్ష్యంగా కొన్ని సంస్థలు, కొందరు కుహనా మేధావులు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. వారి మీద చట్టబద్ధమైన చర్యలు తీసుకోవాలి. పేద, బడుగు, బలహీనవర్గాల విద్యార్థులకు పెద్దపీట వేస్తూ ఈ విధానంలో విప్లవాత్మక చర్యలు తీసుకోవటం ఎన్‌ఈసీతోనే.

విద్యార్థి సంఘాల మీద దీని ప్రభావం ఎలా ఉండబోతున్నది?

ఈ ఎన్‌ఈసీ విద్యార్థి సంస్థల బాధ్యతను పెంచుతుంది. ప్రతి విద్యార్థి సంస్థ స్వాతంత్ర్య నంతరం విద్యారంగంలో మార్పు కోసం అనేక డిమాండ్లు చేస్తూనే ఉంది. దాదాపుగా అన్ని విద్యార్థి సంస్థల డిమాండ్లను ఈ విద్యావిధానం తీర్చింది. కాబట్టి ఈ విద్యావిధానం అమలులో నిర్మాణాత్మక భాగస్వామ్యం పోషించాల్సిన బాధ్యత అన్ని విద్యార్థి సంస్థలకీ ఉంది.

విద్యార్థుల తరఫున, వారి నమన్యల పరిష్కారానికి ప్రజాస్వామ్యబద్ధంగా నిర్మాణాత్మక ఉద్యమాలు చేసే హక్కు ప్రతి విద్యార్థి సంస్థకు ఉంది. విద్యార్థి సంఘ ఎన్నికలు నిర్వహించాలని ప్రతి సంఘం ఎప్పటి నుంచో కోరుతోంది. కేంద్రం ఆధీనంలో నడిచే విద్యాసంస్థలు చక్కగా ఎన్నికలు నిర్వహిస్తున్నాయి. అన్ని రాష్ట్రాలు విధిగా విద్యార్థి సంఘ ఎన్నికలు నిర్వహించడం గురించి ఇందులో పొందుపరిస్తే బాగుండేది.

విదేశీ విద్యాసంస్థలను మన దేశంలోకి అనుమతిస్తే అందరికీ సమంగా విద్య అందాలన్న ఆలోచనలకి అడ్డంకి కాదా?

దేశంలో ఇప్పటికే విదేశీ విద్యాసంస్థలు కార్యకలాపాలు సాగిస్తున్నాయి. సరియైన నియంత్రణలు తీసుకొని నాణ్యమైన విద్యాసంస్థలను మాత్రమే అనుమతించాలి. దీనివల్ల విదేశాలకు వెళ్లి విద్యనభ్యసించలేని పేద, మధ్య తరగతి కుటుంబాలకు లాభం కలుగుతుంది. బోగ్స్ విద్యాసంస్థలు రాకుండా చర్యలు తీసుకోవాలి. నాణ్యమైన, గుర్తింపు పొందిన సంస్థలే మనగలుగుతాయి. మిగతావి మూతపడక తప్పదు. ప్రపంచంలో సమాచార, కమ్యూనికేషన్ పరిజ్ఞాన (I.C.T) రంగంలో పెను మార్పులు వస్తున్నాయి. మన విద్యార్థులు వాటిని అందిపుచ్చు కోవాలి. విదేశీ విద్యాసంస్థలు అందుకు కొంతవరకు దోహదపడతాయి. మన దేశీయ విద్యాసంస్థలు అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలను చేరుకొనేలా ప్రోత్సహించటం కూడా తక్షణావసరం. ఎన్‌ఈసీ

ఆ దిశగా అనేక సూచనలు చేసింది.

విద్య అనేది కాంకరెంట్ లిఫ్ట్‌లో ఉన్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు దీని అమలుకు ముందుకు రాకపోతే దేశమంతా ఒకే విధానం ఎలా సాధ్యం?

ఈ ప్రశ్న సరియైనదే. ఇప్పటివరకు రూపొందించిన విద్యావిధానాలలో కెల్లా అత్యుత్తమమని దేశంలోని మెజారిటీ మేధావులు, విధాన రూపకర్తలు చెబుతున్నారు. దీనిని విమర్శించే మేధావులవి వసలేని వాదనలే. ఏ రాష్ట్రమైనా వీటి అమలుకు ముందుకు రాకపోతే ఆ రాష్ట్ర ప్రజలు ఎంతో కోల్పోతారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 'ఆంగ్లం' విషయంలో వెనక్కు తగ్గబోమని అంటున్నది. ఆ వైఖరి ఆ రాష్ట్ర విద్యార్థుల సమగ్ర వికాసానికి గొడ్డలిపెట్టు. తమిళనాడు మూడు భాషల విధానాన్ని అమలు చేయబోమని అంటున్నది. అక్కడి స్వార్థ రాజకీయ నాయకుల దుష్ట పన్నాగంలో తమిళనాడు ప్రజలు ఎంతో నష్టపోతున్నారు. భాష కారణంగా ఇతర రాష్ట్రాలలో లభిస్తున్న అవకాశాలను కోల్పోతున్నామన్న భావన అక్కడి విద్యార్థి యువతలో ఉన్నది. సంకుచిత భావాలు, స్వార్థ రాజకీయాలు మాని ఆయా ప్రాంతాల సమగ్ర వికాసానికి తద్వారా దేశ ఉన్నతికీ అందరు ముందుకు రావటం నేటి అవసరం.

చిన్నారులను 6 సం||ల వయసులో పాఠశాలకు పంపటమే శ్రేయస్కరం. శాస్త్రీయం. కానీ 3 సం||ల నుండి పంపాలనటం ఎంత వరకు సమంజసం?

కొందరు ఈ అంశాన్ని తప్పుగా అర్థం చేసుకొంటున్నారు. ఈ దేశంలో ఆర్థిక స్థోమత ఉన్న కుటుంబాలు తమ పిల్లలను 3 సం||ల వయసు నుండే రకరకాల పేర్లతో వారి వికాసం కోసం శ్రద్ధ తీసుకొంటున్నారు. కొన్ని కుటుంబాలలో ఇంట్లోనే

వారి వికాసం కోసం కావాలసిన వాతావరణం కల్పించడానికి మనుషులున్నారు. వారికి పంపించక పోయినా ఇబ్బందులు లేవు. కానీ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో అత్యధిక కుటుంబాలలో అలాంటి అవకాశాలు లేక పిల్లల వికాసం ఆగిపోతున్నది.

రెక్కాడితేకాని డొక్కాడని కుటుంబాలలో పిల్లల బాధ్యత ఎవరిది? వారికి పౌష్టికాహారం అందక వికాసం ఆగితే ఎవరిది బాధ్యత? సరియైన గూడులేని కుటుంబాలలోని వసివాళ్ల భవిష్యత్ ఎవరు కాపాడాలి? పాఠశాలలో పిల్లల వికాసం కోసం, వారి వయసుకు తగ్గ ఆట, పాటలు, దృశ్యశ్రవణ మాధ్యమంగా, మంచి వాతావరణంలో పౌష్టికాహారం లభించేలా చర్యలు తీసుకోవాలని ఈ విధానం స్పష్టంగా వివరించింది. ఇది ముమ్మాటికీ అవసరం.

ఈ విద్యా విధానం ఎప్పటి నుండి అమలులోకి

వస్తుంది. ప్రస్తుత విధానంలో విద్యనభ్యసిస్తున్న వారిపై దీని పర్యవసానాలు ఏమిటి?

ఎంత వేగంగా చొరవ తీసుకొని అమలు చేస్తుందో కేంద్ర ప్రభుత్వం స్పష్టత ఇవ్వాలి. ప్రస్తుత కేంద్ర ప్రభుత్వం అనేక విషయాలలో నిర్ణయాత్మక శక్తిగా ముందుకు వెళుతున్నది. దీని అమలు విషయంలో అదే ఆశిద్దాం. ఇప్పటికే అలస్యమైందని దేశహితాన్ని కోరుకొనే ప్రతి ఒక్క ఆలోచనాపరుడు భావిస్తున్నాడు. అలాగే ప్రస్తుత విధానంలో కొనసాగుతున్న ఏ ఒక్కరిపైనా ఏ విధమైన ప్రతికూల ప్రభావాన్ని చూపబోదు. సాధ్యమైనంత త్వరలో నూతన జాతీయ విధానం ఫలాలు అందరికీ అందాలని ఆశిద్దాం. ఏ నూతన విధానాన్ని అమలు చేస్తూ అడుగు ముందుకు వేస్తూ అమలులో పెడతారు.

అఖిల భారతీయ విద్యార్థి పరిషత్ (ఏబీపీసీ) ప్రపంచంలో అతి పెద్ద విద్యార్థి సంస్థ. నూతన జాతీయ విద్యావిధానంపై మీ విశ్లేషణ ఏమిటి?

ఏబీపీసీ ఈ నూతన జాతీయ విద్యావిధానాన్ని మనస్ఫూర్తిగా ఆహ్వానిస్తున్నది. నేను పరిషత్లో గత మూడు దశాబ్దాలుగా చురుకైన భూమికలో ఉన్నాను. మేము ఇచ్చిన నినాదాలు, గోడవ్రాతలు, విజ్ఞాపనలు, ఉద్యమాల సందర్భంగా, గోష్టుల సందర్భంగా చేసిన అనేక డిమాండ్లను ఎన్ఈసీలో పొందుపరచటం ఆహ్వానించదగ్గ పరిణామం. విద్యార్థి పరిషత్ 1949లో ప్రారంభించినప్పటి నుండి చేసిన ప్రముఖ డిమాండ్లలో

1. భారతీయ సంస్కృతి, విలువల ఆధారంగా విద్యార్థి సర్వతోముఖాభివృద్ధి సాధించే విద్యావిధానం,
2. భారతీయ భాషలు పరిరక్షణ, మాతృభాషలో ప్రాథమిక విద్య,
3. జీడీపీలో 6శాతం, బడ్జెట్ నిధులలో 20శాతం కేటాయించాలి,
4. స్వయం ప్రతిపత్తి కల్గిన జాతీయ విద్యా కమిషన్ ఏర్పాటు,
5. విద్యా వ్యాపారీకరణ అరికట్టాలని విద్యార్థి

మొదటిసారిగా ఇంత సమగ్రంగా విద్యావిధానం రావటం వెనక ఎందరో ప్రముఖులు కృషి ఉన్నది. ఇస్రో మాజీ చైర్మన్ డా॥ కస్తూరి రంగన్ అధ్యక్షతన ప్రముఖ విద్యావేత్త మంజిల్ భారత్, డా॥ ఎమ్.కె. శ్రీధర్ (ప్రస్తుతం యు.జి.సి. సభ్యులు) వంటివారు 4 సం॥లపైగా కసరత్తు చేశారు. సుదీర్ఘ సమయం కేటాయించి దేశంలోని అందరికీ అన్ని భాషలలో ముసాయిదాను అందుబాటులో ఉంచి లక్షకుపైగా సలహాలు, సూచనలు స్వీకరించారు.

పరిషత్ అనేక ఉద్యమాలు చేసింది. అనేక ఇతర అంశాల గురించి ఎప్పటి నుండో చెబుతున్నది. వాటికి ప్రాధాన్యం దక్కినందుకు గర్వంగా ఉన్నది.

గతంలో అమలువుతున్న విధానాలు మంచివే కాని అమలులో నిజాయితీ లేని కారణంగా అమలొక్కన ఫలితాలు సాధించలేదని అంటున్నారు. నూతన జాతీయ విద్యావిధానం అమలు, ఫలితాలు ఎలా ఉండబోతున్నాయి?

ఈ ప్రశ్న ముఖ్యమైనది. విధానాలు ఎంత బాగా ఉన్నా చిత్తశుద్ధితో అమలుచేసే బాధ్యత ఎవ్వరిది అన్న విషయంలో స్పష్టత ఉండాలి. దీని అమలు బాధ్యత కేవలం ప్రభుత్వానిదేనని వదిలేస్తే ఆశించిన ఫలితాలు రావు. ప్రభుత్వ వ్యవస్థ అతి పెద్దది. ఏదైనా

విధానం విజయవంతం కావాలంటే కేంద్రం చిత్తశుద్ధితో బాధ్యతను నిర్వహించాలి. అంతే చిత్తశుద్ధితో అన్ని స్థాయిలోని ప్రభుత్వ యంత్రాంగం పనిచేయాలి. ప్రభుత్వం ఆధీనంలోని అన్ని సంస్థల అధిపతులు ధైర్యంతో, సృజనశీలతతో నాయకత్వ లక్షణాలు ప్రదర్శించాలి. ప్రతి చిన్న విషయానికి ఢిల్లీని విమర్శిస్తూ కూచుంటే లాభం లేదు. విద్యార్థి సంస్థలు, సామాజిక సంస్థలు, ప్రతిపక్షాలు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నిర్మాణాత్మక బాధ్యత పోషించాలి. ఎక్కడ పొరపాట్లు జరిగినా దానిని సంబంధిత అధికారుల దృష్టికి తీసుకుపోవాలి. స్పందించకపోతే నిర్మాణాత్మక ఉద్యమాలబాట పట్టాల్సిందే.

ఈ విద్యావిధానం అమలైతే జాతీయస్థాయిలో U.G.C, AICTE, NAAC, NCERT, M.C.I. D.C.I లాంటి సంస్థల పాత్ర ఏమిటి?

ఆ సంస్థల రూపురేఖలు పూర్తిగా మారిపో నున్నాయి. ఎక్కువ సంస్థలతో నిర్వహణ సంక్లిష్టమవు తుంది. నూతన విద్యావిధానం కింది స్థాయివరకు సాఫీగా అమలు కావడానికి నూతన సంస్థలను ప్రతిపాదించారు. కేవలం 4 రకాల సంస్థలు పై స్థాయిలో ఉంటాయి. వాటి ఆదేశాలమేరకు క్రింది స్థాయిలో నడుచుకోవాలి.

నూతన విధానం ప్రతిపాదించిన ప్రకారం జాతీయ ఉన్నత విద్యా కమిషన్ నేతృత్వంలో 1. నేషనల్ ఎడ్యుకేషన్ రెగ్యులేటరీ బాడీ, 2. నేషనల్ అక్రిడిటేషన్ కౌన్సిల్ (నాక్), 3. హైయర్ ఎడ్యుకేషన్ గ్రాంటీ కౌన్సిల్, 4. జనరల్ ఎడ్యుకేషన్ కౌన్సిల్ (ఇది One Academic Activity, Curriculum గురించి ఆలోచిస్తుంది) పని చేస్తాయి.

ఈ విద్యావిధానం గురించి మీరు గమనించిన ఇతర అంశాలు, అందరికీ తెలియాలిన్న విషయాలు ఏమైనా ఉన్నాయా?

మొదటిసారిగా ఇంత సమగ్రంగా విద్యావిధానం రావటం వెనక ఎందరో ప్రముఖులు కృషి ఉన్నది. ఇస్రో మాజీ చైర్మన్ డా॥ కస్తూరి రంగన్ అధ్యక్షతన ప్రముఖ విద్యావేత్త మంజిల్ భారత్, డా॥ ఎమ్.కె. శ్రీధర్ (ప్రస్తుతం యు.జి.సి. సభ్యులు) వంటివారు 4 సం॥లపైగా కసరత్తు చేశారు. సుదీర్ఘ సమయం కేటాయించి దేశంలోని అందరికీ అన్ని భాషలలో ముసాయిదాను అందుబాటులో ఉంచి లక్షకుపైగా సలహాలు, సూచనలు స్వీకరించారు. వాటిని అధ్యయనం చేసి సముచితమైన వాటిని జోడించి నూతన విద్యావిధానం తీసుకురావటంతో సమగ్ర విధానం అందుబాటులోకి వచ్చింది. దీని అమలుకు ప్రతి ఒక్కరు బాధ్యత తీసుకోవాలి. ప్రధాని సరేంద్ర మోదీ చక్కటి ముందుచూపుతో ఏర్పాటుచేసిన ముసాయిదా సంఘ సభ్యులకు, దీనిని పరిపుష్టం చేసిన ప్రతి ఒక్కరికీ విద్యార్థిపరిషత్ తరపున ధన్యవాదాలు.

ఏ దేశానికైనా సరిహద్దు

వివాదాలు ఉండటం

సహజం. పొరుగు దేశాలతో మంచి

సంబంధాలను అనుసరించి

ఇచ్చిపుచ్చుకునే ధోరణిలో వాటిని

పరిష్కరించుకోవచ్చు. అయితే కొన్ని దేశాలు

మాత్రం మితిమీరిన దురహంకారం,

సామ్రాజ్యవాద ధోరణితో పొరుగు దేశాల

సరిహద్దుల మీద కన్నేస్తాయి. మరికొన్ని

దేశాలు గిల్లికజ్జాలతో సమస్యను ఎటూ

తెగనివ్వకుండా శతృత్వాన్ని

కొనసాగిస్తుంటాయి. మన పొరుగు దేశాలైన

చైనా, పాకిస్తాన్లు ఇలాంటివే. పొరుగు

దేశాల విషయంలో కుట్రల పన్నాగాలతో

ప్రపంచమంతా అసహ్యించుకునే పరిస్థితిని

తెచ్చుకున్నాయి. సరిహద్దుల విషయంలో

తరచూ భారత్తో ఘర్షణలకు దిగుతున్న ఈ

రెండు దేశాలకు ప్రపంచ దేశాలు క్రమంగా

దూరమవుతున్నాయి.

భారత సరిహద్దుల్లో అటు పాకిస్తాన్, ఇటు చైనా కయ్యానికి కాలు దువ్వుతున్నాయి. మన భూభాగాల్లో తిష్ట వేయడంతో పాటు తరచూ కప్పింపు చర్యలకు పాల్పడుతున్నాయి. ఈ రెండు దేశాలు మొదటి నుంచి భారత్‌ను ఉమ్మడి శత్రువుగానే భావిస్తున్నాయి. తనవికాని భూభాగాలపై కన్నేసి ఆక్రమించుకోవడం చైనాకు వెన్నతో పెట్టిన విద్య. ఇరుగు పొరుగు దేశాలతో గిల్లికజ్జాలు పెట్టుకునే చైనా నిన్నటి దాకా పాకిస్తాన్ దురాగతాలకు అండగా ఉండేది. ఇప్పుడు నేపాల్‌ను కూడా మనదేశం మీదకు రెచ్చగొడుతోంది. డోక్లాం, గల్వాన్ లోయల్లో అక్రమంగా ప్రవేశించ బోయి భారత సైన్యం చేతిలో భంగపడిన చైనాను

కరోనా వైరస్ నేపథ్యంలో ప్రపంచ దేశాలన్నీ శత్రువు గానే చూస్తున్నాయి. చైనాకు ఏ పొరుగు దేశంతో సత్సంబంధాలు లేవు. తన దురాక్రమణ ధోరణితో ఇరుగు పొరుగు దేశాలతో శత్రుత్వం పెంచుకుంది.

మొన్నటి దాకా అమెరికా సాయంతో ఉగ్రవాదులను పెంచి పోషించిన పాకిస్తాన్‌ను ఇప్పుడు అగ్రదేశం సైతం దూరం పెడుతోంది. ఉగ్రవాదాన్ని నియంత్రిస్తేనే సాయం అందుతుందని అమెరికా, ప్రపంచ ఆర్థిక సంస్థ ఇప్పటికే ప్రకటించాయి. సౌదీ అరేబియా కూడా పాకిస్తాన్‌తో తన స్నేహాన్ని

వదులుకునేందుకు సిద్ధమైంది.

తక్కువ ధరకు చమురు సరఫరా

ఒప్పందం పునరుద్ధరించేది లేదని

స్పష్టం చేయడంతో పాటు ఇప్పటి వరకు ఇచ్చిన రుణాలను వెంటనే తీర్చేయాలని పాక్ మీద ఒత్తిడి తెస్తోంది. భారత్‌లో సీమాంతర ఉగ్రవాదాన్ని రెచ్చగొట్టడంతో పాటు ఆఫ్ఘానిస్తాన్‌లో తాలిబాన్లను ప్రోత్సహిస్తున్న పాకిస్తాన్, ప్రపంచానికి ఇప్పుడు కంటిలో నలుసులా కనిపిస్తోంది.

పాకిస్తాన్, చైనా తీరు ఇలా ఉంటే భారత్ మాత్రం సరిహద్దు వివాదాల విషయంలో పొరుగు దేశాలతో చాలా వ్యూహాత్మకంగా, నఖ్యతగా వ్యవహరించి సమస్యను పరిష్కరించుకోవడాన్ని మనం

సరిహద్దుల్లో వ్యూహాత్మక అడుగులు

గమనించవచ్చు.

భారతదేశ సరిహద్దులు

ప్రపంచంలో భారత్ మొత్తం విస్తీర్ణం 32,87,263 చదరపు కిలో మీటర్లు. మనదేశం భూగోళం మీద 2.4 శాతం ఉంటుంది. వైశాల్య పరంగా ప్రపంచంలో ఏడో స్థానం మనది. ఆసియా ఖండంలో రెండో స్థానం (రష్యాను మినహాయిస్తే). భారత్ ఏడు దేశాలతో 15,106.7 కిలో మీటర్ల భూ సరిహద్దును కలిగి ఉంది.

దేశాలవారీగా భారత్ సరిహద్దులు:

బంగ్లాదేశ్-4,096 కి.మీ.; చైనా-3,488 కి.మీ.; పాకిస్తాన్-3,323 కి.మీ.; నేపాల్-1,751 కి.మీ.; మయన్మార్-1,643 కి.మీ.; భూటాన్-699 కి.మీ.; ఆఫ్ఘానిస్తాన్-106 కి.మీ.

శ్రీలంక మన పొరుగు దేశమే అయినా, అది సముద్రంలో ఉన్నందున మన దేశంతో నేరుగా భౌగోళిక సరిహద్దులు లేవు.

వాస్తవానికి ఇప్పుడు దక్షిణాసియా (భారత ఉపఖండం) పేరుతో పిలుస్తున్న ప్రాంతమంతా ప్రాచీన కాలం నుంచి అఖండ భారతంగా ఉండేది. చారిత్రక కారణాలతో విడిపోతూ వచ్చాయి. స్వాతంత్ర్యానికి కొద్ది సంవత్సరాల ముందు వరకూ బర్మా (మయన్మార్), శ్రీలంక దేశాలు పాలనా పరంగా బ్రిటిష్ ఇండియాలో భాగంగా ఉన్నాయి. టిబెట్, నేపాల్ స్వతంత్ర దేశాలైనా బ్రిటిష్ ఇండియాతో రక్షణ ఒప్పందాలు ఉండేవి. భారత్ నుంచి అధికారికంగా చివరగా విడిపోయిన భూభాగం పాకిస్తాన్ (14 ఆగస్టు 1947). ఆ తర్వాత పాక్, చైనాలు మన దేశంలోని కొన్ని భూభాగాలపై అక్రమంగా పట్టు కొనసాగిస్తున్నాయి.

పుట్టుకతోనే పాక్ తో వివాదం

భారతదేశ విభజన కోసం సరిహద్దులను ఏర్పాటు చేసేందుకు 1947లో వైస్రాయ్ సర్ రాడ్ క్లిఫ్ ఆధ్వర్యంలో కమిటీని నియమించారు. ఈ కమిటీ 1. భారత్, 2. పశ్చిమ పాకిస్తాన్, 3. తూర్పు పాకిస్తాన్ (ప్రస్తుతం బంగ్లాదేశ్) సరిహద్దులను నిర్ధారించింది. ఈ సరిహద్దునే రాడ్ క్లిఫ్ రేఖ అని పిలుస్తారు. కొన్నిచోట్ల ఈ సరిహద్దు రేఖ సంక్లిష్టంగా ఉండటంతో వివాదాలు వచ్చాయి.

జమ్ముకశ్మీర్

భారత్ నుంచి విడిపోయి పుట్టుకతోనే శత్రుదేశంగా మారిన పాకిస్తాన్ మొదట కన్నేసింది కశ్మీర్ మీదనే. తటస్థంగా ఉన్న జమ్ముకశ్మీర్ సంస్థానాన్ని ఆక్రమించుకునేందుకు పాకిస్తాన్ కిరాయి సైనిక మూకలను పంపింది. దీంతో సంస్థానాధిపతి మహారాజా హరిసింగ్ 1947 అక్టోబర్ 24న జమ్ముకశ్మీర్ ను భారత్ లో విలీనం చేశారు. వెంటనే రంగ ప్రవేశం చేసిన భారత సైన్యం పాక్ సైన్యాన్ని

తిప్పికొట్టడం ప్రారంభించింది. జమ్ముకశ్మీర్ ను పాకిస్తాన్ సైన్యం నుంచి పూర్తిగా విడిపించక ముందే నాటి ప్రధాని నెహ్రూ తొందరపాటుతో ఐక్యరాజ్య సమితిలో ఫిర్యాదు చేశారు. ఐరాస ఆదేశాల మేరకు ఇరు దేశాల మధ్య కాల్పుల విమరణ అమల్లోకి వచ్చింది. దీంతో అప్పటికే పాక్ ఆక్రమించుకున్న ముజఫరాబాద్ (72,971 చ.కి.మీ.) గిల్గిత్, బాల్టిస్తాన్ (13,297 చ.కి.మీ.) అపరిష్కృతంగా ఉండిపోయాయి. ఈ ప్రాంతమే పాకిస్తాన్ ఆక్రమిత కశ్మీర్ (పీఏకే). ఇరు దేశాల మధ్య ఉన్న ఈ సరిహద్దును సీజ్ ఫైర్ లైన్ అని పిలిచేవారు. దీన్ని 1972లో లైన్ ఆఫ్ కంట్రోల్ (ఎల్ ఓసీ)గా మార్చారు. భారత్-పాక్ మధ్య జరిగిన తొలి యుద్ధం ఇక్కడే.

షక్తగమ్ వ్యాధి

ఆక్రమిత కశ్మీర్ మీద న్యాయపరంగా పాకిస్తాన్ కు ఎలాంటి హక్కులు లేవు. అయినప్పటికీ అత్త సొమ్ము అల్లుడు దానం చేసిన చందాన బాల్టిస్తాన్ లోని షక్తగమ్ వ్యాధిని 1963లో చైనాకు అప్పగించింది పాక్. ఈ ప్రాంతంపై వ్యూహాత్మకంగా పట్టుబిగించింది చైనా. చైనాలోని గ్వియాంగ్సిన్ ప్రావిన్స్ నుంచి అరేబియా సముద్ర తీరంలోని గ్యాడర్ పోర్టు వరకు నిర్మిస్తున్న చైనా పాకిస్తాన్ ఎకనామిక్ కారిడార్ (సీపీఈసీ) ఆక్రమిత పాకిస్తాన్ లోని గిల్గిత్, బాల్టిస్తాన్, బలూ చిస్తాన్ మీదుగా సాగుతోంది. భారత్ ఈ ప్రాజెక్టును మొదటి నుంచి వ్యతిరేకిస్తోంది. భవిష్యత్తులో భారత్ తో యుద్ధం వస్తే పాకిస్తాన్ కు చైనా సహకరించేందుకు షక్తగమ్ వ్యాధి కీలకంగా మారింది.

సియాచిన్ గ్లేషియర్

హిమాలయాల్లోని కారకోరం పర్వత శిఖరాల్లో హిమానీ నదులతో విస్తరించిన సియాచిన్ గ్లేషియర్ ఎంతో కీలక ప్రాంతం. ఇరుదేశాల మధ్య సరిహద్దులను నిర్ణయించే సమయంలో బ్రిటిష్ అధికారులు దీన్ని పెద్దగా పట్టించుకోలేదు. సియాచిన్ మీద పట్టు బిగించేందుకు పాకిస్తాన్ చేస్తున్న ప్రయత్నాలను భారత్ ఎప్పటికప్పుడు నిలువరిస్తూ వచ్చింది. 1984లో ఆపరేషన్ మేఘదూత్ ద్వారా భారత్ స్వాధీనంలోకి వచ్చింది సియాచిన్. 1989లో దీనిపై భారత సైన్యం పూర్తి పట్టు సాధించింది. సియాచిన్ ప్రపంచంలోనే అత్యంత ఎత్తైన యుద్ధ క్షేత్రంగా మారింది. ఏమాత్రం అవకాశం ఉన్నా సియాచిన్ లోకి ప్రవేశించడానికి పాక్ సైన్యం నిరంతరం గుంటనక్కలా ఎదురుచూస్తోంది. అత్యంత శీతల వాతావరణం ఉండే సియాచిన్ లో మనుగడ సాగించడం చాలా కష్టం. మనదేశ సరిహద్దులను కాపాడేందుకు ఎంతో మంది జవానులు ప్రతికూల పరిస్థితులను తట్టుకొని అక్కడ విధులను నిర్వహిస్తున్నారు.

సర్ క్రిక్

గుజరాత్ లోని రాణ్ ఆఫ్ కచ్, పాక్ లోని సింధ్ ప్రావిన్స్ మధ్య ఉన్న చిత్తడి ప్రాంతం సర్ క్రిక్.

క్రాంతిదేవ్ మిత్ర

స్వాతంత్ర్యం తర్వాత కచ్ సంస్థానం భారత సమాఖ్యలో చేరింది. గతంలో ఈ ప్రాంతం టౌంబాయి ప్రెసిడెన్సీలో భాగం. పాకిస్తాన్ ఏర్పాటు సమయంలో సర్ రాడ్ క్లిఫ్ కమిటీ ఇక్కడున్న 17 క్రికలను సక్రమంగా విభజించలేదు. ఇక్కడి మొత్తం 3,500 చ.కి.మీ. భూభాగంలో పాకిస్తాన్ కు 350 చ.కి.మీ. ఇస్తూ సరిహద్దు రేఖ నిర్ణయించారు. అయితే ఇది తమకే చెందుతుందని పాక్ వాదన. దేశ విభజన ద్వారా కరాచీ నౌకాశ్రయం పాకిస్తాన్ లో భాగం కావడంతో భారత ప్రభుత్వం ఖాండ్లాలో కొత్త నౌకాశ్రయం నిర్మించింది. కచ్ విషయంలో భారత్, పాక్ మధ్య దీర్ఘకాలం వివాదం సాగింది. 1965లో జరిగిన యుద్ధంలో పాక్ సైన్యం కచ్ లోకి ప్రవేశించకుండా భారత సైన్యం గట్టిగా తిప్పికొట్టింది. 1999 కార్గిల్ యుద్ధం తరువాత కొన్ని వారాలకు వివాదాలు తిరిగి తలెత్తాయి. దేశ రక్షణతో పాటు వాణిజ్య పరంగా సర్ క్రిక్ ఎంతో కీలకం. ఇక్కడి నుంచి చొరబాట్లు, అక్రమ రవాణాకు అధికంగా అవకాశం ఉంది.

చైనా దురాక్రమణ ధోరణి

ప్రాచీన కాలం నుంచి భారత్, చైనాల మధ్య సంస్కృతి, వాణిజ్య సంబంధాలున్నాయని చరిత్ర చెబుతోంది. ప్రపంచంలోనే అత్యధిక జనాభా కలిగిన ఈ రెండు దేశాల మధ్య సంబంధాలు బ్రిటిష్ కాలం నుంచి క్షీణించాయి. అయితే చైనాలో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం అధికారం చేపట్టిన తర్వాత అసలు సమస్యలు మొదలయ్యాయి. భారత ప్రథమ ప్రధాని నెహ్రూ చైనాను గుడ్డిగా నమ్మడం ప్రస్తుత సమస్యలకు దారి తీసింది. టిబెట్ ను చైనా ఆక్రమించడాన్ని, ఐక్యరాజ్య సమితిలో ఆ దేశానికి శాశ్వత సభ్యత్వం ఇవ్వడాన్ని సమర్థించారు. హిందీ-చీనీ భాయి భాయి భ్రమల్లో పూర్తిగా మునిగిపోయారు నెహ్రూ. ఇలాంటి సమయంలో 1962లో భారత్ మీదకు చైనా దండెత్తింది. నాటి నుంచి కొన్ని భూభాగాలు చైనా కబ్జాలోనే ఉండిపోయాయి.

పశ్చిమ సెక్టార్ పరిధిలోని జమ్ముకశ్మీర్ లద్దాఖ్ రీజియన్ లోని అక్సాయ్ చిన్ ప్రాంతాన్ని చైనా దురాక్రమించుకుంది. తూర్పు సెక్టార్ పరిధిలోని అరుణాచల్ ప్రదేశ్, టిబెట్ మధ్య బ్రిటిష్ పాలకులు గుర్తించిన సరిహద్దును మక్ మోహన్ రేఖగా పిలుస్తారు. దీన్ని చైనా ఎప్పటి నుంచో అంగీకరించడంలేదు. వాస్తవానికి టిబెట్ మీద

ఎలాంటి హక్కులు లేకున్నా దురాక్రమించిన చైనా, అరుణాచల్‌లోని 65,000 చ.మీ. భూభాగం తమదేనని గుడ్డిగా వాదిస్తోంది. దీన్ని దక్షిణ టిబెట్‌గా చెప్పుకొస్తోంది. అరుణాచల్‌ప్రదేశ్ పర్యటనకు మన రాష్ట్రపతి, ప్రధానమంత్రి సహా ప్రముఖులు ఎవరు వెళ్లినా చైనా అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయడం ఆనవాయితీగా మారింది. ఇక మధ్య సెక్టార్ పరిధిలోని హిమాచల్, ఉత్తరాఖండ్, సిక్కిం రాష్ట్రాలతో ఉన్న సరిహద్దుల విషయంలో కూడా తరచూ పేచీలకు దిగుతోంది చైనా. సిక్కింను చాలా కాలం వరకూ భారత్‌లో అంతర్భాగంగా గుర్తించలేదు. 2005లో కుదిరిన సరిహద్దు ఒప్పందం తర్వాతే అంగీకరించింది.

ప్రధాని మోదీ అధికారం చేపట్టిన తర్వాత మన సరిహద్దుల్లో మౌలిక సదుపాయాలను మెరుగు పరిచారు. యుద్ధం వస్తే త్వరితగతిన ఆయుధాలు, ఆహార అవసరాలను వెంటనే అందించడానికి వీలుగా పటిష్టమైన రోడ్లను నిర్మించడం చైనాకు నచ్చలేదు. భారత్‌కు అత్యంత అప్ర పౌరుగు దేశం భూటాన్. దీని రక్షణ బాధ్యత భారత్‌దే. భూటాన్‌లోని డోక్లాం లోయ మీద కన్నేసింది చైనా. 2018లో అక్కడ రోడ్డు మార్గం వేసేందుకు ప్రయత్నించింది. దీన్ని భారత సైన్యం గట్టిగా ప్రతిఘటించడంతో తాత్కాలికంగా తోక ముడిచారు చైనా సైనికులు. అప్పటి నుంచి చైనా పాలకులు భారత్ మీద బుసలు కొట్టడం ఎక్కువైంది. తాజాగా పశ్చిమ సెక్టార్‌లోని లద్దాఖ్‌లో ఉన్న గల్వాన్ లోయలోని పాంగాంగ్ సరస్సు దగ్గర చైనా చొచ్చుకురావడం ఉద్దిక్తతలకు దారి తీసింది. గల్వాన్ ఘర్షణ తర్వాత ఇరు దేశాల మధ్య ప్రతిష్టంభన ఇంకా కొనసాగుతోంది.

నేపాల్‌ను రెచ్చగొడుతున్న చైనా

భారత్, నేపాల్ దేశాల మధ్య చిరకాలంగా ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక, స్నేహ సంబంధాలున్నాయి. నేపాల్‌కు అవసరమైన ఎగుమతులు, దిగుమతులన్నీ భారత్ మీదుగానే సాగుతాయి. భారత ఓడరేవులను నేపాల్ ఉపయోగించుకుంటోంది. భారత్, నేపాల్ దేశ పౌరులు పాస్‌పాల్లు లేకుండానే స్వేచ్ఛగా తిరిగి వెనులుబాటు ఉంది. అయితే నేపాల్ రాజకీయాల్లో చైనా జోక్యం తర్వాత పరిస్థితులు మారిపోయాయి. నేపాల్‌లో అధికారంలో ఉన్న కమ్యూనిస్టు పాలకులు పూర్తిగా చైనా కనుసన్నల్లో నడుస్తున్నారు. ఇటీవల నేపాల్ ప్రధాని కేపీ ఓలి పూర్తిగా భారత వ్యతిరేక వైఖరిని అవలంబించడం తెలిసిందే. ఉత్తరాఖండ్ పరిధిలోని సరిహద్దుల్లో మానససరోవర్ యాత్రికుల కోసం భారత ప్రభుత్వం రోడ్డు మార్గం మెరుగుపరచడం చైనాకు కంటిగింపుగా మారింది. చైనా వెనుదన్నుతో రెచ్చిపోయిన కేపీ ఓలి భారత్‌తో సరిహద్దు వివాదాలకు తెరలేపారు. ఇటీవల ఉత్తరాఖండ్ రాష్ట్రంలో ఉన్న లిపులేఖ్, కాలాపానీ,

లింపాధురియా భూభాగాలు తమ దేశానివిగా చూపిస్తూ నేపాల్ కొత్త మ్యాప్ రూపొందించడంతో ఇరు దేశాల మధ్య సంబంధాలు గతంలో ఎన్నడూ లేనంతగా క్షీణించే దశకు వచ్చాయి. భారత్ ఎంత సంయమనంగా ఉన్నా చైనా అందతో ఓలి రెచ్చిపోవడంతో ఇరు దేశాల ప్రజలకు ఇబ్బందులు కలిగిస్తున్నాయి.

బంగ్లాతో సరిహద్దుల పరిష్కారం

భారతదేశ విభజన ద్వారా వేరైన తూర్పు పాకిస్తాన్ అంతర్గత రాజకీయాల కారణంగా 1971లో బంగ్లాదేశ్‌గా ఆవిర్భవించింది. భారత్, బంగ్లాదేశ్ మధ్య సరిహద్దులు మొదటి నుంచి సంక్లిష్టంగానే ఉన్నాయి. దీన్ని ఆసరాగా చేసుకొని పెద్ద సంఖ్యలో అక్కడి ప్రజలు భారతదేశంలోకి చొరబడటం భౌగోళిక సమగ్రత దెబ్బతినడానికి కారణమవుతోంది. బంగ్లా సైనికులు, భారత జవాన్లతో ఘర్షణకు దిగిన సందర్భాలు కూడా ఉన్నాయి. ఇలాంటి ఘటనలకు స్పష్ట చెప్పే దిశగా భారత ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు ప్రయత్నాలు సాగిస్తూ వచ్చింది. ఇందులో భాగంగా తీన్ బిఘా కారిడార్‌కు అనుమతిచ్చింది. బంగ్లాదేశ్‌కు చెందిన దహాగ్రామ్ పూర్తిగా భారత భూభాగం పరిధిలో ఉంటుంది. ఈ ప్రాంతానికి వెళ్లేందుకు తీన్ బిఘా కారిడార్‌ను శాశ్వత ప్రాతిపదికన భారత్ లీజుకు ఇచ్చింది. ఇందుకు ప్రతిగా దక్షిణ టెరుబారి భారతదేశం ఆధీనంలోనే ఉంటుంది. ఈ ఒప్పందంతో అక్రమ వలసలకు కొంత బ్రేక్ పడింది. ప్రస్తుతం బంగ్లాదేశ్‌తో న్యూయార్ దీవులు, సిలిగురి కారిడార్, తిపాయ్‌ముఖ్ ప్రాజెక్టు, మతబంగా నదీ జలాల వివాదం, తీస్తా జల వివాదం పరిష్కారం కావాల్సి ఉన్నాయి.

శ్రీలంకతో కచ్చాతీవు వివాదం

భారత్, శ్రీలంక మధ్య సరిహద్దు జలాలలో ఉన్న కచ్చాతీవు 285 ఎకరాల చిన్న దీవి. లంకకు దగ్గరలో ఉన్న ఈ దీవిని తమిళనాడుకు చెందిన జాలర్లు చేపలను ఆరబెట్టుకోవడానికి ఉపయోగించుకుంటారు. అయితే శ్రీలంకతో ఘర్షణ వాతావరణాన్ని నివారించే దిశగా కచ్చాతీవు విషయంలో తీసుకున్న నిర్ణయం వివాదాస్పదంగా మారింది. 1974లో భారత ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ, శ్రీలంక ప్రధాని సిరిమావో బండారు నాయక్ మధ్య

కుదిరిన ఒప్పందం ప్రకారం శ్రీలంకకు ధారాదత్తం చేశారు. ఈ ఒప్పందాన్ని తమిళనాడు జాలర్లు తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తున్నారు. లంకతో కుదిరిన ఒప్పందం ప్రకారం చేపల వేటకు వెళ్లే మన జాలర్లకు ఎలాంటి అవరోధాలు కల్పించకూడదు.. కానీ తరచూ తమిళ జాలర్లను లంక నేవీ అరెస్టు చేయడం సమస్యలకు దారితీస్తోంది. ఈ ద్వీపంలో ఉన్న ఆంథోనీ చర్చిలో ఏటా జరిగే ఉత్సవాలకు ఇరు దేశాల క్రైస్తవులను మూడు రోజుల పాటు శ్రీలంక అనుమతిస్తోంది. అయితే ఇప్పుడు కచ్చాతీవులో చైనా తిష్ట వేసినట్లు తెలుస్తోంది. శ్రీలంకలోని అంబన్తోట నౌకాశ్రయాన్ని అభివృద్ధి చేస్తున్న చైనా తన పెర్ల్ గార్లెండ్ (ముత్యాలదండ) కోసం కచ్చాతీవును ఉపయోగించుకుంటోంది.

మయన్మార్, ఆఫ్ఘాన్ తో వివాదాలు లేవు!

భారత్, బర్మా(మయన్మార్) దేశాల మధ్య ఉన్న స్పల్ట సరిహద్దు వివాదాలు 1964లోనే పరిష్కార మయ్యాయి. కాగా ఈశాన్య రాష్ట్రాల ఉగ్రవాదులు తరచూ మయన్మార్ భూభాగాలను ఉపయోగించు కుంటున్నారనే విమర్శలు ఉన్నాయి. చైనాతో సరిహద్దు వివాదాలు ఉన్నప్పటికీ తన అవసరాల కోసం మయన్మార్ ఆ దేశంతో సఖ్యతగా ఉంటోంది. అయితే భారత్‌తో మాత్రం ఎలాంటి వివాదాలు లేవు. ఇక దేశ విభజన తర్వాత భారత్‌కు ఆఫ్ఘానిస్తాన్‌తో అతిచిన్న సరిహద్దు (106 కి.మీ.) మిగిలింది. దీని ద్యూరాండ్ రేఖగా పిలుస్తారు. ఆఫ్ఘాన్‌లో శాంతి వాతావరణం ఏర్పడి ప్రజాస్వామ్యం బలోపేతం కావాలని కోరుకుంటున్న భారత్ అక్కడ మౌలిక సదుపాయాల కోసం తన వంతు ప్రయత్నాలు చేస్తోంది. ఇందులో భాగంగా పార్లమెంట్ భవనం నిర్మించి ఇచ్చింది.

ఇరుగు పొరుగు దేశాలతో భారత్ సత్సంబంధాలు కొనసాగించడం చైనాకు ఎంతతమాత్రం ఇష్టం లేదు. ఆ దేశాలకు సహాయం అందించడం ద్వారా భారత్‌కు దూరం చేసే ప్రయత్నాలు సాగిస్తోంది. నేపాల్, శ్రీలంక, బంగ్లాదేశ్‌లతో ప్రస్తుతం చైనా చేస్తున్న పని ఇదే. భూటాన్ మాత్రమే చైనాను గట్టిగా వ్యతిరేకిస్తోంది. మిగతా దేశాల విషయంలో భారత ప్రభుత్వం దౌత్య పరంగా మరింత దూకుడు ప్రదర్శించాల్సిన అవసరం ఉంది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

భారత అత్యున్నత న్యాయస్థానం వెలువరించిన తీర్పును వ్యతిరేకించాలను కున్నా చట్టబద్ధంగా ఎన్నికైన పార్లమెంట్ తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని ప్రతిఘటించడానికైనా ముస్లిం మతాన్ని అడ్డుకుంటున్నామని ఏదీ పోరాటాలను ఎంచుకున్నారా? కోర్టుల నిర్ణయాలనే కాదు, మెజారిటీ ప్రజల మనోభావాలకు విజయం దక్కినప్పుడల్లా కూడా హింసకూ, విధ్వంసానికి దిగడం మతాన్ని అడ్డుకుంటున్నామని తమ హక్కుగా, విధిగా భావిస్తున్నారా? ఈ దేశంలో ఏ రాజకీయ నిర్ణయమైనా షరీయత్ పరిధిలోనే జరగాలని ఈ రూపంలో ఫత్వాలు ఇస్తున్నారా? పౌరసత్వ సురక్ష చట్టాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ ఢిల్లీ నగరాన్ని అల్లకల్లోలం చేసిన షాహిన్ బాగ్ శిబిరం, ఢిల్లీ హింసాకాండ, ఈ ఆగస్టు 11న బెంగళూరు నగరంలో జరిగిన అల్లర్లు దీనికి తాజా ఉదాహరణలు. ముస్లిం మతాన్ని అనుసరిస్తున్న ఈ వైఖరి సమర్థనీయమే అన్నట్టు వ్యవహరిస్తున్న హక్కుల కార్యకర్తలకు, మీడియాకు ఎలాగూ లోటు లేదు. ముస్లిం మతాన్ని అడ్డుకుంటున్న చర్యల పట్ల ఈ వర్గం ఎల్లప్పుడూ మౌనాన్ని ఆశ్రయిస్తుంది. భారత్ లో మత స్వేచ్ఛ లేదంటూ అరిచే అంతర్జాతీయ సంస్థలకు కూడా కొదవలేదు. అలా ఇక్కడి మతాన్ని ధోరణులు బలపడుతున్నాయి. అయితే ఆలయ నిర్మాణానికి ఆగస్టు విధుల ప్రధాని నరేంద్రమోదీ భూమిపూజ చేసిన తరువాత దేశంలో మరికొందరి తమ ప్రతాపం చూపించాలని ముస్లిం మతాన్ని అడ్డుకుంటున్నారని అనిపిస్తున్నది.

విశ్వాసమా? ఉన్నాదమా?

భారత సమగ్రత, రక్షణ, సమైక్యత గురించి ఎప్పుడు బీజేపీ ప్రభుత్వం దృఢంగా ఒక అడుగు వేసినా, గట్టి చర్య తీసుకున్నా ముస్లిం మతాన్ని అడ్డుకుంటున్నారని పథకం ప్రకారం నిరసనకు దిగడం రివాజుగా మారిపోయింది. ఎక్కడో జరిగిన చిన్న దుర్ఘటనకు యావత్ సమాజాన్ని బాధ్యురాలని చేస్తూ విధ్వంసం సృష్టిస్తూ, భయాందోళనలు రేకెత్తిస్తూ, ఇదే శిక్ష అన్నట్టు ప్రైవేటులో చేస్తున్నారు. బెంగళూరు హింసాత్మక ఘటన దానికి పరాకాష్ట. ఎప్పుడూ ప్రశాంతంగా ఉండే ఈ భారత ఐటీ రాజధాని దాదాపు మూడున్నర దశాబ్దాల తరువాత మళ్లీ ఇప్పుడు విలవిల్లాడింది. దాదాపు ఎనిమిది వందల మంది మూడుచోట్ల దాడి చేసి యథేచ్ఛగా విధ్వంసం సృష్టించారు. పోలీసులను చంపమంటూ నినాదాలు చేశారు. చిత్రం ఏమిటంటే, బెంగళూరు ఉదంతం గురించి విచారం వ్యక్తం చేసి, సమగ్ర దర్యాప్తు జరిపించాలంటూ పాకిస్తాన్ ఆగస్టు 14న పాకిస్తాన్ లో భారత హైకమిషన్ కి ఫిర్యాదు చేయడం. ఇంకా విచిత్రం - ఈ రగడకు కారణమైన వ్యక్తిగా భావిస్తున్న నవీన్ కుమార్ ను తెచ్చి ఇచ్చిన వారికి 51 లక్షల రూపాయలు బహుమానం ఇస్తానని మీరల్కు చెందిన ముస్లిం నాయకుడు ఒకరు ప్రకటన ఇచ్చారు. ఈ విషయం టాప్ నౌ వెల్లడించింది.

ఆగస్టు 11 నాటి బెంగళూరు అల్లర్లు

చైనా యాప్ టీకీటాక్ ను ప్రధాని మోదీ నిషేధించినందుకు నిరసనగా ఒక ముస్లిం యువకుడు

ఒక చిన్న శివాలయం ముందు ఉన్న నందిని తన్నుతూ, దానిని వీడియో తీసి దేశం మీదకు వదిలాడు. తరువాత పోలీసులు ఏదో చర్య తీసుకున్నారు. అది చేరే విషయం. ఆ అజ్ఞాని చేసిన ఆ దుశ్చర్యకు ప్రతీకారంగా ఆ ఘటన జరిగిన ఆ ఊరో, రాష్ట్రమో అగ్నికీలకీ ఆహూతి కాలేదు. ఉన్నాదం చెలరేగలేదు. ఒకటైతే నిజం. ఏ మతాన్నీ దేవతలను, పవిత్ర గ్రంథాన్ని అన్య మతం వారు అవమాన పరచకూడదు. అపవిత్రం చేయకూడదు. ఒకవేళ కొందరు అజ్ఞానులు అలాంటి చేష్టలకు పాల్పడినా చట్టం తన పని తాను చేసుకు వెళ్లే అవకాశం ఇవ్వాలి. కానీ ముస్లిం మతాన్ని అడ్డుకుంటున్నారని ప్రక్రియకు విలువ ఇవ్వడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. బెంగళూరు తాజా హింసాగ్నికి హేతువు ఇదే. కాంగ్రెస్ బుజ్జిగింపు రాజకీయం ఇందుకు ఊతం ఇచ్చింది. డి. నవీన్ కుమార్ (35) అనే వ్యక్తి సామాజిక మాధ్యమాలలో పెట్టిన ప్రవక్త వ్యతిరేక వ్యాఖ్య ఈ అల్లర్లకు కారణమని చెబుతున్నారు. అదొక వ్యంగ్య చిత్రమని తరువాత తేలింది. ఇతడు పులకేశినగర్ అసెంబ్లీ నియోజకవర్గ శాసనసభ్యుడు ఆర్. అఖండ శ్రీనివాసమూర్తి మేనల్లుడు. శ్రీనివాసమూర్తి కాంగ్రెస్ కు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. ఆయన ఎన్నీ వర్గానికి చెందినవారు. నవీన్ మరొక బంధువు జనతాదళ్ ఎన్ తరపున కౌన్సిలర్.

ఫి ర్యాదు చేసి చేయగానే పోలీసులు

హుటాహుటిన వెళ్లి సవీన్ ను అరెస్టు చేయనందుకే (రెండు గంటల జాప్యం) ముస్లిం మతోన్మాదులు కొందరు ఈ దాడులకు దిగారు. సవీన్ పెట్టినట్టు చెబుతున్న పోస్ట్ పూర్వాపరాలు తెలియకుండానే కొన్ని గంటలలోనే ఇంత విధ్వంసం జరగడాన్ని బట్టి ఇదంతా పథకం ప్రకారం జరిగిందని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, మీడియా కూడా అభిప్రాయపడుతున్నాయి. దేవరాజ్ వన్ హాల్లి, కాదుగొండపహల్లి పోలీసు స్టేషన్ మీద, కావల్ బైరిసంధ్ర అనే చోట ఉన్న అఖండ శ్రీనివాసమూర్తి ఇంటి మీద దాదాపు ఏకకాలంలో దాడులు జరిగాయి. వందలాది వాహనాలు దగ్ధం చేసి, వాటినే రక్షణ గోడగా పెట్టి అగ్నిమాపక సిబ్బంది, పోలీసులు ఆ ప్రాంతానికి రాకుండా పథకం వేశారు. ఆగస్టు 11వ తేదీ రాత్రి ఎనిమిది గంటల ప్రాంతంలో శ్రీనివాసమూర్తి ఇంటి ఎదుట వందమంది హాజరై, సవీన్ అరెస్టుకు నినాదాలు చేశారు. ఆపై ఇంటిలో చొరబడి, అన్నీ దోచుకుని, దగ్ధం చేశారు. ఆ సమయంలో అక్కడ ఎవరూ లేరు. ఆ చుట్టుపక్కల ఉన్న ఇళ్లకు కూడా నష్టం వాటిల్లలేదు. తరువాత కొందరు డీజీ హాల్లి పోలీసు స్టేషన్ కు వెళ్లి సవీన్ అరెస్టుకు పట్టుపట్టారు. ఇందులో ఎన్ డీపీఐ (సోషల్ డెమాక్రటిక్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా) సభ్యులే కీలకంగా ఉన్నారు. ఇది అత్యంత వివాదాస్పద ముస్లిం మతోన్మాద సంస్థ పీపుల్స్ ఫ్రంట్ ఆఫ్ ఇండియా (పీఎఫ్ఐ)కి రాజకీయ విభాగం. దీనిని కర్ణాటకలో నిషేధించాలని కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యోచిస్తుంది. రాత్రి పదకొండు ప్రాంతంలో సవీన్ కు కేజీ హాల్లి పోలీస్ స్టేషన్ లో దాచి పెట్టారన్న వదంతి వచ్చింది. దీనితో ఆ స్టేషన్ మీద కూడా దాడి జరిగింది. విధ్వంసాన్ని అదుపు చేయడానికి పోలీసులు జరిపిన కాల్పులలో వాజిద్ ఖాన్ (20), యాసిమ్ పాషా (22), వాసిం (40) అనే ముగ్గురు చనిపోయారు.

సవీన్ వైఖరి ఏమిటి?

సవీన్ గురించి మీడియాలో భిన్న కథనాలు వస్తున్నాయి. లెఫ్ట్ మీడియాలో తండ్రి (వవన్ కుమార్) తన కుమారుడి చర్య పట్ల ఆవేదనతో ఉన్నారని వార్త వచ్చింది. కానీ అందులోనే ఉన్న ఇతర వివరాలు అతడి వ్యక్తిత్వాన్ని వేరే విధంగా చిత్రిస్తున్నాయి. తానొక రాజకీయ కార్యకర్తనని అతడు ఫేస్ బుక్ లో పేర్కొన్నాడు. అయితే ఈ వివాదానికి సంబంధించి తన ఆకౌంట్ ను వేరవరో హ్యాక్ చేశారని సవీన్ ఆరోపిస్తున్నాడు. పలువురు హిందూ దేవుళ్లు మీద, నరేంద్ర మోడికి (చత్రపతి శివాజీకి కూడా) వ్యతిరేకంగా అదయార్ బషీర్ అనే వ్యక్తి పెట్టిన పోస్టుకు నిరసనగానే సవీన్ ఆ వ్యంగ్య చిత్రం పోస్ట్ చేశాడన్న వాదన కూడా వినిపిస్తోంది. ఇంతకీ సవీన్ పెట్టిన పోస్టులోని వ్యంగ్య చిత్రం 2018 నాటిదని కొందరు చెబుతున్నారు. దీనిని బట్టి చాలామంది అభిప్రాయం- సవీన్ పోస్టును ఎవరో మార్పింగ్

చేశారనే. అంటే, వివాద మూలాల్లోమిటో స్పష్టత లేదు. విధ్వంసం మాత్రం ఆలస్యం లేకుండా జరిగిపోయింది. ఆగస్టు 5న మోడి భూమిపూజ నిర్వహించిన తరువాత రాముని బొమ్మను సవీన్ పోస్ట్ చేశాడు. తరువాత బురఖా ధరించిన ఒక ముస్లిం మహిళ బాలకృష్ణలు, గోపిక వేషధారణలో ఉన్న ముగ్గురు పిల్లలను తీసుకుని వెళుతున్న ఫోటో పెట్టి 'ఇది భారతదేశ సౌందర్యం' అని వ్యాఖ్య రాశాడు. నేను నా దేవుడి గురించి రాశానే తప్పు, ఇతర మతాలను కించపరిచానా అంటూ మరొక చోట రాశాడు. అతడి రాతలలో కొంచెం పేర్కొనదగినది ఒక్కటే. అది, 'పులికేశినగర్ లో కొందరు నకిలీ సెక్యూరిటీస్టులు ఉన్నారు. సెక్యూరిటీజం అంటే అర్థం తెలియని వాళ్లంతా ఆ ముసుగులు తొలగిస్తే మంచిది.' ఆగస్టు 5న భూమిపూజ తరువాత సవీన్ తన ఇంటి సమీపంలో బాణసంచా కాల్చడంతో

పాటు, హిందువులతో పాటు ముస్లింలకు కూడా మిరాయిలు పంచాదని, ఇది రెచ్చగొట్టే చర్యనని కొందరు ఆరోపిస్తున్నారు.

హిందూ వ్యతిరేక కుట్రల కుటీర పరిశ్రమ

బట్టి పరిశ్రమకు కొందరు బెంగళూరును కేంద్రంగా చేసుకుంటున్నారు. ముస్లిం మతోన్మాదులు మాత్రం హిందూ వ్యతిరేకతకి ఈ భారత సిలికాన్ వ్యాలీని కుటీర పరిశ్రమ కేంద్రంగా మలుచుకోవాలని కోరుకుంటున్నారు. ఈ ఆగస్టు 11న సంభవించిన అల్లర్లను పోలీస్ ఘటనలను గతంలోను పలుమార్లు ఈ నగరం చూసింది. డిసెంబర్ 8, 1986న న్యూయార్క్ టైమ్స్ పత్రిక ప్రచురించిన వార్త ప్రకారం బెంగళూరు, మైసూరు, తుంకూరు, ఇంకొన్ని చోట్ల పోలీసులతో ముస్లిం వర్గీయులు తలపడ్డారు. ప్రముఖ ఆంగ్ల దినపత్రిక డెక్కన్ హెరాల్డ్ కార్యాలయాన్ని తగులబెట్టే ప్రయత్నం జరిగింది. పోలీసు కాల్పులలో 17 మంది మరణించారు. ఇది ఎందుకు చెప్పవలసి వచ్చిందంటే ఇప్పటికీ అదే మనస్తత్వంతో నగరంలోని

ముస్లిం మతోన్మాదులు వ్యవహరిస్తున్నారు. పోలీసులను కూడా లక్ష్యంగా చేసుకుంటున్నారు. అప్పుడు కూడా మహమ్మద్ అనే పేరు కారణంగానే అల్లర్లు జరిగాయి. పీకేఎస్ నంబూద్రి అనే రచయిత మహమ్మద్ ది ఇడియట్ పేరుతో రాసిన కథను డెక్కన్ హెరాల్డ్ ప్రచురించింది (డిసెంబర్ 7, 1986 సంచిక). మతి స్థిమితం లేని మహమ్మద్ అనే ఒక యువకుడు ఆత్మహత్య చేసుకోవడం ఇందులో ఇతివృత్తం. అక్కడ ప్రవక్త పేరును ఉపయోగించి నందుకు అల్లర్లు చేశారు. 21వ శతాబ్దం ఆరంభంలో కూడా ఇలాగే జరిగింది. న్యూ ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ కోసం డీజీఎస్ జార్జ్ ఒక కథనం రాశారు. అందులో కూడా మహమ్మద్ అనే పేరు కనిపించడంతో అల్లర్లు జరిగాయి. కాంగ్రెస్ నాయకులు రోషన్ బేగ్, సీఎం ఇబ్రహీం ఆనాటి గొడవల వెనుక ఉన్నారని తేలింది. 2007లో సద్దాం హుస్సేన్ కూడా బెంగళూరులో

మత కల్లోలాలకు కారణమయ్యాడు. ఆ సంవత్సరం జనవరిలో కాంగ్రెస్ ప్రముఖుడు, రైల్వే మాజీ మంత్రి జాఫర్ షరీఫ్ ఆ పార్టీని వదిలి కొత్త కుంపటి వెలిగించాలని అనుకున్నారు. దాని పేరు పీపుల్స్ ఫ్రంట్. ఇలాకే పాలకుడు సద్దాం హుస్సేన్ మరణశిక్షకు నిరసనగా షరీఫ్ అమెరికా వ్యతిరేక ప్రదర్శనకు పిలుపునిచ్చాడు. అది జనవరి 19న జరిగింది. రెండు రోజుల తరువాత జరిగే ఆర్ఎన్ఎస్ రెండో సర్ నంఘాలక్ డాక్టర్ గోల్కల్కర్ శత జయంతి ఉత్సవాలకు సంఘం అప్పటికే ఏర్పాట్లు చేసుకుంది. ఈ ప్రదర్శన సమయంలో సంఘ వాల్ పోస్టర్లు, ఇతర ఏర్పాట్లను షరీఫ్ అనుచరులు ధ్వంసం చేశారు. తరువాత ముస్లింలు అధికంగా ఉండే ప్రాంతంలో అల్లర్లు జరిగాయి. పెద్ద ఎత్తున విధ్వంసం జరిగింది.

బంగ్లా వివాదాస్పద రచయిత్రి తస్మీమా సఫ్రీన్ ఒక రచన అనువాదాన్ని 2010లో కన్నడ ప్రభుత్వం ప్రచురించింది. అప్పుడు కూడా రోషన్ బేగ్ ఆ పత్రిక

మీద దాడి చేయించాడన్న ఆరోపణ ఉంది. బురఖా గురించి ఆలోచిద్దాం అన్నదే ఆ రచన. అప్పుడు శివమొగ్గలో పోలీసులు కాల్పులు జరపవలసి వచ్చింది. మోదీ గెలిచి ప్రధాని అయితే తాను భారత్ వీడి పాకిస్తాన్ వెళ్లిపోతానంటూ ప్రముఖ కన్నడ రచయిత యూఆర్ అనంతమూర్తి ప్రతిజ్ఞ చేసింది కూడా ఈ నగరంలోనే. మోదీ గెలిచారు. ప్రధానిగా ప్రమాణం కూడా చేశారు. ఆ మరునాడే కొన్ని వందల మనియార్డర్లు ఆయన ఇంటికి వెల్లువెత్తాయి. అన్నీ 'మీ పాకిస్తాన్ ప్రయాణం నిమిత్తం' అని రాసి ఉన్న రూ. 11లతో వచ్చిన మనీయార్డర్లు. జీవితంలో తాను ఇంత క్షోభ ఎప్పుడూ పడలేదని తరువాత ఎన్టీటీవీతో అనంతమూర్తి మొరపెట్టుకున్నారు. ఇక టిప్పు సుల్తాన్ జయంతిని నిర్వహిస్తామని బలహీనపడిన ప్రతిపారి కాంగ్రెస్ ప్రకటనలు ఇస్తూ ఉంటుంది. ఇది కూడా

వివాదాలకు దారి తీస్తూ ఉంటుంది.

ఎన్డీపీపై పాత్ర సుస్పష్టం

బెంగళూరు దుర్ఘటన తరువాత మొత్తం రెండు రోజులలో 206 మందిని పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. నవీన్ కుమార్ నుండి అరెస్టు చేశారు. విధ్వంస కారకులుగా, అందుకు రెచ్చగొట్టిన వారిగా అనుమానిస్తూ పోలీసులు అరెస్టు చేసిన వారిలో ముజామిల్ పాషా ఒకరు. ఇతడు ఎన్డీపీపి నాయకుడు. మాజీ మంత్రి, ప్రస్తుతం సర్వజ్ఞాననగర్ అసెంబ్లీ స్థానం నుంచి కాంగ్రెస్ సభ్యునిగా ఉన్న కేజే జార్డ్జ్ అతడు సన్నిహితుడని చెబుతున్నారు. శివాజీనగర్ ఎమ్మెల్యే రిజ్వాన్ అర్షద్ కూడా సన్నిహితుడే. చిత్రం ఏమిటంటే పాషా కాంగ్రెస్ సిద్ధాంతాన్ని బలంగా నమ్ముతూ ఎన్డీపీపితో పోరాడుతున్నాడని రిజ్వాన్ చెప్పారు. ఈ అరెస్టుల

తరువాత కలీమ్ పాషా అనే మరొక వ్యక్తిని అరెస్టు చేశారు. ఇతడు మాజీ కార్పొరేటర్. ప్రస్తుతం కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపు కార్పొరేటర్ గా ఉన్న ఇర్షాద్ బేగం భర్త. రాజకీయ విశ్లేషకుల అంచనా ప్రచారం ఎన్డీపీపి కాంగ్రెస్ చేతిలో కీలుబొమ్మ. అంటే అటు పీఎఫ్ఐకి రాజకీయ విభాగంగా ఉంటానే, ఇటు కాంగ్రెస్ వారికి కావలసిన విధంగా అల్లర్లు, విధ్వంసమూ ఇది సృష్టిస్తూ ఉంటుంది. కానీ ఎన్డీపీపి ఇటీవలి కాలంలో కాంగ్రెస్ పట్ల కొంత అలకతో ఉంది. ఎందుకంటే, కాంగ్రెస్ ముస్లింల పట్ల చూపించవలసినంత అనురాగం చూపడం లేదట. కాంగ్రెస్, ఎన్డీపీపిల మధ్య వచ్చిన ఈ విభేదాల ఫలితమే తాజా గొడవలని కర్ణాటక హోంమంత్రి బసవరాజ్ బొమ్మయ్ వ్యాఖ్యానించారు. అలాగే నవీన్ పై కేసు నమోదు చేయడంలో, అరెస్టు చేయడంలో ఎలాంటి ఆలస్యం

పీఎఫ్ఐ, ఎన్డీపీపిపై నిషేధం?

సోషల్ డెమాక్రాటిక్ పార్టీ ఆఫ్ ఇండియా..

ముస్లిం మతస్థానాలు ప్రజాస్వామ్యాన్ని, సామ్యవాద నినాదాన్ని ఉపయోగించుకుని తమ వజ్రం గడుపుకోవాలని ఎలా అనుకుంటారో చెప్పడానికి ఈ పార్టీని చూస్తే తెలుస్తుంది. ఇంత పెద్ద పేరు. కానీ దీని అజెండా ముస్లిం మతస్థానాన్ని సమర్థించడమే. జూన్ 21, 2009లో దీనిని ఢిల్లీలో నెలకొల్పారు. రాజకీయ పక్షంగా ఎన్నికల కమిషన్ గుర్తింపు కూడా ఉంది. ఇప్పుడు ఎంకె పైజీ అధ్యక్షుడు. రాష్ట్రంలో తాజా విధ్వంసం, అందుకు ఒడిగట్టినట్టు చెబుతున్న ఎన్డీపీపి మీద నిషేధాస్త్రం సిద్ధమవుతోందని కర్ణాటక పంచాయితీరాజ్ మంత్రి కేఎస్ ఈశ్వరపు చెబుతున్నారు. ఆగస్టు 20న జరిగే మంత్రిమండలి సమావేశం ఈ నిర్ణయం తీసుకోబోతున్నది. పీఎఫ్ఐ రద్దు గురించి కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదని వార్తలు వచ్చాయి. సిమి (స్టూడెంట్స్ ఇస్లామిక్ మూవ్మెంట్ ఆఫ్ ఇండియా) కొత్త అవతారాలలో ఇది ఒకటి. అయితే ఇది అవతానికి అవతారం. సిమి సభ్యులు కొత్త రాపంలో ఏర్పాటు చేసుకున్న - పీపుల్స్ ఫ్రంట్ ఆఫ్ ఇండియా (పీఎఫ్ఐ)కి ఇది రాజకీయ విభాగం. ఈ సంస్థ మీద లెక్కలేనన్ని ఆరోపణలు ఉన్నాయి. అంతా మతతత్వమే. భారత వ్యతిరేకతే. 2014లో దక్షిణ కేరళలోని ఒక ప్రైవేటు పాఠశాల స్వాతంత్ర్య దినోత్సవ వేడుకల నుంచి వందేమాతరం తొలగించింది.

దానికి కారణం - అలా చేయకుంటే కార్యక్రమానికి విఘాతం కలిగిస్తామని ఎన్డీపీపి బెదిరించడమే. ఆ రోజు ఏర్పాటు చేసిన నృత్య

కార్యక్రమంలో సమస్యంతో ఉన్న భంగిమలను కూడా తొలగించారు. దీని మీద చాలా విమర్శలు వచ్చాయి. వందేమాతర గీతాన్ని ఎందుకు వ్యతిరేకిస్తున్నది కూడా ఎన్డీపీపి చెప్పింది. ఆ గీతంలోని కొన్ని పదాలు ముస్లింల మనోభావాలకు వ్యతిరేకమట. అలాంటి పదాల గురించి ఎందరో పిల్లల తల్లిదండ్రులు తమకు ఫిర్యాదు చేశారని ఆ సంస్థ కార్యకర్తలు చెప్పారు. పౌరసత్వ సవరణ చట్టం అనుకూల ప్రదర్శనలో పాల్గొన్నారన్న కక్షతో

బెంగళూరుకు చెందిన ఆర్ఎస్ఎస్ సభ్యుడు వరుణ్ భూపాలం మీద ఎన్డీపీపి కార్యకర్తలు దాడి చేశారు. ఈ కేసులో ఆరుగురిని పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. దక్షిణ బెంగళూరు లోక్సభ సభ్యుడు తేజస్వి సూర్య హత్యకు కూడా పథకం పన్నారు. ఆయన చేసిన తప్పు - పౌరసత్వ సవరణ చట్టం అనుకూల ప్రదర్శనలో పాల్గొనడమే. కేరళలో సీపీఎం, కాంగ్రెస్, ముస్లింలీగ్ సభ్యుల హత్యలో ఈ సంస్థకు ప్రయోగం ఉంది. ఆ మేరకు కేసులు నమోదయ్యాయి. జాతీయగీతం మీదనే కాదు, హిందూ కళారూపాల మీద ఆంక్షలు పెడతారు. పత్రికా కార్యాలయాల

మీద దాడులు చేస్తారు. అయినా పార్టీ పేరులో ప్రజాస్వామ్యం తగిలించుకున్నారు. ఈ సంస్థ ఏం చెప్పినా చాలామంది ముస్లింలు, ముస్లిం సంస్థలు కూడా నమ్మడం లేదు. పాకిస్థాన్ నిరసనలు, తరువాత ఢిల్లీ అల్లర్లు, తమిళనాడు, కర్ణాటక, కేరళ అల్లర్లలో దీని పేరు ప్రముఖంగా వినిపించింది. ఎన్డీపీపి ఉగ్రవాద సంస్థేనని కేరళకు చెందిన జమియ్యాతుల్ ఉలేమా, సున్నీ యువజన సంఘం కూడా ఆరోపించాయి. అయోధ్యలో వివాదాస్పద స్థలంలో తిరిగి మసీదు నిర్మించాలన్న నినాదంతో గతంలో తమిళనాడు, కర్ణాటక, ఢిల్లీలలో నిరసన

ప్రదర్శనలు నిర్వహించింది. పౌరసత్వ సవరణ చట్టానికి వ్యతిరేకంగా దేశం నలుమూలలా తీవ్ర స్థాయిలో నిరసన కార్యక్రమాలు నిర్వహించింది. ఈ సందర్భంలో ఈ సంస్థ దొంగ వేషాలను కేరళ ముఖ్యమంత్రి పినరయి విజయన్ కూడా ఎండగట్టారు. తల్లిఘి జమాత్లో పాల్గొన్న తమిళ ముస్లింలను తిరిగి రాష్ట్రానికి రప్పించవలసిందిగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించాలని రాష్ట్ర హైకోర్టులో వ్యాజ్యం నడిపి ఎన్డీపీపి విజయం

సాధించింది. తల్లిఘి జమాత్లో పాల్గొన్నవారిని రాష్ట్రానికి రప్పించి, క్వారంటైన్ ఏర్పాట్లు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంగీకరించింది. ప్రస్తుతం పదహారు రాష్ట్రాలలో ఎన్డీపీపి కార్యకలాపాలు సాగుతున్నాయి. ఇందులో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒకటి. కర్ణాటకలో కొంత బలంగా కూడా ఉంది. కర్ణాటక, రాజస్థాన్, కేరళ రాష్ట్రాలలో ఇటీవల జరిగిన నగరపాలక ఎన్నికలలో ఈ పార్టీ 68 స్థానాలు గెలిచింది. 2019 లోక్సభ ఎన్నికలలో దక్షిణ కన్నడ రాష్ట్రంలో బీజేపీ, కాంగ్రెస్ తరువాత 46,839 ఓట్లు సాధించి మూడో స్థానంలో నిలబడింది.

జరగలేదని బొమ్మయే చెప్పారు. ఎలాంటి సంబంధం లేకున్నా కాంగ్రెస్‌కు చెందిన ఎన్‌సీ శాసనసభ్యుని ఇంటి మీద దాడి చేసినప్పటికీ కూడా ఆ పార్టీ నేరు విప్లవపోవడం వెనుక ఉన్న రహస్యం కూడా ఇదేనని విశ్లేషకుల అంచనా.

భూమిపూజకు నిరసనగానే?

అయోధ్య రామమందిరం స్థానంలో మళ్లీ మసీదు వస్తుందని అఖిల భారత ఇమామ్‌ల సంఘం అధ్యక్షుడు మౌలానా సాజిద్ రషీద్ హెచ్చరించారు. కూల్చిన చోటే మళ్లీ మసీదు కడతామని ఆయన 'హిందువుల'ను హెచ్చరించాడు. భూమిపూజ చేయడం ద్వారా ప్రధాని మోదీ రాజ్యాంగ ఉల్లంఘనకి పాల్పడ్డారని ఈయన తేల్చారు. కచ్చితంగా చెప్పాలంటే, మందిరం కూలుస్తామనే ఆయన మాటల వెనుక మర్కం. అఖిల భారత ముస్లిం పర్సనల్ లా బోర్డు కూడా ఇదే చెప్పింది. అయోధ్య విషయంలో ముస్లింలకు అన్యాయం జరిగిందట. ఒకసారి మసీదు కడితే, ఆ స్థలం ఎప్పటికీ మసీదుకు చెందిన స్థలమే

వ్యవహరించినా వాళ్లతో కలిసినా వాళ్లు ముస్లింలు కాలేరని కూడా ఆయన చెప్పాడు. ఆర్ఎస్ఎస్, వీహెచ్పీలతో, వాటి అనుబంధ సంస్థలతో సంబంధం కలిగి ఉన్న ముస్లింలు వారు ఎటు ఉన్నారో తేల్చుకోవాలని కూడా యాహియా హెచ్చరించారు. బీజేపీ, ఆర్ఎస్ఎస్ వైపు ఉంటారో లేదంటే తప్పు దిద్దుకుంటారో నిర్ణయించుకోవలసిన సమయం వచ్చిందని అన్నారు. వారి కుటుంబాలను కూడా ఉపేక్షించకుండా (అవతలివారు) ఉండే రోజులు వచ్చాయని అన్నారు. భూమిపూజకు వ్యతిరేకంగా ఆ రాష్ట్ర విద్యాశాఖ సహాయ మంత్రి సిద్ధిఖుల్లా చౌదరి మాట్లాడిన మరునాడే యాహియా ఈ పిలుపునిచ్చారు. 'ఒక మసీదు మీద ఆలయం ఎలా నిర్మిస్తారు? మేం సహనం పాటిస్తున్నాం. అది అల్లా మసీదు. ఎప్పుటికీ అది మసీదే. ప్రధాని వెళ్లినా, తొలి ఇటుక వేసినా కూడా అదేం పెద్ద విషయం కాదు' అని జమాయత్ ఉలేమా ఇ హింద్ బెంగాల్ శాఖ హెచ్చరించింది. ప్రతి ప్రకటన భారతీయ

అవుతుందని అంటోంది బోర్డ్. ఆర్ఎస్ఎస్, వీహెచ్పీలతో ఉన్న సంబంధాలను తెంచుకో వలసిందని ఆగస్టు 5 నాటి భూమిపూజ తరువాత బెంగాల్ ఇమామ్‌ల సంఘం ముస్లింలకు పిలుపునిచ్చింది. ఎందుకంటే వారి కుటుంబాల రక్షణ కోసమట. ఇది భారతీయ సమాజంలో చీలికలకు ఉద్దేశించిన ప్రకటన అని స్పష్టంగా తెలుస్తూనే ఉంది. ప్రస్తుతం బీజేపీ విధానం ఇస్లాంకు వ్యతిరేకంగా, ముస్లింలకు వ్యతిరేకంగా ఉందని ఆగస్టు ఏడున బెంగాల్ ఇమామ్‌ల సంఘం అధ్యక్షుడు మహమ్మద్ యాహియా ఒక ప్రకటన చేశారు. ఒకప్పుడు మసీదు ఉన్న స్థలంలో రామాలయానికి భూమిపూజ చేశారని ఆయన ఆరోపణ. దీనిని బట్టి ఆర్ఎస్ఎస్, బీజేపీ ముస్లింలకు మిత్రులు కాదని అర్థమవుతున్నదని చెప్పారు. ఇస్లాంకు ఎవరైనా వ్యతిరేకంగా

సమాజాన్ని కలవర పెట్టేందుకు ఉద్దేశించినదే. ముస్లింలకు 'ప్రధాన శత్రువు ఆర్ఎస్ఎస్' అని యాహియా ప్రకటించినట్లయింది. ఆ సంస్థ అనుబంధ సంస్థలతో సంబంధం ఉన్నవారు ముస్లింలు కాలేరని కూడా చెబుతున్నారు. ఇలాంటి ప్రకటన చేయడం వెనుక పెద్ద కారణమే ఉంది. ముస్లింలలో పలువురు మేధావులు ముస్లిం రాష్ట్రీయ మంచ్‌తో కలసి పనిచేస్తున్నారు. ఈ మంచ్ మోదీ నాయకత్వంలోని ప్రభుత్వానికి మద్దతిస్తున్నది. ముస్లింలలో ఒక వర్గం ప్రస్తుతం బెంగాల్‌లో కూడా బీజేపీతో కలసి నడుస్తున్నారు. నిజానికి బీజేపీ హిందూ, ముస్లిం విభజన తెస్తున్నదంటూనే యాహియా తన అసలు అజెండాను బయటపెట్టుకున్నారు. భూమిపూజకు హాజరు కావడం ద్వారా మోదీ రాజ్యాంగాన్ని తొక్కివేయడమే కాదు, కోట్లాది ముస్లింల

శంకరాచార్య ప్రతిమకు బ్రహ్మచరం?

ఇంత గొడవ జరిగిన మూడో రోజున

ఎన్‌డీపీఐ మరొక వివాదంలో వడింది. కర్ణాటకలోని ప్రఖ్యాత పుణ్యక్షేత్రం శృంగేరిలో ఉన్న శంకరాచార్యుల వారి ప్రతిమను ఏర్పాటు చేసిన కట్టడం మీద ఎన్‌డీపీఐ పతాకానికి దగ్గరగా ఉన్న ఒక గుడ్డ కనిపించడం వివాదానికి దారి తీసింది. స్థానిక బీజేపీ నాయకులు అది ఎన్‌డీపీఐ జెండాయేనని, ఈ ఘటన మీద దర్యాప్తు జరిపించాలని కోరుతున్నారు. అది తమ జెండా కాదని ఎన్‌డీపీఐ చెబుతున్నా. దాని మీద నీలం, ఎరుపు, ఆకుపచ్చ రంగులు ఉన్నాయని, అవి ఆ పార్టీ పతాకంలోనివే అని చిక్‌మగళూరు పోలీసు సూపరింటెండెంట్ మచ్చింద్ర అన్నారు.

మనోభావాలను గాయపరిచారని కూడా ఆయన ఆరోపిస్తున్నారు. ఇమామ్‌లు ముస్లింలందరికీ తామే ప్రతినిధులమన్నట్టు మాట్లాడడం కొత్త కాదు. ఇందులో రెచ్చగొట్టే తత్వం తప్ప మరొకటి ఉండదు. ముస్లిం ఊచకోత అనేది గుజరాత్ నుంచి తరువాత అస్సాం నుంచి ఆరంభమైందట. ఆగస్టు 5, 2019 నుంచి ముస్లింల నరమేధం కశ్మీర్‌లో కూడా ఆరంభమైందట. కాబట్టి ఆగస్టు 5, 2020న అయోధ్యలో జరిగిన కార్యక్రమం కశ్మీర్ ముస్లిం నరమేధం తొలి వార్షికోత్సవమని తన యావత్తు పైత్యాన్ని ప్రదర్శించారాయన. దీనికి దక్షిణ బెంగాల్ ఆర్ఎస్ఎస్ నేత జిబ్బు బసు చక్కని సమాధానమే ఇచ్చారు. యాహియా, బెంగాల్ ముస్లింలంతా మూర్ఖులు అనుకోవద్దు అని. నిజమే, మతోన్మాదుల చేతిలో సాధారణ ముస్లింలు పడిపోకూడదు. ★

ఏపీలో ప్రాంతీయ పార్టీల హవా తగ్గుతోందా? గత ఆరేళ్లుగా వంతుల వారిగా తెలుగుదేశం, వైసీపీలు సృష్టించిన, సృష్టిస్తున్న ఆర్థిక, రాజకీయ, సామాజిక అరాచకంతో ప్రజలు విసిగిపోయారా? ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి, మాజీ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు వ్యక్తిగత స్వర్ణల కారణంగా నిత్య వివాదాలతో ప్రజలు ఇద్దరినీ సమానంగా అసహ్యించుకుంటున్నారా? ప్రతి విషయంలో కోర్టులు జోక్యం చేసుకోవలసి రావడం వంటి పరిణామాల నేపథ్యంలో ప్రజలు ప్రత్యామ్నాయం కోసం చూస్తున్నారా? ఈ ప్రశ్నలన్నింటికీ సమాధానం అవుననే వస్తోంది. ముఖ్యంగా ప్రధాని నరేంద్రమోదీ సారథ్యంలో కేంద్రప్రభుత్వం వరుస సంక్షోభాలను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొంటూనే దేశాన్ని స్వావలంబన దిశగా నడిపిస్తున్న తీరు, జాతీయ స్థాయిలో బీజేపీ తిరుగులేని శక్తిగా ఎదుగుతున్న క్రమంలో ఏపీ ప్రజలు బీజేపీ వైపు చూస్తున్నారా? అంటే రాజకీయ విశ్లేషకులు అవుననే చెబుతున్నారు.

వ్యక్తిగత ప్రయోజనాలే ఇద్దరి లక్ష్యం..

ఏపీ రాజధాని- నిజానికి ఇది రెండు పార్టీలు, ఇద్దరు నేతల మధ్య వివాదంగా మారిపోయింది. ఒకవిధంగా ఇది ఇద్దరు నాయకుల మధ్య గల వ్యక్తిగత, వ్యాపార, రాజకీయస్వర్ణల పర్యవసానంగా తలెత్తిన సమస్య. అధికార, ప్రతిపక్ష పార్టీల మధ్య సాగుతున్న అరాచక ఆట. ఈ విషయంలో ఎవరు ఏమి మాట్లాడినా, ఎలాంటి వ్యాఖ్యలు, విమర్శలు చేసినా రాష్ట్రానికి ప్రయోజనం చేకూర్చే అంశమంటూ ఏదీ లేదు. అలాగే, ఈ మొత్తం వ్యవహారంలో సమస్య ఏదైనా ఉందంటే, అది ఆ 29 గ్రామాలలో భూమిలిచ్చి నిజంగా నష్టపోయిన రైతుల సమస్య ఒక్కటే.

అయితే చిత్రం ఏమంటే, ఈ విషయంలో బీజేపీని బూచిగా చూపించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కేంద్ర

ప్రభుత్వాన్ని దోషిగా నిలబెట్టేందుకు సన్నాహకాలు జరుగుతున్నాయి. గత లోక్ సభ, అసెంబ్లీ ఎన్నికల ముందు తెలుగుదేశం పార్టీ ఇదే తప్పు చేసింది. ఈ విషయాన్ని చంద్రబాబునాయుడు సహా, ఆ పార్టీ నేతలు చాలా మంది బహిరంగంగానే ఒప్పుకున్నారు. ఒక దశలో బీజేపీ, తెలుగుదేశం పార్టీలు మళ్లీ కలుస్తాయనే అనుమానాలూ వ్యక్తమయ్యాయి. అయితే ఇటీవల కాలంలో అలాంటి వ్యూహగానాలకు బీజేపీ తెరదించింది. పార్టీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడిగా సోమ వీర్రాజు బాధ్యతలు స్వీకరించిన సందర్భంగా ఆ పార్టీ జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి రామ్ మాధవ్ 'ఇతరుల భుజాల మీద చేతులు వేసి నడవడం ఇక ఉండదు' అని స్పష్టంగా చెప్పారు. అలాగే, రాజధాని విషయంలో కేంద్రం జోక్యం ఉండదని చెబుతూనే, ఈ విషయంలో గత ప్రభుత్వం సాగించిన అవినీతిని ఏ విధంగా ఎండగట్టామో, ప్రస్తుత వైసీపీ ప్రభుత్వం మూడు రాజధానుల పేరిట సాగించే అవినీతిపై కూడా పోరుకు సిద్ధమని తెలిపారు.

రాజధాని వివాదం విషయంలో ప్రాంతీయ పార్టీలు, ప్రాంతీయ పార్టీల కొమ్ము కాసే మీడియా బీజేపీని, కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అప్రతిష్టపాల్పేసేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇందులో ముఖ్యంగా చెప్పుకోవలసింది, తెలుగుదేశం పార్టీ, ఆ పార్టీకి

'అనుబంధం'గా పనిచేస్తున్న మీడియా శ్రుతిమించి చేస్తున్న చిల్లర గోల. ఒక రాష్ట్ర రాజధాని ఎక్కడ ఉండాలి? ఎలా ఉండాలి? అనేది ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్ణయంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. అంతేగానీ, కేంద్ర ప్రభుత్వమో, మరొకరో జోక్యం చేసుకునే అవకాశం అంతగా ఉండదు. ఇందుకు రాజ్యాంగం తెలియకద్దదు. ఒక్కసారి చరిత్రను పరిశీలిస్తే చాలు..

కాసేపు ఆరేళ్లు వెనక్కి వెళదాం. రాష్ట్ర విభజన జరిగింది. విభజన చట్టం హైదరాబాద్ ఉమ్మడి రాజధానిగా పదేళ్లు ఉంటుందని పేర్కొంది. ఈలోగా ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం సొంత రాజధానిని నిర్మించుకో వచ్చని, రాజధాని నిర్మాణానికి చక్కని రాజమార్గాన్ని చూపించింది. కానీ, సంవత్సరం అయినా తిరగ కుండానే విభజిత ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు మూటా ముల్లై సర్కుకుని వచ్చి విజయవాడలో వాలిపోయారు. ఆయన అంత హఠాత్తుగా ఇక్కడికి ఎందుకు తరలి వచ్చారో అందరికీ తెలుసు. ఇక్కడే తొలి బీజేపీ పడింది. ఈ వివాదానికి నోటుకు ఓటు కేసుతో అంకురార్పణ జరిగింది. ఇక అక్కడి నుంచి చంద్రబాబు, ఆయన అనుకూల వర్గం, అనుకూల మీడియా అమరావతి భ్రమలు సృష్టించే పనిలో పడిపోయారు. రాజధాని నిర్మాణానికి అనువైన ప్రాంతం గుర్తించేందుకు అప్పటి కేంద్ర

రాజనాల బాలకృష్ణ

ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన శివరామకృష్ణన్ కమిషన్ ఇచ్చిన నివేదికను బాబు గారు చెత్తబుట్టకు సమర్పించారు. అమరావతి రాజధాని కలను తెరమీదకు తెచ్చారు. సామదానభేదదండోపాయాలన్నీ ప్రయోగించి 29 గ్రామాలలో 33 వేల ఎకరాల భూమిని సేకరించారు. అదే రాజధాని అని ప్రకటించారు. ఆ ప్రాంత అభివృద్ధికి ఒక వేదికను ఏర్పాటు చేశారు. దానికి రాజధాని ప్రాంత అభివృద్ధి మండలి (సీఆర్డీఏ) అని నామకరణం చేశారు. అనేక దేశాలు తిరిగి డిజైన్లు తెచ్చారు. గ్రాఫిక్స్ ప్రదర్శించారు. శంకుస్థాపనలు చేశారు. కొన్ని తాత్కాలిక భవనాలు కట్టారు. ఇవన్నీ తెర మీద కనిపించిన దృశ్యాలు అయితే, తెరచాటున చాలా భూభాగం జరిగిందని అనేక ఆరోపణలు వచ్చాయి. ఇప్పుడూ ఉన్నాయి. అలా, తెలుగుదేశం పార్టీ పదవీకాలం ముగిసే సమయానికి ఏపీ రాజధాని ఒక ప్రశ్నగానే మిగిలిపోయింది.

ఇక ప్రస్తుతం.. ముఖ్యమంత్రి జగన్మోహన్ రెడ్డి అధికార పగ్గాలు చేపట్టిన క్షణం నుంచి తనదైన శైలిలో రాజకీయ ప్రత్యర్థులపై, ముఖ్యంగా చంద్రబాబు, ఆయన పార్టీ నేతలపై కత్తులు దూయడం ప్రారంభించారు. విజయవాడ సమీపంలోని ఉండవల్లిలో కరకట్ట దగ్గర ప్రభుత్వం నిర్మించిన కన్వెన్షన్ సెంటర్ ను కూల్చేశారు. ఇంకా అనేక విషయాల్లో జగన్, చంద్రబాబుల మధ్య ప్రత్యక్ష పరోక్ష యుద్ధం జరిగింది. నిత్యం ఏదో ఒక విషయంలో వివాదం సాగుతూనే ఉంది. ఈ నేపథ్యంలోనే ముఖ్యమంత్రి జగన్.. చంద్రబాబు కలల సౌధం, కాసుల పంట అమరావతిని అటకెక్కించేందుకు పూర్వోత్సాహంగా పావులు కదిపారు. పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ అనే పేరుతో మూడు

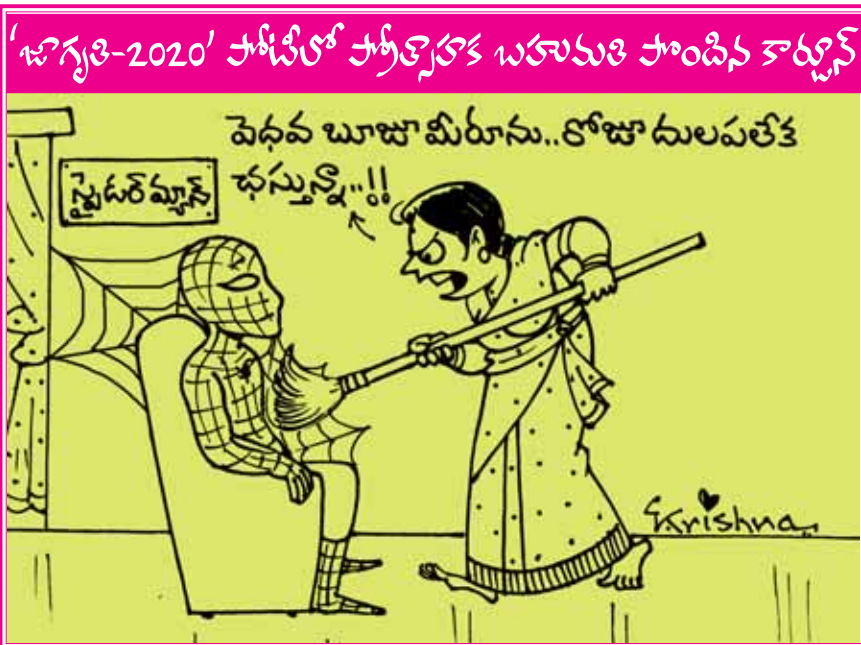
రామ్ మాధవ్

రాజధానుల అంశాన్ని తెరమీదకు తెచ్చారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిపాలనా వికేంద్రీకరణ చట్టం తెచ్చారు. అదే చేత్తో సీఆర్డీఏ చట్టం రద్దుకు మరో బిల్లు తెచ్చారు. ఈ రెండు బిల్లులకు రాష్ట్ర గవర్నర్ రాజ్యాంగ పరిధిలో తనకున్న అధికారాలు, కర్తవ్యాలు మేరకు ఆమోదం తెలిపారు. తెలుగుదేశం, ఆ పార్టీ అనుబంధ మీడియా గవర్నర్ బిశ్వభూషణ్ హరిచందన్ భారతీయ జనతా పార్టీ మాజీ నేత కాబట్టి, బీజేపీ వైసీపీతో కుమ్ముకయిందని ఆరోపిస్తున్నారు. ఇంకా ఏవేవో అర్థరహిత చర్యలు సాగిస్తున్నారు. ప్రస్తుతానికి ఈ విషయం న్యాయ స్థానాల పరిధిలో ఉంది కాబట్టి, న్యాయస్థానాల తీర్పుకు వదిలేద్దాం. అలాగే, అమరావతి రాజధానికి ప్రధానమంత్రి శంకుస్థాపన చేశారు కాబట్టి కేంద్రం జోక్యం చేసుకోవాలని, మూడు రాజధానుల ప్రతిపాదనను అడ్డుకోవాలని అడ్డగోలు వాదన చేస్తున్నారు. రాజ్యాంగ విధులకు లోబడి నిర్ణయం తీసుకోవలసిన గవర్నర్, అదే చేశారు. అదేవిధంగా

ప్రధానమంత్రి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిర్ణయించిన రాజధానిలో శంకుస్థాపన చేశారే కానీ, పలానా చోట రాజధాని ఉండాలని అనలేదు. అంతేకాదు, మంచి రాజధాని కట్టుకోండి, కేంద్రం సహకరిస్తుందని భరోసా కూడా ఇచ్చారు. అదేవిధంగా రాజధాని నిర్మాణం కోసం రూ. 25 వేల కోట్లు కేంద్రం ఇచ్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎప్పుడైనా చెబుతున్నది ఒకటే- రాజధాని అనేది రాష్ట్ర పరిధిలోని అంశం, అది ఎక్కడ ఉండాలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే నిర్ణయిస్తుందని. నిజానికి, చంద్రబాబు ప్రభుత్వం మరొకరికంటే కాలం హైదరాబాద్ లో ఉండి ఉన్నా, లేదా అనవసర ఎత్తులకు పోకుండా కేంద్రం ఇచ్చిన నిధులతో అమరావతిలో పక్కా భవనాల నిర్మాణం చేపట్టి, అంచెలంచెలుగా రాజధాని విస్తరణ సాగించినా పరిస్థితి మరోలా ఉండేది. కాబట్టి ఇప్పటికైనా తెలుగుదేశం పార్టీ, చంద్రబాబు నాయుడు గురువింద నీతిని వదిలి తమ తప్పును తెలుసుకుంటే మంచిది.

అలాగని, జగన్ మూడు రాజధానుల నిర్ణయం సమర్థనీయం, సమంజసమని కాదు. రామ్ మాధవ్ అన్నట్లుగా ఏపీకి నాలుగు రెట్లున్న యూపీకి ఒక్క రాజధానే (లక్నో) ఉన్నప్పుడు, ఇంత చిన్న రాష్ట్రానికి మూడు రాజధానుల అవసరం ఏమిటో ఎవరికీ అర్థం కాదు. ఇక్కడ ప్రభుత్వ ఔచిత్యాన్ని ప్రశ్నించవలసిందే. నిజమే, కొన్ని రాష్ట్రాలలో రాజధాని ఒక నగరంలో ఉంటే హైకోర్టు మరో నగరంలో ఉన్నాయి. కానీ, పరిపాలనా రాజధాని ఒక చోట, శాసన రాజధాని మరో చోట, న్యాయ రాజధాని వేరొక చోట ఎక్కడా లేవు. అయినా, ఎంతగా దాచాలనుకున్నా దాగని నిజం ఏమిటంటే అమరావతిలో చంద్రబాబుకు ఏ ప్రయోజనాలు ఉన్నాయో, అవే ప్రయోజనాలు జగన్మోహన్ రెడ్డికి విశాఖలో ఉన్నాయి. కాబట్టి రాజధాని ఎంపిక విషయంలో ఈ ఇద్దరు నేతల స్వార్థప్రయోజనాలు తప్ప ప్రజా ప్రయోజనాలు ఏమీ కనబడటం లేదనే చెప్పాలి.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

అసలు నిజం

సర్వ శుభాలకు సంకేతం “శ్రీ”

“శ్రీ” లక్ష్మీ ప్రదమైంది. మంగళకరమైంది. మోక్ష దాయకమైంది. “శ్రీ” కారంలో “శవర్ణ”, “రేఫ”, “ఈ” కారములు చేరి, “శ్రీ” అయింది. అందులో “శవర్ణ”, “ఈ” కారములకు “లక్ష్మీ దేవి” అధిదేవత. “రేఫము” నకు, అగ్ని దేవుడు దేవత. “శ్రీయ మిశ్నేర్థ తాశనాత్!” అను పురాణ వచనానుసారంగా అగ్ని లక్ష్మీ ప్రదదే, శుభకరుడే. ఈ విధంగా “శ్రీ” లో గల మూడు వర్ణాలకు శుభదేవతలే కారకులు. “శ” వర్ణంకు గ్రహం “గురుడు”, “రేఫ-ఈ” కారములకు గ్రహాలు “గురుడు”, “శుక్రుడు”. ఈ రెండు గ్రహాలు శుభకరులే కావున “శ్రీ” శుభాన్ని సూచిస్తుంది. శుభాన్ని కోరుతుంది.

నిఘంటువులో “కమలా శ్రీహరి ప్రియా” అని ఉంటుంది. లక్ష్మీ నామాలలో “శ్రీ” ఒకటి. కావున “శ్రీ” కారం శుభకరం, మంగళప్రదమైంది.

ఇన్ని విధాలుగా “శ్రీ” సర్వశేష్టవాచకమైంది. ప్రతి శుభకార్యానికి, “శ్రీ” కారం తలమానికమై వెలుగొందుతోంది. “శ్రీ” శుభసూచిక మాత్రమే కాదు, గౌరవప్రదమైంది కూడా. అందువల్లే భారతదేశంలో ఏ ప్రాంతమైనా, ఏ భాషలో అయినా “శ్రీ” అను పదాన్ని గౌరవ సూచకంగా, శుభసూచకంగా వాడుతుంటారు.

సుంచిమార్గం

అహం ఉంటే అధోగతి

దేవతలందరికీ క్షమాగుణం అలంకారం. ‘ఓర్పు’ అనేక ఇతర సుగుణాలను సాధించడానికి సహకారిగా ఉంది. జీవితంలో విజయం పొందుటకు ఒక వ్యక్తికి శ్రద్ధ, ఓర్పు ఎంతో అవసరం. మనిషి బ్రతికి ఉన్నంత కాలం ఎవరో ఒకరు ఎదో విధంగా నిందిస్తూ, అవమానిస్తూ, విమర్శిస్తూ, పుకార్లు లేపుతూ ఇంకా అనేక విధాలుగా ప్రవర్తిస్తూనే వుంటారు. ఇవన్నీ “ఓర్పు” అనే విగ్రహాన్ని తీర్చిదిద్దడానికి మనిషిపై పడుతున్న ఉలి దెబ్బలని భావిస్తే ఆ వ్యక్తి వ్యక్తిత్వం దివ్యంగా మారుతుంది. ఎవరైనా విమర్శిస్తే అందులో ఎంతవరకు వాస్తవముందో గ్రహించాలి. అలాంటి లోపం నిజంగా ఉంటే దాన్ని తప్పుక తొలగించుకోవాలి.

ఓర్పు విషయంలో భూమాతను ఆదర్శంగా తీసుకోవాలని పెద్దలు చెబుతారు. నిరంతరంగా మానవులు తనకూ, తన ప్రకృతికి ఎంతో బాధ కలిగించినా సహనంతో మనసుతూ, నిరంతరం క్షమిస్తూ విజేతయై నిత్యం పూజలందుకొంటుంది.

“సత్యమేవ జయతే” అన్నట్లు సత్యస్వరూపమైన ఓర్పు, క్షమాగుణం మనిషిని మహాత్ముడిగా మలుస్తుంది. అతనిలోని దైవగుణాలను జాగృతం చేస్తుంది. ★

సంప్రదాయం - శాస్త్రీయత

కాషాయ సందేశం

భారతీయ సంస్కృతిలో రంగులకు విశేష ప్రాధాన్యత ఉంది. దానిలో ఎంతో నిగూఢమయిన అర్థం కూడా ఉంటుంది. పెళ్లి సమయంలో వధూవరులు పెళ్లిపీటల మీదకు వచ్చేటప్పుడు వస్త్రాలు తెల్లగా ఉంటాయి. పెళ్లి తంతు ముగిసేసరికి ఆ కొత్త దంపతుల వస్త్రాలు పలు రంగుల సమ్మిళితమైతాయి. అంటే నూతన దంపతుల జీవితం పంచ రంగులమయంగా ఆనందంగా సాగాలనేది ఆ ఏర్పాటులోని భావన. ఇంట్లో ఇల్లాలు ముఖానికి, కాళ్ళకు పసుపు రాసుకున్నా, నుదిటిపై ఎర్రటి కుంకుమను తీర్చి దిద్దుకున్నా, చేతులకు రకరకాల గాజులను అలంకరించుకున్నా, ప్రతి విషయం రంగుల ద్వారా ఒక నిగూఢమైన రహస్యాన్ని తేటతెల్లం చేస్తుంది. ఇక హిందువుల ప్రతి పండుగ రంగుల కథాకథే. సంక్రాంతి పండుగనాడు ఇంటి ముందు తీర్చిదిద్దే రంగోళీలు. ఆ రోజున ధరించే వస్త్రాలు. ఎగరేసే గాలిపటాలు. హోలీ పండుగ నాడు చల్లుకునే రంగునీళ్లు. దీపావళి నాడు దీపాల కాంతులు, మిరుమిట్లు గొలిపే టిపాసుల వెలుగులు. ఇలా భారతీయుల జీవనమంతా రంగులమయంగానే సాగుతుంది.

రంగులెన్ని ఉన్నా సనాతన సంస్కృతిలో కాషాయ రంగుకి అత్యంత ప్రత్యేకత ఉంది. భారతీయ యతులు, వేదాంతాలు కాషాయ వస్త్రాలు ధరిస్తారు. కాషాయ వర్ణమంటే అగ్ని వర్ణం. కాషాయ వస్త్రధారియైనవాడు తన శరీరాన్ని, అంతేయాత్మను దహించేకాడని అర్థం. తన శరీరంను త్యాగంచేసి, సత్యబలి పీఠానికి సమర్పించుకుని, సమస్త ప్రాపంచిక వాంఛలను దగ్ధం చేశాడని భావన. సమస్త ప్రాపంచిక వాసనలు, ప్రాపంచిక తృప్తులు జ్ఞానాగ్నిజ్వాలల్లో ఆహుతి అయ్యాయని కాషాయరంగు సూచిస్తుంది. ఈ అగ్నివర్ణం ఒకవైపు మరణాన్ని, మరొకవైపు జీవనాన్ని తెలుపుతుంది. అగ్నిలో జీవం ఉంది. నిత్యచైతన్యం ఉంది. శక్తి ఉంది. అగ్నిలో కర్మశక్తి కూడా ఉంది. అరుణ వర్ణ రంజితమయిన కాషాయం సమస్త పశువాంఛలు, స్వార్థవాసన, అగ్నిలో ఆహుతి చేసినట్లు సూచిస్తుంది. మరోవైపు ఆ స్థానం నుండి నవచైతన్యం, నవజ్ఞాన, నవశక్తి, నవజీవనం ఉదయించిందని నిర్దేశిస్తుంది. కాషాయానికి

ద్వంద్వార్థముంది. అది అహంకార మరణాన్ని, ఆత్మ చైతన్యమైన నవ జీవనాన్ని రెంటినీ సూచిస్తుంది. హిందువులు జ్ఞానాన్ని అగ్నితో పోలుస్తారు. జ్ఞానాగ్నిలో సమస్త ప్రాపంచిక మాలిన్యాలు దహిస్తాయి. దివ్యాగ్ని, జ్ఞానజ్వాల ప్రజ్వలించాలనేదే కాషాయవర్ణ సందేశం.

మహాసాధుమూర్తి, భారతీయ సనాతన సన్యాసి పుంగవుడు, యావత్ప్రపంచంలో ఏకైక మహాస్వామి అనాది కాషాయధారి సూర్యభగవానుడు. ప్రతిరోజు ఉదయం సూర్యుడు అపర సన్యాసిలాగా కాషాయవర్ణంతో సాక్షాత్కరిస్తాడు. ఈ సాధు పుంగవుడు తన ఉదయారంబు కిరణాలతో సమస్త ప్రకృతిని కాషాయ వర్ణ రంజితంగా చేసి, తన బంగారు కాంతులతో ప్రజ్వలించజేస్తాడు. సంధ్యారుణ కాంతులతో మరల త్యాగాభావాన్ని ప్రకృతికి పులుముతాడు. ఇదే హైందవ సన్యాసుల కాషాయధారణలోని విశేషం. త్యాగం, చైతన్యం మూర్తీభవించిన అగ్నిరూపమే కాషాయ వర్ణం. అందుకే సనాతన సంప్రదాయంలో కాషాయానికి అంత ప్రాధాన్యత. భారతీయ సాధువులు, యతులు ఆధ్యాత్మిక చింతనాపరులై ఈ కాషాయ వస్త్రధారణ చేయడంలో ఆంతర్యం ఇదే. ★

అందరిలోనూ గోవిందుడు

కేరళలో ప్రసిద్ధి చెందిన శ్రీకృష్ణ పుణ్యక్షేత్రం గురువాయూరు. అక్కడ వాసుదేవుడను శ్రీకృష్ణ భక్తుడు ఉండేవాడు. నిరంతరం శ్రీకృష్ణుని సేవిస్తూ పూజా, నైవేద్యాలతో ఆరాధిస్తూ ఆయన దర్శనం కోసం తపిస్తున్నారు.

ఒకరోజున భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ తన కోర్కెను మన్నించి దివ్యసందర్శన భాగ్యాన్ని కలుగచేయమని వేడుకొని నిద్రించాడు. అతని మొరను ఆలకించిన పరమాత్ముడు వాసుదేవుని భక్తిని పరీక్షించి కరుణించాలనుకున్నాడు. అతనికి స్వప్నంలో నేను నిన్ను అనుగ్రహించడానికి రేపు మధ్యాహ్నం రానున్నాను అనే మాటలు వినిపించాయి. భక్తుని హృదయం ఉప్పొంగిపోయింది. వాసుదేవునికి నిద్రపట్టలేదు. ఎలాగో రాత్రి గడిచింది. ఉదయాన్నే లేచి శుచియై శ్రీకృష్ణ విగ్రహాన్ని సుగంధ ద్రవ్యాన్ని కలిపిన స్వచ్ఛమైన జలంతో అభిషేకించాడు. పట్టుపీతాంబరాలను కట్టబెట్టాడు. పరిమళాన్ని వెదజల్లు పుష్పాలతో అలంకరించాడు. ఎక్కువ కాంతినిచ్చే దీపాలను వెలిగించాడు. అగరువత్తులను వెలిగించి ధూపం వేశాడు. చందన, కర్పూర సువాసనలను గుబాళించేశాడు. షడ్రుచులతో కూడిన ఆహారపదార్థాలను పంచభక్తుల పరమాన్నాలను సిద్ధపరిచాడు. మేళతాళాల, రణగొణధ్వనులు ఉత్సవనర్పూరినిస్తున్నాయి. పూజాధికాలను ఆడంబరంగా నిర్వహించాడు. కార్యక్రమమంతా

పూర్తియైనది. ఇక భగవంతుని రాక నైవేద్య సమర్పణ మిగిలి ఉంది. స్వామివారు చెప్పిన సమయమాసన్నమైంది. భక్తునిలో ఉత్పుంట్ల పెరిగింది. చుట్టూ చేరిన జనసందోహం మిక్కిలి ఆతురతతో ఎదురు చూస్తున్నారు. ఇంతలో అక్కడికి ఒక వృద్ధుడు కర్రచేతపట్టుకొని, నడుం వంగిపోయి పొట్ట వెన్నమొక చేస్తూ మెల్లగా నడిచి వచ్చి భిక్షను అడిగాడు. తానూ ఎదురు చూస్తున్న శ్రీకృష్ణుడు రాకపోగా, ఈ వృద్ధుడు వచ్చి స్వామివారి కోసం ఏర్పాటు చేసిన నైవేద్యాన్ని ఆహారంగా అడిగి వాతావరణాన్ని భంగపరిచాడని వాసుదేవునికి అనహసం కలిగింది. కోపంతో శ్రీకృష్ణవిగ్రహం వద్ద ఉన్న దండాన్ని తీసికొని వృద్ధునిపై విసిరాడు. అది అతని నడుంకి గట్టిగా తగిలి కుప్పకూలిపోయాడు. జనసందోహం తన చుట్టుముట్టినంతలో అదృశ్యమయ్యాడు. జరిగిన అవరాధానికి చింతిస్తూ వాసుదేవుడు శ్రీకృష్ణుని విగ్రహం వద్దకు వచ్చి తలవాలాచాడు. విగ్రహం నడుం కూడా విరిగి క్రింద పడిఉంది. ఎంత వింత దృశ్యం? ఆ అశ్చర్యం నుండి ఇంకా తేరుకోకముందే విగ్రహంలోంచి వినిపించిన పల్కులివి, “వాసుదేవా! ఎంతో కాలం నుండి నా రాకకై ఎదురుచూస్తున్నావు. నేను రాగానే నిర్దయుడవై కర్ర విసిరి నాకు దూరమైనావు. దైవం మానవరూపం అన్న విషయం నీకు తెలియదా! అందరిలో ఉన్న భగవదాత్మ ఒక్కటే

అని నేను భగవద్గీతలో ప్రవచించాను కదా! దయగల హృదయమే భగవంతుని నిలయం. ఇకమీదట మానవత్వ లక్షణాలను పెంపొందించుకొని దైవత్వంను పొందుమని” ఆశీర్వదించాడు. వాసుదేవుడు తన తప్పును తెలుసుకొన్నాడు. నిత్యం భగవన్నామ స్మరణ చేస్తూ మానవ సేవలో తన శేషజీవితాన్ని గడిపి శ్రీకృష్ణ సాయుజ్యం పొందాడు. ★

అవేగికి వేచ్చిగే ఆయుర్వేదం

కృతయుగంలో దేవతలు రాక్షసులు ఒకటిగా చేరి క్షీరసాగర మథనం చేశారు. ఆ సాగరమథనం నుండి శ్రీమహాలక్ష్మి, కౌస్తుభామణి, ఐరావతం, కల్పవృక్షం, కామధేనువు, చంద్రుడు, దివ్యరత్నాలను, అమృతం ఉద్భవించాయి. అన్నిటికంటే ముందుగా పుట్టింది హోలాహలం. ఆ తర్వాత ధన్వంతరి ఒక చేతిలో అమృతభాండం, మరొక చేత ఆయుర్వేదం పట్టుకొని ప్రత్యక్షమై వచ్చారు. ఆయనను మహావిష్ణువు అవతారంగా భావిస్తారు. ఈ ఆయుర్వేదాన్ని అధర్వణవేదానికి ఉపవేదంగా చెబుతారు. ఇది సకల మానవకోటికి ఆరోగ్యాన్ని ప్రసాదించే జీవన వేదమైంది.

శ్రీమహావిష్ణువు ప్రతిరూపమైన ధన్వంతరి రోగ, మరణ భయంలేని అమృతాన్ని దేవతలకు ఇచ్చి

అజరామరులుగా చేసాడు. వేదస్వరూపమైన ఆయుర్వేదాన్ని ధన్వంతరి బ్రహ్మకు అందించాడు. ఆయన ద్వారా దక్షప్రజాపతికి లభించింది. దక్ష ప్రజాపతినుండి సురలోక వైద్యులైన అశ్వినీ కుమారులకు ప్రాప్తించింది.

ఒకసారి వశిష్ఠ, భరద్వాజ, అంగీరస, అత్రి, దుర్వాస, భృగు, విశ్వమిత్రాది మహర్షులందరూ హిమవత్పర్వతం మీద సమావేశమైనారు. మానవాళి రోగాల బారినపడి నిశ్చేషమైపోతున్న విషయం చర్చకు వచ్చింది. దేవలోకం నుండి ఆయుర్వేదాన్ని భూలో కానికి రప్పించాలని అందరూ నిశ్చయించుకొన్నారు. భరద్వాజ మహర్షి దేవలోకం వెళ్లి ఆయుర్వేదాన్ని అభ్యసించి ‘ఆత్రేయుడు’ అనే మహర్షికి బోధించాడు. ఈ మహర్షి అగ్నివేళ మహర్షికి ఉపదేశం చేసాడు.

ఆత్రేయుని వద్ద నేర్చుకొన్న ఆయుర్వేద రహస్యాలను మహా శాస్త్రంగా రచించాడు దీనినే “అగ్నివేళతంత్రం” అంటారు. ఈ అగ్నివేళతంత్రం “చరకసంహిత”గా రూపుదిద్దుకొంది. చరకుడినే ఆయుర్వేదానికి ఆదిగురువుగా ఇప్పుడు ఆరాధిస్తున్నారు. అలా మానవాళిని రక్షించేందుకు దేవలోకం నుండి భూలోకానికి ఆయుర్వేదం వచ్చింది. ★

11వ భాగం

రిసెప్షన్లు.

ఎడ్మిన్ సెక్షన్ కి వెళ్లాడు.

అక్కడ ఓ సెల్ ఫోన్, ఐడి కార్డు ఇచ్చారు. ఆ కార్డు బయోమెట్రిక్ కి వాడుకోవాలట.

సెల్ ఫోన్ తీసుకున్న వెంటనే-

పట్టాభికి ఫోన్ చేశాడు-

“సార్... నా నెంబర్... సేవ్ చేసుకోండి... యామిని గారికి...”

చెప్పండి!” అంటుండగా-

“అమ్మాయి ఇక్కడే ఉంది... యామిని శివరాం గారి ఫోన్...”

“... హరి ఓం! చెప్పండి...”

“హల్లో... ఇదే నా ఫోన్... నోట్ చేసుకోండి...”

“తప్పుకుండా.. ఆల్ ది డెస్ట్...” అంది.

వాళ్లకి దూరంగా వచ్చానన్న ‘వెలితి’ కాస్త తగ్గినట్టుగా ఉంది శివరాంకి.

గోపాలరావు కన్నించలేదు.

రాకేష్ గురించి ఎంక్వయిరీ చేశాడు. ఏదో సినిమా ఆడియో రిలీజింగ్ ఫంక్షన్ కి వెళ్లాడని తెలిసింది. తన సీటు దగ్గరికి వెళ్లాడు. ఫోన్ వచ్చింది.

“జహీరాబాద్ ఆశ్రమంలో అక్రమాలు జరిగిపోతున్నాయ్...”

“ఆ స్వామిజీ...” మాట పూర్తికాకుండానే లైన్ కట్ అయింది. ఆ కంఠమే, గుర్తుపట్టాడు. ఆ నెంబర్ డిస్ క్లె అయ్యింది. తానే ప్రయత్నిస్తే-

నెంబర్ డయల్ చేశాడు. అవుటాఫ్ కాలింగ్ ఏరియా అని జవాబు వచ్చింది. రెండుసార్లు ప్రయత్నించినా అదే జవాబు. అంతలో మరో ఫోన్-

“సార్... ‘వై’ హాస్పటల్ నుండి మాట్లాడుతున్నా... ఈ హాస్పటల్ కోసం 100 కోట్లు అప్పు తీసుకున్నారు. రాష్ట్రమంతా బ్రాంచ్ లతో హాస్పిటల్స్ కట్టేశారు... ఇప్పుడు ఆ డబ్బులు పూర్తిగా లాగడానికి చిన్న జ్వరం వచ్చినా హాస్పిటల్లో ఉన్న అన్ని రకాల టెస్ట్లు, స్కాన్లు, ఎమ్.ఆర్.ఐలు టైయాప్స్ లు అన్నీ చేస్తున్నారు... చిన్న పారాసిటమల్ తో తగ్గేదానికి లక్షరూపాయలు ఖర్చు పెట్టిస్తున్నారు.... డాక్టర్లకి, స్టాఫ్ కి అందరికీ వీక్షీ టార్గెట్లు, మంత్రి టార్గెట్లు పెట్టారు.... ఊరంతా హోర్డింగ్ లు పెట్టారు... భారీగా ఎడ్వర్టైజింగ్ చేస్తున్నారు... గవర్నమెంట్, బ్యాంకు ఇన్సూరెన్స్ లతో లింక్లు పెట్టుకుని రకరకాల సంపాదిస్తున్నారు....”

గడగడ చెప్పి ఆగాడు-

“మీరవరు...” అనడిగాడు.

పేరు చెప్పకుండా-

“కొత్తగా జేరిన డాక్టర్స్... నాకు

పాతిక లక్షల టార్గెట్ పెట్టారు.

ప్రాణాలతో వ్యాపారం చేయలేను....

వెళ్లిపోతున్నా... మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చా స్టేజ్ సార్...”

అని ఫోన్ పెట్టేశాడు.

ప్రాణాలతో వ్యాపారం ఎంత దారుణం?

ఎథిక్స్ ఉండవా?

‘వై’ ఆ హాస్పటల్ ఆర్గానాలు తాను చూశాడు.

అనలు వైద్యాన్ని, విద్యని ప్రభుత్వం తన అధీనంలో ఎందుకు ఉంచుకోదో ఏవో పథకాల పేరుమీద ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులకు తిరిగి డబ్బులు ఇచ్చే బదులు, ఆ డబ్బుతో పెద్దపెద్ద ఆసుపత్రులు నడపాచ్చుగా?

బ్యాంకులు, రైల్వేస్టాంట్ల డిపార్టుమెంటులు బ్రహ్మాండంగా నడుస్తున్నప్పుడు ఆసుపత్రులు ఎందుకు నడవవు?

ఫోన్ మళ్లీ మోగింది.

“కల్చరల్ డిపార్టుమెంట్ లో ఒకడు ‘ఉ మెనెజర్’... తన దగ్గరికి వచ్చిన ప్రతి అమ్మాయిని వేధిస్తాడు.... చెడుగా ప్రవర్తిస్తాడు....” అంటూ ఆ అధికారి పేరు, ఫోన్ చెప్పిన వివరాల మొత్తం చెప్పేసి ఫోన్ పెట్టేసిందో అమ్మాయి.

కల్చరల్ డిపార్టుమెంట్ లో ‘కల్చరల్స్’ ఫెలోసీ అంతా అంటూ ఆమె అన్న మాటలనే రాసుకున్నాడు. అప్పుడే శివరాంకి ఓ సందేహం వచ్చింది. ఇంత కష్టపడి రాస్తున్నారా? వీటిమీద ‘యూక్షన్’ ఏమైనా తీసుకుంటున్నారా లేదా?

అప్పుడే రాకేష్ వచ్చాడు.

“ఏంటి బాస్... నా గురించి

వచ్చావటగా...” అన్నాడు.

“ఆ... బ్యాగ్ తీసుకుని

వచ్చాను....”

“... .

మెరిగ్డ్...

ఇప్పుడు

వెళ్లామా

....”

“లంచ్

బ్రేక్ లో”

“పర్లేదు,

ఇక్కడికి దగ్గరే.

బిజీగా లేకపోతే

వెళ్లి వచ్చేయొచ్చు.

“... నాకూ ఇబ్బందిగానే ఉంది...” పట్టాభి ముందు వినయంగా అన్నాడు శివరాం.

తాను చానెల్ కు దగ్గరగా

ఉండాలనుకుంటున్న విషయం

వందసార్లు ప్రాక్టీసు చేసి అతి కష్టమీద చెప్పగలిగాడు.

“అయ్యో.... ఇబ్బంది పడకండి... దేశంలో ఎక్కడ ఉన్నా ఒక్కటే.... వేరే ఊరు వెళ్లిపోవట్లేదుగా.. హైదరాబాద్ లోనే ఉంటున్నారు.. ఎప్పుడు ఏ అవసరం వచ్చినా ఇబ్బంది పడకండి.. ఇక్కడ మేమంతా మీకు సపోర్టుగా ఉంటాం....” అన్నాడు పట్టాభి.

అప్పటికే యామిని, పట్టాభి ఫోన్ నెంబర్లు తీసుకున్నారు.

“లక్షణ్...”

“అతని నెంబరు తీసుకోండి...” అని నెంబర్ ఇచ్చి-

“.... దేశనేవే పెద్ద ఉద్యోగం లక్షణ్ కి... ఎప్పుడు ఎక్కడ తిరుగుతుంటాడో చెప్పలేం... ఫోన్ చేయండి!” అన్నాడు.

అంజనేయస్వామికి దండం పెట్టుకున్నాడు.

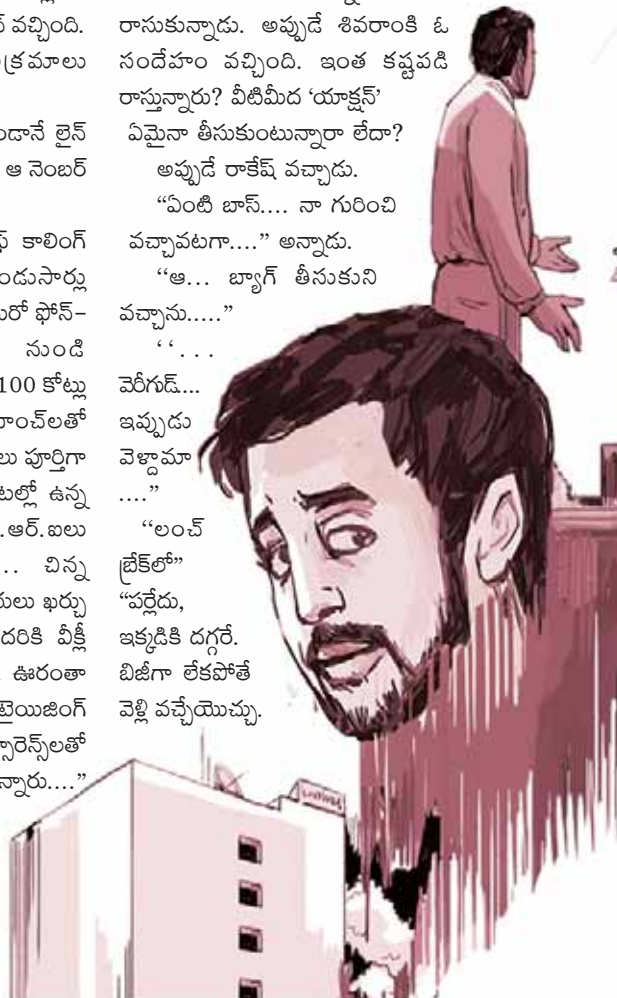
పట్టాభి ప్రసాదం ఇచ్చాడు. అంజి బెంగపడుతున్నట్టుగా శివరాంతో పాటు వీధి చివరి వరకు వచ్చాడు.

గుడిలోంచి బైటకి అడుగు పెడుతున్నప్పుడు వెనక్కి తిరిగి చూసిన శివరాంకి, వెనకగా, తులసికోట దగ్గర నిలబడి యామిని చూసిన చూపు అపురూపంగా గుండెల్లోకి చొచ్చుకుపోయింది!

* * *

రిసెప్షన్ లో బ్యాగ్ పెట్టి, లోపలికి వెళ్తుంటే-

“ఎడ్మిన్ వాళ్లు పిలుస్తున్నారు వెళ్లండి!” అంది

ఆ..... ఫోను, బయో మెట్రిక్ కార్డు వచ్చాయా?”
అనడిగాడు.

“అ! ఇచ్చారు....”

“... వెరిగడ్.... ఏ డిపార్టుమెంట్‌లో ఇమ్మని
అడిగావు... సినిమా అని చెప్తే ఇద్దరం కలిసి
తిరగొచ్చు...” అన్నాడు.

“అడగలేదు... ప్రస్తుతం ఇదిగో ‘మీ కోసం
మేము’లో ఉన్నాను....”

సరిగ్గా అప్పుడే హాల్లో పెద్దగా అరుపులు
వినిపించాయ్. ముకుందరావు గోపాలరావు క్యాబిన్
దగ్గరకి వచ్చి అరుస్తున్నాడు గట్టిగా.

గోపాలరావు అప్పుడే వచ్చినట్టున్నాడు.

అరుపులకి శివరాం, రాకేష్ బైటకి వచ్చారు -

“అరె... ఛానెల్ ఇన్‌ఛార్జిని నాకు తెలియకుండా
ఎలా టెలికాస్ట్ చేస్తారు..? ఆ నరసింహారెడ్డి.. పెద్ద
ఫ్రాడ్... వాడికి సపోర్టు చేయడం ఏమిటి?”
గోపాలరావు ఏమీ మాట్లాడడం లేదు.

“ఛైర్మన్‌గారు అడుగుతున్నారు... రిటైన్
ఎక్స్‌ప్రెసేషన్ ఇవ్వండి...!”

అని తన క్యాబిన్‌లోకి

ఆకెళ్ల శివప్రసాద్

పిలిచి, ఆ కాగితం ఇచ్చి బైటకి నడిచాడు.

రాకేష్ అప్పుడే శివరాం దగ్గరకి వచ్చాడు.

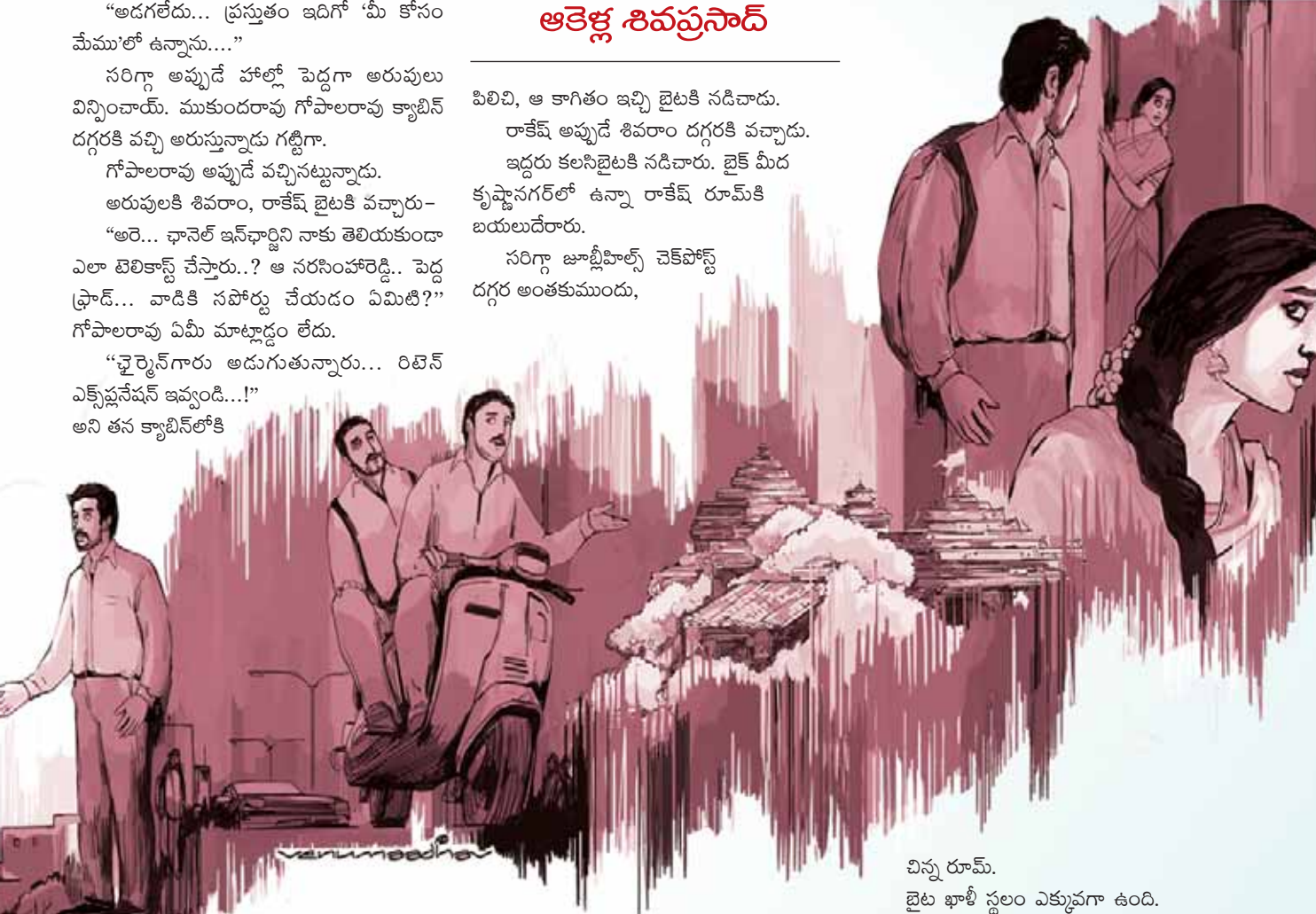
ఇద్దరు కలసిబైటకి నడిచారు. బైక్ మీద
కృష్ణానగర్‌లో ఉన్నా రాకేష్ రూమ్‌కి
బయలుదేరారు.

సరిగ్గా జూబ్లీహిల్స్ చెక్‌పోస్ట్
దగ్గర అంతకుముందు,

ఏ వ్యవస్థ అయినా పైకి కన్పించేంత ఆదర్శంగా
ఉండదు.

లోపలలోపల చాలా చిక్కుముళ్లు ఉంటాయ్.
స్వేచ్ఛగా ఉన్నట్టు కన్పించి స్వేచ్ఛ హరిస్తుంటాయ్
అవన్నీ

రాకేష్ రూమ్ రెండో అంతస్తులో ఉంది.

వెళ్లాడు.

రాకేష్ “తరువాత వెళ్దాం...”

అని తన రూమ్ వైపు వెళ్లిపోయాడు.

గోపాలరావు తన క్యాబిన్‌లోకి వెళ్లాడు.

శివరాం తన సీట్లోంచి గోపాలరావు క్యాబిన్
వైపు చూస్తున్నాడు.

శివరాంకి క్షణం భయం వేసింది. మరుక్షణం
జాలి కలిగింది.

గోపాలరావు తన క్యాబిన్‌లోకి వెళ్లాడు. రెండు
నిమిషాల ఫోన్‌లో ఎవరితోనో మాట్లాడాడు. ఆ
తరువాత కాగితం తీసుకుని రాయడం మొదలు
పెట్టాడు.

రిటైన్ ఎక్స్‌ప్రెసేషన్ రాస్తున్నాడేమో అనుకున్నాడు.

రాయడం పూర్తిచేసిన వెంటనే బెల్‌కొట్టి ఫ్యూన్‌ని

ఖాసిని చూడడానికి వెళ్లినప్పుడు గోపాలరావుని
కలిసిన ‘ఖద్దరు’తో కారులో కన్పించాడు.

చెక్‌పోస్టు దాటాకా రాకేష్‌కి ఫోన్ వచ్చింది.
ఫోన్‌లో మాట్లాడి -

“గోపాలరావు రిజైన్ చేశాట్ట...” అన్నాడు, బైక్‌ని
కృష్ణానగర్ వైపు పోనిస్తూ -

ఆశ్చర్యం కంటే భిన్నమైన భావన కలిగింది.

మనసులో, ముకుందరావుకి గోపాలరావుకి ఏదో

తేడా ఉన్నట్టుగా కన్పించింది.

ముకుందరావు ఒక్కపూట దగ్గర్లో ఉన్న ఊరికి
వెళ్లినప్పుడు, ‘ఖద్దరు’ చూశాడు. అదే
లైవ్‌టెలికాస్ట్. అందులో మరో రాజకీయనాయకుడిని
తీవ్రంగా విమర్శించాడు. ఆ రాజకీయ నాయకుడు
చైర్మన్ దగ్గర బంధువు.

చిన్న రూమ్.

బైట ఖాళీ స్థలం ఎక్కువగా ఉంది.

రూమ్‌లో సినిమాతారల ఫోటోలు, పుస్తకాలు
కనిపించాయి. ఓ పక్కగా ఖాళీ అయిన మందుసీసాలు,
యాష్‌ట్రేలో సిగరెట్ పీకలు ఉన్నాయి, నిండా.
చెల్లాచెదురుగా పక్కబట్టలు. పెద్ద చెత్తబుట్టలా ఉంది.

చానెల్‌కి దగ్గరున్న ఒకే ఒక కారణంతో ఉండాలి
అక్కడ.

ఎంతకాలం ఉండగల్గుతాడు? జీతం గురించి
తెలిశాకా మారిపోవాలి.

అప్పుడే ప్రశాంతంగా, నిశ్శబ్దంగా కూడా
గంభీరతని పరుచుకున్న పట్టాభిగారి గుడి కళ్లముందు
కదిలింది.

అలాంటివి, ఆ ఊరిలో ఒకాయానినన్నలు.
ఒకాయానినన్నలు అన్నీ చోట్ల ఎందుకు ఉంటాయ్?

సశేషం

వినాయకో విఘ్నరాజో గౌరీపుత్రో గణేశ్వరః
స్కందాగ్రజోవ్యయః పూతో దక్షో ధ్వజో ద్విజప్రియః !!
అగ్నిగర్వచ్ఛిబింద్రశీప్రదో వాణీప్రదో వ్యయః
సర్వసిద్ధిప్రదశ్చర్వతనయః శర్వశీప్రియః !!
సర్వాత్మకః సృష్టికర్తా దేవోనేకాల్పతత్త్వః
శుద్ధో బుద్ధి ప్రియశ్శాంతో బ్రహ్మచారి గజాననః !!

అగ్నిస్వరూపుడు, మూషిక వాహనుడు, ఉండ్రాక్ష ప్రియుడు, బ్రహ్మచారి, సిద్ధి - బుద్ధిప్రదాత గణేశుడు. వినాయక చవితి సందర్భంగా అయిన అసలు తత్వం ఏమిటో సశాస్త్రీయంగా వేద ప్రామాణికంగా తెలపడమే ఈ వ్యాసోద్దేశ్యం.

దండాలయ్యా .. ఉండ్రాళ్లయ్యా ..

అనంతమైన అంతరిక్షం “స్పేస్” మొత్తమని అర్థం. అంటే గణేశుడు “ఈథర్” అనబడే ఆకాశతత్వం కలిగిన దేవుడు. సర్వత్రా వ్యాపించి ఉండేవాడు సర్వలోక పూజలు అందుకునే దేవుడు. చతుర్దశి తిథికి అధిపతి

చెల్లా జయదేవ్

గణేశుడిలో - గణేశ పూజలో దాగిన రహస్యాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ప్రతి ఏటా భాద్రపద శుక్ల చతుర్దశి నాడే వినాయకుని చవితి పండుగ ఎందుకు జరుపుకోవాలంటే అయిన ఆ రోజున గజానురుని చంపి గణాధిపత్య హోదాను పొందిన రోజనేది పురాణవచనం. వాస్తవానికి శ్రావణం, భాద్రపదం అంటే జూలై 20 నుండి సెప్టెంబరు 20 మధ్యకాలం చాలా వేడిగా ఉండి అత్యధిక తేమ ‘హ్యూమిడిటీ’ కలిగి భారీ వర్షాలు కురుస్తాయి. ఇవి శ్వాస, ఎముక సంబంధిత వ్యాధులను తిరగబెట్టే కాలంగా ఆనాడే గుర్తించారు. కొందరికి ఈ వ్యాధులు కొత్తగా మొదలయ్యే కాలం కూడానూ. గణేశ పూజలో ఉపయోగించు “పత్రి-నైవేద్యాలు” పైన పేర్కొన్న రోగాల నిర్మూలకాలు. కనుకనే గణపతి పూజలో అలవాటుగా వాడే పూల స్థానంలో పత్రి పూజను నిర్దేశించారు పెద్దలు. గణేశ ప్రతిమా జల నిమజ్జనంలో కూడా ఈ పత్రి స్థానం, ప్రాముఖ్యత ఏమంటే, వానకాలపు నీటి కాలుష్యాలను నివారించేందుకు నిర్దేశించినదే. ఇక “చవితి” అనే తిథిలోని సైన్స్ ఏమంటే-ఈ తిథిని “రిక్త” లేదా “శూన్య తిథి” అంటారు. ఇక్కడ శూన్యం అంటే

బుధుడు. జ్ఞాన-విద్యకు కారకుడు. అందుకే ఈ బుధుడు పాలించే చతుర్ది తిథి నాడు జరుపుకునే గణేశ పూజ రెండు విధాలుగా లాభదాయకం. ఒకటి ఆరోగ్యపరంగా, రెండోది ఆర్థిక పరంగా. ఈ తిథి నాల్గోది అంటే గణేశ పూజను నాలుగు లోకాలలో నివసించేవారు ఆచరిస్తారు.

చైత్ర మాసం నుంచి భాద్రపదం ఆరో మాసం. ఈ ఆరు అనేది సంఖ్యాశాస్త్ర దృష్ట్యా బ్యాంకు రుణాలూ, ఉద్యోగాల్లో ప్రమోషన్స్, కొత్త ఉద్యోగంలో ప్రవేశం, తల్లి తరపు బంధువులకు క్షేమకరం, రోగ నిరోధకం వంటి ప్రయోజనాలను కలుగచేస్తుంది. వీటికి సైతం బుధుడే కారకుడు. కనుక భాద్రపదాన్ని చవితి తిథిని గణేశపూజకు ప్రశస్తమైనదిగా ఋషులు నిర్ణయించారు. భాద్రపదం కి ముందున్న శ్రావణంలో గణేశుడి తల్లి మంగళగౌరీ, మేనత్త వరలక్ష్మీ పూజలు వస్తాయి. తల్లి పూజ తదుపరి వచ్చేది తనయుడి పూజ కావడం వలన ఇది విశేష ఫలప్రదంగా భావిస్తారు.

చవితినాటి చంద్రుని ప్రభావం మనో చాంచల్య ప్రదం. అంటే తొందరపాటు చర్యలను తీసుకునేలా చేయగల శక్తిని కలిగి ఉంటుంది. అందువల్లే చవితి

రాత్రి చంద్ర దర్శనం కూడదని అన్నారు. మరి ప్రతం చేసి ఆయన కథ వింటే చంద్ర దర్శనం చేయవచ్చునని చెప్పడంలోనూ రహస్యం దాగి ఉంది. బియ్యంతో చేసే అక్షింతలు చంద్రునికి ప్రీతికరమైన ధాన్యం. వీటిని పసుపు లేదా కుంకుమతో తయారు చేస్తుంటారు. ఈ పసుపు బృహస్పతైన గురుగ్రహ సంతోషం కాగా, ఎరుపు చంద్రుని మిత్రుడు అంగారక-కుజ గ్రహ సంతోషం. వీరిద్దరూ చంద్రునికి మిత్రులే కావడం, అవి తలపైన ఉండటం వలన చంద్రుని ప్రభావం మనసుపైన ఉండదు. గురుగ్రహం కూడా గణేశుడివలె ఈథర్-ఆకాశతత్వం కలది. కనుక అక్షింతలను పసుపుతో చేయడమే అన్ని విధాలా శ్రేయస్కరం.

గణేశ తత్వం

అగ్నికి ఏడు నాలుకలు. అందుకే ఆయన్ని “సప్త జిహ్వాయా” అంటారు. “జిహ్వ” అంటే నాలుక. ఏడు నాలుకల అగ్ని ఏడు రూపాల్లో ఈ విశ్వమంతా

విస్తరించి ఉంది. ఇందులో “భోమాగ్ని” ఒకటి. అంటే ఇది భూమి లోపల ఉంటుంది. ఋగ్వేద మంత్రంలో గణేశుడి పేరు మూషిక ధ్వజుడని, ధూమ్ర ధ్వజుడని ఉంది. అగ్నిని కూడా ధూమ్రధ్వజుడంటారు. ఆకృతి రూపేణా చూస్తే ఎలుకను అంటే మూషికాన్ని ధూమ్రం అంటారు. గణేశుడు మూషిక వాహనుడు అయితే, అగ్ని మూషిక రూపుడు. ఆదిలో సూర్యుని నుంచి గ్రహాలు విడివడగా అగ్నికి చెందిన భోమాగ్ని రూపం భూమిని అంటి పెట్టుకొని ఉండిపోయింది. పరిణామక్రమంలో ఈ అగ్నిమూషిక రూపాన్ని దాల్చి భూమిలోపల వెళ్లి స్థిరపడిందని తెలియపనిషత్తు వర్ణనల్లో ఉంది. ఈ అగ్ని- అగ్ని పర్యతాల జన్మకు మూలం. గణేశుని ఎలుక వాహనం ఎక్కువగా ఉండేది భూమిలోని కలుగులలోనే. ఈ కారణంగానే భూమిలో దాగిన అగ్నిని చూడడానికి గణేశుడు మకర సంక్రమణ కాలంలో భూమిపైకి వస్తాడు. ఆ సమయంలో గణేశ హోమం / పూజలూ చేసినవారికి ఏకకాలంలో “అగ్ని -గణేశులు” ఇద్దరినీ ఆరాధన చేసిన పుణ్యఫలం లభిస్తుంది. అగ్నికి వలే గణేశుడికి ఇద్దరు తల్లులు. ఒకరు లక్ష్మీదేవి ‘మేనత్త తల్లితో సమానమని నానుడి’, మరొకరు పార్వతి. అందువల్ల అగ్ని-గణేశులను ‘ద్వైమాతురులు’ అంటారు. అగ్నికి అంతరిక్షం-పుణ్య అనే వారు ఇద్దరు తల్లులే. ఇక “అగ్నిమ్నముద్ర వాసనం” అంటోంది ఋగ్వేదంలోని మంత్రం. అంటే అగ్ని సముద్రంలో బడబాగ్ని రూపంలో ఉంటుందని అర్థం. ఈ కారణంగా అగ్నిరూపుడైన గణేశుని నీటిలో నిమజ్జనం చేసే ఆచారం వచ్చింది.

కేతువు-గణేశుడూ-మూషికం

కేతుగ్రహం అధిదేవత గణేశుడు. కేతువుకే ధూమ్రుడని మరో పేరు. అంటే “పొగ” అని అర్థం. “చిన్నారీచ్చిట్టెలుకెలా భరించెరా లంబోదరా పాపం నీ కొండంత పెను భారం” అని సినికవి వేటూరి సందేహం. పొగ అంటే కేతువు “పొగ” వలే తేలికైన వాడు కనుక ఎంత భారాన్నైనా ఇట్టే మోయగలడని ఒక అర్థమైతే మరో కోణంలో పొగ అనేది ఎప్పుడూ ఊర్లుం (పైకి) మార్గంలో ప్రయాణిస్తుందనే భావంలో గణేశుడు ముక్తి-మోక్ష మార్గాలను చూపే దేవుడని

సృష్టమవుతోంది. పై లోకాలు (ఊర్లు) ముక్తి-మోక్ష స్థానాలని అందరికీ తెలిసినదే. ఎలుక వాహనంలో దాగిన గొప్ప ఆధ్యాత్మిక సత్యమిది. ధూమ్రకేతువు అనేది గణేశుడి అవతార రూపాలలో కూడా ఒకటికావడం విశేషం.

గరిక పూజలోని మర్మం

గరికకు కామ పరమైన కోరికలకు దూరంగా ఉంచే గుణం ఉంటుంది. అంతేకాక బ్రహ్మ చర్య వ్రత నియమానికి బాగా సాయపడుతుంది. అందుకేనేమో గణేశుడు పరమ నైస్థిక బ్రహ్మచారిగా ఇన్ని కోట్ల సంవత్సరాలుగా తన వ్రతనిష్ఠను అవిశ్రాంతంగా, నిరాఘటంగా కొనసాగిస్తున్నాడు. మానవ దేహంలోని ఆసన భాగంలో ఉండే మూలాధార చక్రానికి గణపతి అధిపతి. అంటే మోక్ష మార్గపు మొదటి మెట్టు వినాయకుడే. అంతేకాదు గణపతి అగ్నిశక్తి సంసారంకి మూల కారణమైన వీర్య శక్తిని ఇస్తూ సృష్టి క్రమాన్ని నిరాఘటంగా కొనసాగిస్తోంది. గణపతి అధర్వ శీర్షంలో దీనికి సాక్ష్యంగా, నిదర్శనంగా “త్యాం మూలాధారస్థితో ఆగ్నిర్నిత్యం” అని ఉంది. కనుకనే గరిక పూజ గణేశునికి ఎంతో ఇష్టం.

ఉండ్రాళ్ల పరమార్థం

21 ఉండ్రాళ్లను గణేశుడుకి నైవేద్యంగా సమర్పిస్తాం. దేవుడు ఏక వింశతి రూపుడు అనగా 21 అవతారాలు కలవాడు. గణేశుడి అవతారం 21. ఈ 21 ఉండ్రాళ్లలో ఒకటి గణేశుడు వద్ద ఉంచి మిగిలిన ఇరవైలో 10 ని బ్రాహ్మణులకు ఇచ్చి, మిగిలిన 10 ఉండ్రాళ్లనూ ఇంటిలోని సభ్యులు తినాలనేది వినాయక వ్రత నియమం. బ్రాహ్మణుడు ఎవరో కాదు సాక్షాత్తు అగ్ని దేవుని అంశం. కనుక ఆయనకు 10 ఉండ్రాళ్లు ఇవ్వాలి. వినాయకుడికి ఇచ్చే ఒక ఉండ్రాయి పరమాత్మ ఒక్కడే అని చెప్పడానికి. మనం తినే 10 ఉండ్రాళ్లూ జీవాత్మలకి సంకేతం. పరమాత్మయే పలు జీవాత్మలుగా నివసిస్తున్నారనడానికే ఈ ఉండ్రాళ్ల నైవేద్యం.

సిద్ధి -బుద్ధి

సిద్ధి-బుద్ధి అయిన భార్యలు. బుద్ధి కలిగితే సిద్ధి కలుగుతుంది అని చెప్పేందుకు గణేశుని ఉదాహరణగా చూపారు. అటువంటి ఘోటకపు బ్రహ్మచారికి సైతం ఒక కూతురున్నది. ఆమె పేరు

“సంతోషి”. యజ్ఞం వలన వచ్చే పుణ్య ఫలాన్ని “సంతోషి” అంటారు. సంతోషి అంటే సంతోషిమాత కాదు. యజ్ఞం వలన అగ్నిరూపుడైన గణపతి, సాక్షాత్ అగ్ని అయిన అగ్నిదేవుడూ ఇద్దరూ సంతృప్తి చెందటం వల్లా వచ్చేదే ఈ పుణ్యఫలమైన సంతోషి.

తొలి రచయిత

గణపతి విశ్వంలోనే తొలి రచయిత కనుకనే పుస్తకాలూ- కలం ఆయన పూజలో పెడుతుంటారు. చవితి రాత్రివేళ కొన్ని ఉండ్రాళ్లను ఇళ్ల మీదకు విసురుతుంటారు. దీని వెనుక దాగిన కారణం వినాయకుని వాహనమైన ఎలుక తన యజమాని గణేశుడు నైవేద్య రూపంగా ఎంగిలి చేసిన ఉండ్రాళ్ల ప్రసాదాన్ని తినడానికి రాత్రివేళ వస్తుందనే భూతదయతోనే.

గుంజీలూ తీసే సంప్రదాయం

ఒకసారి వినాయకుడు మేనమామ విష్ణువును చూడడానికి వెళ్లి ఆయన్ని ఆట పట్టించడంకోసం సుదర్శన చక్రాన్ని మింగేశాడు. సుదర్శనాన్ని మింగిన గణేశుడికి ఏమన్నా అయితే శివ-పార్శ్వతులకు తాను సమాధానం చెప్పుకోవాలని శంకతో విష్ణువు, గణేశునిచేత మింగిన చక్రాన్ని కక్కించడానికి తన రెండు చెవులూ పట్టుకొని గుంజీలు తీయడం మొదలుపెట్టాడు. “ఇలా చెవులు పట్టుకొని గుంజీలు తీయడాన్ని సంస్కృతంలో ‘దోర్భిఃకరణం’ అంటారు”. అది చూసి పక పక నవ్వున వినాయకుడి నోట్లోనుంచి ఆ చక్రం కింద పడింది. నాటి నుంచి వినాయకుడి ఎదుట గణేశ వ్రతం రోజున ఎవరైతే గుంజీలు తీస్తారో వారికీ మేధస్సు - తెలివితేటలు బాగా ఉంటాయని గణపతి వరమిచ్చాడు. ఈ ఘటన జరిగిననాటి నుండి వినాయకుడికి “వికటచక్ర వినాయకుడ”నే పేరు వచ్చింది. ఈ వికటచక్ర వినాయకుడిని కేవలం కంచి ఆలయంలోని కుమార కొట్టం ప్రాంగణంలో నేటికీ చూడవచ్చు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ప్రకృతి దేవునికి ప్రణామాలు

‘వక్రతుండ మహాకాయ సూర్యకోటి సమప్రభ నిర్విఘ్నం కురుమే దేవ సర్వ కార్యేషు సర్వదా!!

‘మెలితిరిగిన తొండంతో మహారూపంతో కోటి సూర్యులతో సమాన తేజస్సుతో వెలుగొందే దేవా! చేపట్టే ప్రతి కార్యం నిర్విఘ్నంగా కొనసాగేలా అనుగ్రహించు’ అంటూ యుగయుగాలుగా పూజలందుకుంటున్న వినాయకుడు ప్రమథ గణాలకు అధిపతి. గణాలన్నిటినీ ఏకతాటిపై నడిపించేవాడు గణనాథుడు. ప్రథమ పూజ్యుడు. సత్యప్రమాణాల దేవుడు. వినాయకుడు అంటే వేరే నాయకుడు లేనివాడనీ, తనకు తానే నాయకుడనీ అర్థం. విశేషమైన నాయకత్వ లక్షణాలు కలవాడు. అద్వితీయుడు. ఆనంద స్వరూపుడు. వినాయకోత్పత్తి గురించి ఎన్ని పురాణ గాథలు ఉన్నా, పార్వతీదేవి మంగళస్నానం సందర్భంగా నలుగురితో తయారు చేసిన బొమ్మకు ప్రాణం పోసి, వాకిలి వద్ద కావలి ఉంచడం, తన ప్రవేశాన్ని అడ్డగించడంతో ఆగ్రహించిన శివుడు బాలుడి తలను తుంచి, పార్వతీ విలాపంతో గజాననిని తలను అతికించి పునర్జీవింపచేయడం లోకంలో ప్రసిద్ధమైన కథ.

వినాయకుడు ప్రకృతి ప్రేమికుడు. వ్యక్తిత్వ వికాస నిపుణుడు. విఘ్నాలు తొలగేందుకు ఆయనను అర్పించడంతో పాటు ఆయన లోకానికి అందించిన వ్యక్తిత్వ వికాస కోణంలోని సందేశాన్ని అవగాహన చేసుకోవలసి ఉంది. గెలవాలని సంకల్పం ఉంటే సాధించలేనిది లేదని, స్వీయ లోపాలను అధిగమించడం పెద్ద సమస్య కాబోదని వినాయకుడు లోకానికి చాటి చెప్పాడు. తన కుశాగ్రబుద్ధితో సర్వలోకాల మన్ననలు అందుకుంటున్నాడు. సూక్ష్మబుద్ధి, వినయంతో విజయాలు సొంతం చేసుకున్నాడు. గణాధిపత్యాన్ని సాధించాడు. కుశాగ్రబుద్ధి కలవాడు కనుకే మహాభారత రచనలో వ్యాస భగవానుడికి రాయనకారుడిగా ప్రతిభను ప్రదర్శించాడు. తాను చెబుతున్నప్పుడు తన వేగాన్ని అందిపుచ్చుకుంటూ, చెప్పేది అర్థం చేసుకున్న తర్వాతే రాయాలన్న వ్యాసుడి నిబంధనను అంగీకరించాడు. తన దంతాన్నే గంటంగా చేసుకొని పంచమవేదం రచనా బాధ్యతను దిగ్విజయంగా నిర్వహించాడు.

వినాయక వ్రత విధానం

ఇతర వ్రతాలకు సంబంధించి భక్తులు తమ శక్తినిబట్టి స్వర్ణ, రజిత, కాంస్య లోహాలతో చేసిన దేవతా ప్రతిమలను ఉపయోగించవచ్చని చెబుతారు. వినాయకుని విషయంలోనూ ఆ నియమాలు, వెసులు బాటు లేకపోలేదు. సువర్ణమూర్తిని పూజిస్తే సంకల్ప సిద్ధి, వెండి విగ్రహాన్ని పూజిస్తే ఆయుష్షు, రాగి

విగ్రహాన్ని అర్చిస్తే ఐశ్వర్యం సిద్ధిస్తుందని చెబుతారు. అయితే మట్టితో చేసిన ప్రతిమను పూజిస్తే వీటన్నిటితో పాటు సకల శుభాలు కలుగుతాయని గణేశ పురాణం చెబుతోంది. కొండంత దేవుడికి కొండంత పత్రిని సమర్పించలేమన్నట్లుగా పేదలు కూడా ఉన్నంతలో భక్తిప్రపత్తులతో మనస్ఫూర్తిగా ఆరాధించేలా ఈ మృత్తికా విగ్రహం ఉంటుంది. దేవుళ్లలో నిరాడంబరతను నేర్పేవాడు వినాయకుడు. విలువైన నగలు, ఆభరణాలు కోరడు. ప్రకృతిలో లభించే పత్రాలను సేకరించి భక్తితో అర్చిస్తే సంతోషిస్తాడు. కొండంత కష్టాన్ని గోటితో తొలగిస్తాడని భక్తుల విశ్వాసం.

గణపతి ప్రకృతి దేవుడు. ఆయన జన్మదినం పండుగ. ఆకులు, ఆలములు ఆయనకు పూజా ద్రవ్యాలు. పురాణం ప్రకారం ఆయన ఆవిర్భావం ప్రకృతి పదార్థం నుంచే కదా. పార్వతీదేవి నలుగు పిండితో చేసిన బొమ్మకు ప్రాణం పోసిందని పురాణాధార.

ఈ వ్రత విధానంలో ‘సర్వాణ్యంగాని పూజయామి’ అంటూ 21 రకాల పత్రాలతో ఒక్కొక్క నామాన్ని స్మరిస్తూ అర్చిస్తారు. మాచీ పత్రం, బృహతీపత్రం (ములగ), బిల్వ (మారేడు), దూర్వారయుగ్మం (గరిక), దత్తూర (ఉమ్మెత్త), బదరీ (రేగు), అపామార్గ (ఉత్తరేణి), తులసీ పత్రం, చాతపత్రం (మామిడి), కరవీర (గన్నేరు), విష్ణుక్రాంత (అవిసె), దాడిమీ (దానిమ్మ), దేవదారు, మరువక, సింధూర (వావిలాకు), జాజి, గండకీ (కామంచి), శమీ (జమ్మి), అశ్వత్థ (రావి), అర్జున (మద్ది), అర్క (జిల్లేడు) పత్రులన్నీ ఓషధి గుణాలు కలిగినవే. వీటి ద్వారా అనేక వ్యాధులను నివారించ వచ్చని ప్రకృతి వైద్యం చెబుతోంది. వీటిలోనూ గరిక శ్రేష్టమైనది. ఇది చర్మవ్యాధులను నివారిస్తుంది. స్వామి నామావళితో దీనితో ప్రత్యేకంగా అర్చిస్తారు. ప్రకృతి భగవత్ స్వరూపంగా భావించి ఆరాధించడమే పత్రితో అర్చనలోని ఆంతర్యం.

గణనాథుని రూపం నుంచి వాహనం వరకు, నివేదన నుంచి నిమజ్జనం వరకు ఈ పండుగలోని ప్రతిదీ విశేషమైనదే. వినాయక రూపాన్ని విశ్లేషిస్తే అనేక సంతకాలు గోచరిస్తాయి. విఘ్నదేవుడి ఒక్కొక్క అవయవం ఒక్కొక్క సుగుణానికి ప్రతీకగా వర్ణించారు ఆధ్యాత్మివేత్తలు.

పెద్దతల : ఎనుగు తల తల జ్ఞానానికి, యోగానికి చిహ్నంగా, ఉన్నతమైన ఆలోచనలనీ కలిగి ఉంటుంది. గొప్పగా ఆలోచించాలని చెబుతోంది. తొండం ఓంకారానికి, విరిగిన దంతం త్యాగానికి సంతకమని చెబుతారు.

చిన్నకళ్లు: కళ్లు చిన్నవే అయినా ఆయా విషయాలపై దృష్టి కేంద్రీకరించి వాటిని సూక్ష్మంగా పరిశీలించాలి. **పెద్దచేవులు:** స్పష్టంగా విని బాగా ఆకలింపు చేసుకో. మంచిచెడ్డలను అంచనా వేసుకో. విన్నదే చేయి.

చిన్న నోరు: తక్కువగా మాట్లాడు. ఆత్మస్తుతి, పరనిందను పరిహరించు. హితమైన పదార్థాలనే స్వీకరించు.

పెద్ద ఉదరం: జీవితంలో మంచి చెడులను ప్రశాంతంగా జీర్ణించుకోవాలి. నిశ్చింతంగా జీవించాలి.

మూషిక వాహనం: కోరికలు మనిషిని చుట్టుముట్ట కూడదు. అదుపులోని కోరికలతో ఆశాంతి తప్పదు. అందుకే కోరికమీద సవారి చేస్తూ దానిని అదుపాజ్ఞలలో ఉంచుకోవాలి. పంటలకు హాని కలిగించే ఎలుకలను అదుపుచేయడం అనీ కూడా వర్తమాన పరిస్థితికి అనుగుణంగా వ్యాఖ్యానించుకోవచ్చు. అంటే విఘ్నాలను నివారించడం అనే మరో అర్థం ఉంది.

దేశవ్యాప్తంగా గణపతి ఆరాధన ఉన్నా మహారాష్ట్ర, తమిళనాడు, తెలుగు రాష్ట్రాల్లో మరింత ఘనంగా జరుపుకుంటారు. తమిళనాడులో ఇది రెండు రోజుల పండుగ కాగా, ఇతర ప్రాంతాల్లో తొమ్మిది రోజులు పండుగ. స్వరాజ్య సంగ్రామంలో బాలగంగాధర తిలక్ గణపతి నవరాత్రులను వైభవంగా నిర్వహించిన సంగతి తెలిసిందే. అప్పటి వరకు ఇళ్లకే పరిమితమైన ఈ పూజలు ఆయన ఆధ్వర్యంలో 1893లో సామూహిక ఉత్సవంగా రూపుదిద్దుకుంది. హిందూమతంలోని వివిధ వర్గాల మధ్య సుహృద్భావం, జాతీయ భావాల పెంపునకు ఈ ఉత్సవాలు తోడ్పడతాయన్నది ఆయన భావన. అలా మైదానాల్లో విగ్రహాలు ప్రతిష్ఠించి పూజాదికాలు నిర్వహించి పదవ రోజున నిమజ్జనం చేసే ఆనవాయితీ నేటికీ కొనసాగుతోంది. ★

అయోధ్యలో భూమిపూజకు ఈ రోజు అడ్డంకులు తొలగిపోయాయి. సాక్షాత్తు ప్రధాని వచ్చి ఆలయానికి శంకుస్థాపన చేశారు. ఇది అయోధ్య పోరులో తుది అంకం కావచ్చు. కానీ 500 ఏళ్ల చరిత్రలో ఎందరో చేసిన త్యాగాల ఫలితమిది. ఆత్మగౌరవానికి దక్కిన సత్కారమిది. 1990, 1992 సంవత్సరాల్లో జరిగిన అయోధ్య కరసేవలో (రామ జన్మభూమి ఉద్యమంలో) పాల్గొన్న కరసేవకులను ఉదతాభక్తిగా సత్కరించాలని గ్రామగ్రామాన సాధారణ ప్రజాలంతా ఉవ్విళ్ళూరుతున్నారు. 1989లో 2.75 లక్షల గ్రామాలలో శిలాపూజలు జరిగాయి. భూమిపూజకు ఒకరోజు ముందే హోషియార్‌పూర్‌లో లక్ష్మీనారాయణ ఆలయంలో కరసేవకులను సన్మానించారు.

1990 అక్టోబర్ 30, నవంబర్ 1, 1992 డిసెంబర్ 6- ఆ తేదీలలో అయోధ్యలో కరసేవ

గ్రామగ్రామాన కరసేవకులకు సన్మానం

యావద్దేశం నుండి బయలుదేరిన కరసేవకులను ఉత్తరప్రదేశ్‌లోకి అడుగుపెట్టి పెట్టగానే రైల్వేస్టేషన్‌లలోనే ఆరెస్టు చేయడం ప్రారంభమైంది. ఎక్కడ కనబడితే అక్కడ అదుపులోకి తీసుకొన్నారు. అయినప్పటికీ కరసేవకులు ధైర్యం కోల్పోకుండా పోలీసుల కళ్లు కప్పి పొలాల గుండా రాత్రనక, పగలనక, ఆకలి దప్పులను లెక్కజేయకుండా మధ్య మధ్యలో గ్రామ ప్రజలు చూపిన ప్రేమానురాగాల నుంచి బలాన్ని ప్రోది చేసుకొంటూ ముందుకు నడిచారు. చెప్పులు తెగిపోయాయి. నడిచి నడిచి కాళ్లు వాచిపోతున్నాయి. అలనట, ఆకలి, అడుగుతీసి అడుగువేయలేని స్థితి, భాష తెలియదు. ఈ సమయంలో ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రజలు చూపిన ప్రేమ,

ఒక ఆవేశం వారిని ఆ పనికి పురిగొల్పింది. ఆ ప్రయత్నంలోనే గుమ్మలాల పైకి ఎక్కినవారిలో కలకత్తా నుండి వచ్చిన కొఠారీ సోదరులు వున్నారు. పక్షిని కూడా రానివ్వరాదన్న ప్రతిజ్ఞ భంగమైనందుకు ములాయంసింగ్ కొఠారీ సోదరులను బస నుండి బయటకు లాగి చంపిం చాడు. అధికార మదంతో పోలీసు యంత్రాంగాన్ని, గూండాలను రంగంలోకి దింపి కరసేవకులను సజీవంగా పట్టుకొని వారి శరీరాలకు ఇసుక బస్తాలు, పెద్ద పెద్ద బండరాళ్లు కట్టి సరయూ నదిలో ముంచేసి సజీవసమాధి చేశారు. ఇందులో కరసేవకై వచ్చిన సాధుసంతులు కూడా ఉన్నారు. ఈ విధంగా సుమారు వెయ్యిమందిని చంపారని స్థానికులు చెబుతూ ఉంటారు. క్రీ.శ.1528 సంవత్సరం నుండి బాబర్ సేనాని మీర్‌బాకీ (అయోధ్యను ఆక్రమించినవాడు)పై హిందువులు చేసిన 4 పోరాటాలలో 1 లక్ష 25వేల మంది హిందువులు చనిపోయారు. అది పెద్ద పోరాటం. మరల అంత పెద్ద ఎత్తున పోరాటం కరసేవ రూపంలో జరిగింది.

దిలీపుడు, హరిశ్చంద్రాది ఇక్ష్వాకు వంశ చక్రవర్తులు అయోధ్య కేంద్రంగా పాలించారు. మోక్షాన్ని ప్రసాదించే బదు సగరాలలో మొదటి స్థానం అయోధ్యకే ఇస్తారు. ప్రపంచాన్నంతా తమ కుటుంబంగా భావించి వారి యోగ క్షేమాలు చూసిన ఇక్ష్వాకు వంశస్థుడైన శ్రీరాముడు పూర్వీకులు తరహాలోనే రాజ్యం ఏలారు. పరిస్థితులు వికటించి నవుడు వాటిని దారికి తెచ్చుకొని సుపరిపాలన అందించడమే రామరాజ్యం గొప్పదనం. మనం ఇప్పుడు అంటున్న రామరాజ్య కల్పన కూడా అదే. అయోధ్యలో భవ్యమైన రామమందిరానికి పునాది పడింది. రాబోయే 3 సం||లో మందిర నిర్మాణం పూర్తవుతుంది. ఈ నేపథ్యంలో అన్ని ప్రాంతాలలో ఆయా గ్రామాలలోని హిందూ బంధువులు స్వచ్ఛందంగా కరసేవకులను సన్మానం చేయబోవుచున్నారు. ఇది హృద్యమయము. ఎందుకంటే మంచి పనికి ఎప్పుడూ సమాజం ప్రోత్సహిస్తుందనడానికి ఇదొక తార్కాణం. ఆనాడు ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం కరసేవకులను ఆ రాష్ట్రంలోకి అడుగుపెట్టడానికే నిరాకరించి, ప్రతిబంధకాలు సృష్టిస్తున్న సమయాన అక్కడి చదువు సంధ్యలకు పెద్దగా నోచుకోని గ్రామీణ పేద ప్రజలు రామకార్యానికి సహకరించారు. ఈనాడు అయోధ్యలో భవ్య రామమందిర నిర్మాణం ద్వారా ప్రపంచానికి మార్గదర్శనం అందించడానికి భూమి పూజ జరిగిన అనంతరం కరసేవకులను తమ తమ గ్రామాలలో సాధారణ ప్రజలు రామునిమీద వున్న శ్రద్ధాభావంతో కరసేవకులను సన్మానించడం సహజం. ఇది ఆహ్వానించ దగ్గ పరిణామం. ★

హోషియార్‌పూర్‌లో కరసేవకులకు సత్కారం

జరిగింది. ఈ పదం సిక్కు సంప్రదాయం నుండి వచ్చింది. కరసేవ అంటే ప్రతిఫలాపేక్ష లేకుండా సమర్పణ భావంతో చేసే పని. దేశ అస్తిత్వాన్ని, స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రశ్నిస్తున్నట్లు ఉండే ఆ వివాదాస్పద కట్టడాన్ని తొలగించుకోవాలనే ఆకాంక్షను విశ్వ హిందూపరిషత్ (విహెచ్‌పీ) ఉద్యమం ద్వారా దేశ ప్రజలలో జ్వలించచేసింది. ముఖ్యంగా విహెచ్‌పీ యువజన విభాగం బజరంగదత్ ద్వారా కరసేవ నిమిత్తమై యువత కదిలే విధంగా పని ప్రారంభమైంది. శివాజీ కాలంలో మహారాష్ట్ర గురుగోవిందుని కాలంలో పంజాబ్, రాణాప్రతాప్ కాలంలో రాజస్థాన్ కదిలింది. కాని రామజన్మభూమి ఉద్యమంలో దేశం అంతా కదిలింది. బ్రిటిష్‌వారి పాలన నుండి విముక్తి పొందాలని, బ్రిటిష్ యూనియన్ జాక్సన్ తొలగించాలని జరిగిన ప్రయత్నం మాదిరిగానే అయోధ్య కరసేవ ఉద్యమం కూడా మొదలైంది.

దేశం నలుమూలల ప్రతి జిల్లా నుండి, ప్రాంతం, కులం, లింగ భేదాలను మరచి కరసేవలో పాల్గొన్నారు. మొదటి కరసేవలోనేతే ఆనాటి యుపి ముఖ్యమంత్రి ములాయంసింగ్ యాదవ్ పక్షిని కూడా అయోధ్యలోకి చొరనివ్వను అని ప్రతిజ్ఞబూనాడు.

ఆత్మీయత మరువలేనిది. స్వంత సోదరునికి తల్లిదండ్రులకు ఇంకా చెప్పాలంటే స్వయంగా ఆ రామునికే సేవ చేస్తున్నామనే భావంతో కరసేవకులకు ఆతిథ్యమిచ్చి సవర్ణులుచేసి ఊరి పొలిమేరలు దాటించారు. చిన్న చిన్న వాగులు ఉంటే తెప్పలు వేసి దాటించారు. మనిషి పుట్టినప్పుడు, వివాహ సమయంలో రాముణ్ణి తలచుకొంటాం. మరణించాక కూడా రామనామ సత్యమై అంటుంటాం. ఇద్దరు వ్యక్తులు కలిస్తే రాంరాం అని పలకరించుకుంటాం. ఆ విధంగా ఈ దేశంలోని హిందువులందరితో రాముని ఆదర్శం పెనవేసుకొని వున్నది. భారతీయులలో పెనవేసుకొని ఉన్న రాముని బంధం అయోధ్య ఉద్యమాన్ని బలోపేతం చేసింది. వేలాదిమంది కరసేవకులు బయలుదేరారు. అయోధ్యను పకడ్బందీ బందోబస్తులో ఉంచారు. అయినా రాముని మీద విశ్వాసంతో అడ్డంకులు లెక్కచేయకుండా 1990 అక్టోబర్ 30 నాటికి 90వేలమంది కరసేవకులు అయోధ్య చేరుకొన్నారు. ఒకప్పుడు ఈ దేశం అనుభవించిన బానిసత్వానికి అవశేషంగా ఉన్న బాబర్ కట్టడాన్ని కూల్చే ప్రయత్నం చేశారు. ఇది ప్రణాళికా బద్ధంగా జరిగింది కాదు.

చాణక్యుడు చూడటానికి కఠినాత్ముడుగా, భావావేశాలు లేనివాడిగా కనిపిస్తాడు. కానీ, దుర్గర గర్భవతి అని తెలిసిన తరువాత అతను విచలితమయ్యాడు. నిజంగా కన్న కూతురే గర్భం దాల్చింది అన్నంతగా ఆనందించాడు.

వెంటనే పక్కన ఉన్న చంద్రగుప్తుడిని కూడా పట్టించుకోకుండా, పరుగెత్తుతున్నట్లు దుర్గర ఉండే అంతఃపురం వైపు నడిచాడు చాణక్యుడు.

వెళ్లటమైతే వెళ్లాడు కానీ, ఎదురు వచ్చిన దుర్గరని చూసి ఏమి మాట్లాడాలో అర్థం కాలేదు. కాసేపు ఆమెనే చూస్తూ ఉండిపోయాడు. క్రమక్రమంగా ఆమె రూపం మసకబారుతుంటే తన కళ్లలో నీరు చేరిందని అర్థమయింది చాణక్యుడికి.

లోకమంతా కఠినాత్ముడని పిలిచే తనలో ఇంత ప్రేమ, అప్యాయత దాగున్నాయని అతనికి కూడా ఇప్పుడే తెలిసింది.

అనుకోని సమయంలో అంత ఆశ్చర్యంగా వచ్చాడంటే ఆయనకు తను గర్భంతో ఉన్న విషయం తెలిసి ఉంటుందని ఊహించిన దుర్గర ఆయన కాళ్లకు నమస్కరించబోయింది.

ఆమెను మధ్యలోనే అడ్డుకుని పైకి లేపి, “సుపుత్ర

ప్రాప్తిరస్తు” అన్నాడు.

“పుత్రుడేనా, పుత్రిక వద్దా?” అంది దుర్గర.

“నేను ఎప్పుడూ వ్యక్తిగతం కంటే వ్యవస్థ ముఖ్యం అని చెబుతూ ఉంటాను. నన్ను నేను ఈ రాజ్యానికి అంకితం చేసుకున్నాను. కాబట్టి నీకు ముందు పుత్రుడు పుడితే, ఈ రాజ్యానికి కాబోయే చక్రవర్తి వస్తాడు. నా బాధ్యత మరికొంత తగ్గుతుంది. ఆ తరువాత నువ్వు ఎంతమంది కూతుర్లను కన్నా నాకు అభ్యంతరం లేదు” అన్నాడు చాణక్యుడు. అతని మాటల్లో ఆనందం తొణకిసలాడుతోంది.

“మిమ్మల్ని ఒక మాట అడగవచ్చా?” అంది దుర్గర చాణక్యుడు సుఖాసీనుడైన తరువాత.

“అదేం మాట తల్లీ! నీకు నా అనుమతి కావాలా?”

“పరిస్థితులు చూస్తుంటే భయం వేస్తోంది. చక్రవర్తికి స్నేహితుల కంటే శత్రువులు ఎక్కువై పోతున్నారు. మీ ఆశీర్వాదం ఫలించి నాకు కొడుకు పుడితే వాడిని ఈ రాజ్యానికి చక్రవర్తిగా చేస్తానని వాగ్దానం చేయండి” అంది దుర్గర.

“అది పుట్టేవాడి హక్కు నేనెవరినమ్మా మధ్యలో నీకు వాగ్దానం చేయటానికి?” అని చాణక్యుడు అంటుండగా చంద్రగుప్తుడు కూడా అక్కడకు వచ్చాడు. “తండ్రీ కూతుర్ల మధ్య ఏదో మాటల యుద్ధం నడుస్తున్నట్లుందే?” అన్నాడు.

“మాకూ మాకూ మధ్య లక్ష ఉంటాయి. అన్నీ నీకు చెప్పనవసరం లేదు” అన్నాడు చాణక్యుడు చంద్రగుప్తునితో.

“మీరు నాకు అన్నీ ఎప్పుడు చెప్పారు కనుక” అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు.

ఇంతలో ఏదో గుర్తుకు వచ్చినట్లు హడావుడిగా లేచిన చాణక్యుడు, “నాకు అత్యవసరంగా ఒక పని గుర్తుకు వచ్చింది” అన్నాడు.

“కనీసం మాకు ఆ పనేంటో అయినా చెప్పవచ్చా?”

అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు హాస్యంగా.

“రేపు వసంత పంచమి. ప్రజలందరూ ఉత్సవాలు చేసుకుంటూ ఉంటారు. ఆ సమయంలో ఈ వార్త కూడా తెలిస్తే వారి ఉత్సాహం రెట్టింపవుతుంది. అందుకే అందరికీ ఈ వార్త వెంటనే తెలిసేలా ఏర్పాట్లు చేస్తాను.” అని లేచాడు. వెళ్తూ, వెళ్తూ చాణక్యుడు దుర్గరతో, “వేరే ఆలోచనలు వద్దు తల్లీ. అంతా నీవనుకున్నట్లే జరుగుతుంది” అప్యాయంగా అంటూ సెలవు తీసుకున్నాడు.

* * *

రాక్షసుడు కిరాత రాజ్యం చేరి రెండు సంవత్సరాలయింది.

వైరోధకుడిని కలుసుకుని పర్యవక్తుడి మరణం ఎలా సంభవించిందో చెప్పాడు.

“విషకన్యా? అలాంటి వారు కథల్లో తప్ప నిజంగా ఉంటారా?” అంటూ తన అనుమానం వెలిబుచ్చాడు వైరోధకుడు.

“ఉన్నారు. ఎవరికీ అనుమానం రాకుండా ప్రముఖులను హత్య చేయటానికి వారిని ఉపయోగించే వాళ్లం” చెప్పాడు రాక్షసుడు. “నేను, సుబంధుడు కలిసి ఎంతో మంది విరోధుల మీద విషకన్యలను ప్రయోగించాం.”

“మీరు చెబుతున్నది పుక్కిట పురాణంలా ఉంది” అంటూ కొట్టి పారేశాడు వైరోధకుడు. “పైగా మా అన్న పర్యవక్తుడికి చాణక్యుడితో కానీ, చంద్రగుప్తుడితో కానీ ఎలాంటి వైరం ఉన్నట్లు తెలియటం లేదు. అలాంటపుడు వారు ఆయన్ను ఎందుకు చంపుతారు?”

“వైరం లేకపోవటమేమిటి? ఎందుకు లేదు? మీ అన్నగారు సింహాసనం ఆశించారు. ఆ సింహాసనం చంద్రగుప్తుడికి అప్పజెప్పాలని చాణక్యుడి ఆరాటం.”

“ఆశించటం కాదు, మా అన్నే హక్కుదారుడు. అంతకు ముందు ఆయనతో పాటు చంద్రగుప్తుడు రంగంలో ఉన్న మాట వాస్తవం. నాకు తెలిసి ధననందుడి కుమార్తెను చంద్రగుప్తుడు పెళ్లి చేసుకోవాలనుకోవడంతోనే, చాణక్యుడికి చంద్రగుప్తుడికి చెడింది. మగధకు చక్రవర్తిగా మా అన్నగారిని నిర్ణయించాడు చాణక్యుడు. అలాంటపుడు మా అన్నగారిని చాణక్యుడు ఎందుకు చంపుతాడు?”

“అయ్యో! వైరోధకా! నీకు ఆ చాణక్యుడి సంగతి తెలియదు. అదంతా అతను ఆడించిన నాటకం. నిజంగా ధననందుడి కూతురును చంద్రగుప్తుడు పెళ్లి

పుట్టగంటి గోపీకృష్ణ

చేసుకోవటం ఇష్టం లేకపోతే, ఆ తరువాత అదే పెళ్లికి ఎలా ఒప్పుకున్నాడు?”

వైరోధకునికి ఏం సమాధానం చెప్పాలో తెలియలేదు, ఆ ప్రశ్నకు.

“ఒక రహస్యం చెబుతున్నాను విను. పాటలీ పుత్రంలో దుశ్యేనుడు అని ఒక వైద్యుడు ఉన్నాడు. అతను ఇలాంటి విషకన్యలను రూపొందించటంలో నేర్పరి. అతన్ని మేమే ఒక విషకన్యను చంద్రగుప్తుని దగ్గరకు పంపమని పురమాయించాం. మరి ఏం జరిగిందో తెలియదు. తెల్లారేటప్పటికి చంద్రగుప్తుని బదులు పర్వతకుడు చనిపోయి ఉన్నాడు” అంటూ ఏదో చెప్పబోతున్న రాక్షసుడు మారిపోతున్న వైరోధకుని హావభావాలు చూసి ఆగిపోయాడు.

“అయితే మా అన్న చావుకు నువ్వే అసలు కారణం. నువ్వు విషకన్యను పంపకపోతే అతను చనిపోయేవాడే కాదు” కత్తి దూస్తూ అన్నాడు వైరోధకుడు.

“నన్ను చంపటం పెద్ద విషయం కాదు. చెప్పేది పూర్తిగా విను.” అంటూ అతన్ని శాంతపరచి, “అంతకు ముందే మరో హత్యా ప్రయత్నం కూడా జరిగింది. మీరు ఎవరూ గమనించలేదు కానీ, మొదటిసారి పట్టాభిషేకం ఎందుకు ఆగింది?”

“శిలాతోరణం విరిగిపడి రాచ ఏనుగు చనిపోవటంతో ఆగింది.”

“ఆ శిలా తోరణం నిర్మించింది మగధ ఆస్థాన వాస్తుశిల్పి. అతను పాటలీపుత్రంలో ఎన్నో బ్రహ్మాండమైన భవనాలు నిర్మించాడు. ఒక శిలాతోరణం పటిష్టంగా నిర్మించలేడా? ఆ శిలాతోరణం కావాలనే పడిపోయేలా నిర్మించారు. నిజం చెప్పాలంటే అది నిర్మించిందే మీ అన్నను చంపటానికి. అదృష్టం కొద్దీ మీ అన్న అప్పుడు తప్పించుకున్నాడు. దానితో రెండవ ప్రయోగం జరిగింది. చంద్రగుప్తుని మీద

ప్రయోగించిన విషకన్యని దారి మార్చి పర్వతకుడి దగ్గరకు పంపారు. అలా చాణక్యుని కుట్రకు నీ అన్న బలైపోయాడు” అంటూ చెప్పాడు రాక్షసుడు.

వైరోధకుడికి అప్పటికీ నమ్మబుద్ధికాలేదు. ఈ రాక్షసుడు చాణక్యుడితో, చంద్రగుప్తుడితో విభేధించి చెరసాల నుండి పారిపోయి వచ్చినవాడు. అతని మాటలు తనను నమ్మించటానికి చెప్పే అబద్ధాలు కూడా అయి ఉండవచ్చు. అసలు సంగతి తెలుసుకోకుండా తను ఇతనికి మద్దతుపలికితే అది

తన రాజ్యానికి విపత్తుగా పరిణమించవచ్చు.

అందుకే వైరోధకుడు రాక్షసుడిని తన రాజ్యంలో రహస్యంగా జీవించటానికి అనుమతి మాత్రం ఇచ్చాడు. అతని మాటలు నమ్మనట్లు కానీ నమ్మనట్లు కానీ ఏ అభిప్రాయం చెప్పలేదు.

అలా ఒక సంవత్సరం గడిచింది. ఈ సంవత్సరంలో వైరోధకుడు రాక్షసుడికి ఎక్కువ చనువు ఇవ్వలేదు. అతని మాటలు కూడా పట్టించుకోలేదు. ఒకరోజు పాంచాల రాజు మలయాకేతు

వైరోధకుడిని కలవటానికి వచ్చాడు.

మామూలు మాటలు మాట్లాడుకున్న తరువాత అసలు విషయం చెప్పటం మొదలు పెట్టాడు మలయకేతు. “చూడు వైరోధకా! నేను చెప్పే మాటలు జాగ్రత్తగా విను. మేము కొన్ని తరాలుగా స్వతంత్రంగా బ్రతుకుతున్నాం. మహా బలవంతమైన పర్షియన్ సామ్రాజ్యం ఒకవైపు, అంతే బలం గల మగధ సామ్రాజ్యం మరోవైపు ఉన్నా ఎటూ ఒరగకుండా స్వతంత్రంగానే ఉన్నాం. ఇంతలో అలగ్జాండర్ వచ్చాడు. మా తండ్రిగారైన పురుషోత్తముడిని యుద్ధంలో ఓడించాడు. మా సోదరులను సంహరించాడు. మా తండ్రిగారికి ఎంతో గౌరవం ఇస్తున్నట్లు నటించి మమ్మల్ని సామంతులను చేశాడు. మా తండ్రిగారు మరణించిన తరువాత ఒకరోజు చాణక్యుడు వచ్చాడు. తను చేయబోయే పోరాటంలో సహకరించమన్నాడు. నేను కూడా అతని వలలో పడ్డాను. తరువాత రోజులు గడిచే కొద్దీ అర్థమైంది. అలగ్జాండర్ రైనా, చంద్రగుప్తుడైనా మనల్ని స్వతంత్రులుగా చూడటానికి ఇష్టపడరు. అలాంటప్పుడు మళ్లీ యుద్ధంలో పాల్గొని ఆ నష్టాలు కూడా ఎందుకని

కప్పుం?”

“అఖండ భారతం అంట. అన్ని రాజ్యాలకీ కలిపి ఒకడే రాజు ఉండాలంట”

“అది అయ్యే పని కాదులే. ఏ చక్రవర్తి అయినా కొత్తగా వచ్చాడంటే ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు అతని మీద ప్రజలు బోలెడంత నమ్మకం పెట్టుకుంటారు. ఇప్పుడు ఆ సమయం కూడా అయిపోయింది. ఇక ఇప్పుడు తిరుగుబాటు సమయం వచ్చింది.”

“మన ఇద్దరి బలం సరిపోతుందంటావా?” సాలోచనగా అన్నాడు వైరోధకుడు.

“చాలదు. అచ్చు చాణక్యుడు అవలంబించిన ప్రణాళికనే మనం కూడా అవలంబిద్దాం. మిగిలిన రాజులందరినీ కూడగడదాం. నరైన బలం సంపాదించేవరకు చప్పుడు చేయవద్దు. అదను చూసి దెబ్బ కొడదాం!”

“అందరినీ కూడగట్టే పని అప్పుడు చాణక్యుడు చేశాడు. ఇప్పుడు ఆ పని చేయగల వారు ఎవరు?”

“ఇంకెవరు ఆ రాక్షసుడే! అతనికి ఈ పని అప్పచెప్పు” అన్నాడు మలయకేతు.

వైరోధకునికి కూడా ఆ మాటలు నచ్చాయి. అలానే

“చూడు వైరోధకా! నేను చెప్పే మాటలు జాగ్రత్తగా విను. మేము కొన్ని తరాలుగా స్వతంత్రంగా బ్రతుకుతున్నాం. మహా బలవంతమైన పర్షియన్ సామ్రాజ్యం ఒకవైపు, అంతే బలం గల మగధ సామ్రాజ్యం మరోవైపు ఉన్నా ఎటూ ఒరగకుండా స్వతంత్రంగానే ఉన్నాం. ఇంతలో అలగ్జాండర్ వచ్చాడు. మా తండ్రిగారైన పురుషోత్తముడిని యుద్ధంలో ఓడించాడు. మా సోదరులను సంహరించాడు. మా తండ్రిగారికి ఎంతో గౌరవం ఇస్తున్నట్లు నటించు మమ్మల్ని సామంతులను చేశాడు. మా తండ్రిగారు మరణించిన తరువాత ఒకరోజు చాణక్యుడు వచ్చాడు. తను చేయబోయే పోరాటంలో సహకరించమన్నాడు. నేను కూడా అతని వలలో పడ్డాను. తరువాత రోజులు గడిచే కొద్దీ అర్థమైంది.

వెనక్కి వెళ్లిపోయాను.”

“అప్పుడు నేను అక్కడే ఉన్నాను. మా అన్న పర్వతకుడు కూడా ధననందుడిని గద్దె దింపటంలో చంద్రగుప్తుడితో పాటు మొదటి నుండి పోరాడాడు. కానీ చివరికి మా అన్న ఎలా చనిపోయాడో చూశావుగా” అన్నాడు వైరోధకుడు.

“అది సహజ మరణమని నువ్వు నమ్ముతున్నావా?”

“అసహజమని ధననందుడి మంత్రి రాక్షసుడు చెప్తున్నాడు.”

“నిజానికి ధననందుడుని గద్దె దింపటంలో ఎక్కువ కష్టపడింది మీ అన్న. ఫలితం పొందింది చంద్రగుప్తుడు.”

“అతనిదేముంది అసలు చక్రం తిప్పుతున్నది అతని వెనుక ఉన్న చాణక్యుడు.”

“అడవుల్లో తిరుగుతూ గూడెంలో బ్రతకవలసిన వాడు చక్రవర్తి? రాజ వంశంలో పుట్టిన మనం సామంతులమా? మనం మాత్రం ఎందుకు కట్టాలి

చేయాలని నిర్ణయించుకున్నాడు.

※ ※ ※

చాణక్యుడు పరిపాలన బాధ్యతలు నెత్తిన వేసుకుంటే, చంద్రగుప్తుడు రాజ్యంలో అశాంతి లేకుండా చూసుకుంటున్నాడు. ఈమధ్య అతను ఎక్కువగా పర్వతనలకు వెళ్లవలసి వస్తోంది.

విశాల సామ్రాజ్యం స్థాపించటంతో స్థిరత్వం రాదు. ఇంత పెద్ద రాజ్యంలో ఏదో ఒక సమస్య, ఏదో ఒక మూల వస్తూనే ఉంటుంది. వెంటనే అక్కడకు యరసమయ్యేవాడు చంద్రగుప్తుడు. అయితే ఒంటరిగా కాదు. గర్భంతో ఉన్న దుర్దరని ఒంటరిగా వదిలి వెళ్లటం ఇష్టం లేక ఆమెను కూడా తీసుకు వెళ్లేవాడు. ఇంకా మగధలో కలవని చిన్నాచితకా రాజ్యాలను కలిపేసుకుని మగధను మరింతగా విస్తరిస్తున్నాడు.

ప్రస్తుతం మగధ సామ్రాజ్యం - పడమర దిక్కున పాంచాల రాజ్యం వరకు, ఉత్తర దిక్కున హిమాలయ

పర్వతాల వరకు, తూర్పు దిక్కున బ్రహ్మపుత్ర వరకు, దక్షిణ దిక్కున కృష్ణానది వరకు విస్తరించింది. మధ్యలో ఒక్క కళింగం తప్ప ఇక గెలవవలసిన రాజ్యాలు ఏమీ లేవు. పడమట దిక్కున ఉన్న మైదాన ప్రాంతాలు దాటి వెళ్లి అక్కడి రేవు పట్టణాలని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. అలానే తూర్పు దిక్కున సముద్రతీరంలో ఉన్న రేవు పట్టణాలను అభివృద్ధి పరచి వాణిజ్యాన్ని రెండింతలు చేశాడు. రహదారులు ఎప్పుడూ లేనంతగా అభివృద్ధి చెందాయి. రాజ్యంలో ఎక్కడి నుండి అయినా పాటలీపుత్రం రావటం సుగమం అయింది.

“మంచు వర్షాలు, మండే ఎడారులు, దుర్గమమైన అడవులు, దుర్భేద్యమైన పర్వతాలు.. ఇలా ఏవి చూడాలన్నా మన రాజ్యంలోనే ఉన్నాయి” గర్వంగా చెప్పాడు దుర్దరతో చంద్రగుప్తుడు.

“నాకు అవేమీ చూడాలనిపించదు. మిమ్మల్ని చూస్తూ ఉంటే చాలనిపిస్తుంది.”

“అందుకేగా యుద్ధానికి వెళుతూ కూడా నిన్ను తీసుకెళుతున్నది”

“అవునూ. ఇలా రాణులను యుద్ధాలకు తీసుకెళ్లకూడదని మా నాన్న అంటూ ఉండేవాడు. మీకు అభ్యంతరం అనిపించదా?”

“అభ్యంతరం ఎందుకు? ఆ విషయంలో నాకు అలగ్జాండర్ మార్గదర్శి. ఎంతటి భీకరయుద్ధంలో కూడా రొక్కనా లేకుండా ఉండేవాడు కాదట.”

ప్రస్తుతం చంద్రగుప్తుడు రాజ్యానికి పడమటి దిక్కున ఉన్నాడు. అక్కడ ఉన్న సహ్యాద్రి, సౌరాష్ట్ర రాజ్యాలలో ధిక్కార స్వరం వినిపిస్తున్నదని తెలిసి పరిస్థితులు చక్కదిద్దటానికి వచ్చాడు చంద్రగుప్తుడు.

చంద్రగుప్తుడు వేరే రాజ్య పర్వతనకు వెళ్లటం అంటే మామూలు విషయం కాదు. ఒక నగరంలో ఉండే జనాభా కంటే పెద్దదైన సైన్యం వెంట నడుస్తుంది. ఏనుగులు, గుర్రాలు, రథాలు, సైనికులు అదొక మహా సంరంభం. ఇక సైన్యం విడిది చేసిందంటే ఒక కొత్త నగరం నిర్మించినట్లే. ఇంతమందికి వంట చేయటమే ఒక పెద్ద యజ్ఞం. వంటశాలే ఒక చిన్న వీధి అంత ఉండేది. సైన్యం విడిది చేసి వెళ్లిందంటే, వందల ఎకరాల్లో పశు గ్రాసం ఖర్చయ్యేది.

అంత సైన్యం మధ్యలో ధగధగలాడే వస్తంతో చేసిన గుడారంలో విడిది చేసేవాడు చంద్రగుప్తుడు. ఆ గుడారం ఎంత విశాలంగా ఉండేదంటే దాంట్లోనే సమావేశాలకు హాలు, పని చేసుకునే గదులు, రాణి గారికి ప్రత్యేక గది ఉండేవి. దానికి కాపలాగా ఉన్న భద్రతా దళాల వారిని చూస్తేనే వెన్నులో వణుకు పుట్టేలా ఉండేవారు.

ఇలాంటి సైన్యం తమ పొలిమేరల్లోకి వచ్చాక పోరాటానికి ముందడుగు వేసే రాజులు ఎవరుంటారు?

చంద్రగుప్తుడు, అతని సైన్యమే అక్కరలేదు. చంద్రగుప్తుని సింహం గుర్తు ఉన్న పతాకం కనిపిస్తే చాలు శత్రువుల వెన్నులో వణుకు పుట్టేది.

చంద్రగుప్తుని వద్దకు వచ్చిన ఒక అధికారి, “భోజరాజు వచ్చారు. మీ దర్శనం కోరుతున్నారు” అన్నాడు.

“ప్రవేశపెట్టండి!”

భోజరాజు ఒక చిన్న రాజు. కానీ స్వతంత్రత కోల్పోవటం ఇష్టం లేదు. అందుకే మగధకు సామంతుడిగా ఉండటానికి ఇష్టపడలేదు.

ఎత్తైన సింహాసనం మీద కూర్చుని ఉన్నాడు చంద్రగుప్తుడు. సింహాసనానికి రెండు వైపుల రెండు సింహాల ప్రతిమలు భయపెట్టేలా ఉన్నాయి.

తన కొడుకు వయసు ఉన్న చంద్రగుప్తుని ముందుకు వచ్చి చేతులు కట్టుకుని నిలబడ్డాడు భోజరాజు.

చంద్రగుప్తునికి ఇలాంటివ్వుడు ఎలా ప్రవర్తించాలో బాగా తెలుసు. తన అధికారదర్పం ప్రదర్శించినా, ప్రదర్శించకపోయినా ఎదుటి వ్యక్తి లొంగక తప్పదు. అతనికి తగిన గౌరవం ఇస్తే ఎప్పటికీ తనకు కృతజ్ఞుడిగా ఉంటాడు. అదే తను అహంకారాన్ని ప్రదర్శిస్తే ప్రస్తుతానికి లొంగినా తరువాత అవకాశం కోసం ఎదురు చూసి మోసం చేస్తాడు.

అందుకే సింహాసనం దిగి భోజరాజుకు ఎదురు వచ్చాడు చంద్రగుప్తుడు. స్వయంగా అతన్ని ఆహ్వానిస్తూ ఆసనం మీద కూర్చోబెట్టాడు. అంతటి చక్రవర్తి తనకు ఇస్తున్న గౌరవం చూసి ఉబ్బితబ్బి బిల్బయ్యాడు భోజరాజు.

“మీరు స్వతంత్రప్రె్రియులని నాకు తెలుసు. అలానే, నేను తలచుకుంటే మిమ్మల్ని ఓడించి రాజ్యం హస్తగతం చేసుకోవటం పెద్ద విషయం కాదు. కానీ, నా ధ్యేయం రాజ్య విస్తరణ కాదు. చాణక్యుల వారు ఎప్పుడూ చెప్పేది ఒకటే అఖండ భారతం నేటి అవసరం. అది కుదరని రోజున మన దేశం విదేశీ ఆక్రమణదారుల కబంధ హస్తాల్లో చిక్కుకోక తప్పదు. అందరం కలిసి ఉంటే, మన వైపు కన్నెత్తి చూసే ధైర్యం కూడా ఎవరూ చేయలేరు. అలానే మీది చిన్న రాజ్యం. ఎప్పుడు, ఎవరు, ఎటునుండి, మీ మీద దాడి చేస్తారో అన్న భయం మీకు ఎప్పుడూ ఉంటుంది. మీరు మగధ సామ్రాజ్యంలో చేరటం వలన మీకు ఆ భయాలు ఉండవు. రాజ్యాధికారం మీ దగ్గరే ఉంటుంది. మీ క్షేమం, మా క్షేమంగా భావిస్తాం. ఈ ఒప్పందం ఉభయతారకం. దీని ఉపయోగం గుర్తించిన మీ మేధ అసన్య సామాన్యం” అంటూ పొగిడాడు.

అంతకు ముందు వరకు చంద్రగుప్తుడి మీద కోపంగా ఉన్న భోజరాజు మెత్తబడిపోయాడు.

ఆ తరువాత జరగాల్సిన ప్రక్రియ ఏ ఆటంకం

లేకుండా జరిగిపోయింది.

తిరుగు ప్రయాణంలో చంద్రగుప్తుని రాజనీతిని మెచ్చుకుంది దుర్ధర. “మీరు భోజరాజుతో వ్యవహరించిన తీరు చాలా బాగుంది. గెలవటం అంటే ఓడించటం ఒక్కటే కాదని నేర్పించారు” అంది దుర్ధర.

“నేను ఏం చేశానో నీకెలా తెలుసు?”

“పక్కగదిలోనే ఉన్నానుగా. మొత్తం చూశాను” అంటూ ఒక్కసారిగా కళ్లు మూసుకుని, “అబ్బా” అంది.

“ఏమైంది?” ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు చంద్రగుప్తుడు ఆమెను పొదవి పట్టుకుంటూ.

“ఏమీ లేదు” నవ్వుతూ అంది దుర్ధర. “మీ వారసుడు బయటి ప్రపంచంలోకి రావటానికి త్వరపడుతున్నాడు”

“ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో నిన్ను ప్రయాణానికి తీసుకురావటం పొరపాటేమో!”

“లేదు, లేదు. ఒక్క క్షణం కూడా మీ సమక్షాన్ని ఒదులుకోలేను. మళ్లీ ఆ మాట అనవద్దు” అంది దుర్ధర.

* * *

విజయయాత్ర ముగించుకు వచ్చిన

చంద్రగుప్తుడిని సాదరంగా ఆహ్వానించారు పాటలీపుత్ర పౌరులు.

చాణక్యుడు వచ్చి వారిని పలుకరించాడు. “అలసిపోయిన మీరు కొన్ని రోజులు అధికారిక కార్యక్రమాలకు దూరంగా ఉండండి” అని సలహా ఇచ్చి వెళ్లిపోయాడు.

నెలలు నిండిన దుర్ధర ఏ రోజయినా ప్రసవించవచ్చునన్నట్టే ఉంది.

రెండు రోజుల తరువాత ఆ రాత్రి.

దుర్ధర పవళించిన మంచం పక్కన కూర్చుని ఉన్నాడు చంద్రగుప్తుడు.

ఇద్దరికీ భోజనం తెచ్చారు సేవకులు.

బిల్లల మీద భోజనం అమర్చి వెళ్లిపోయారు వారు.

“ఈ రోజు భోంచేయాలనిపించటం లేదు” అంది దుర్ధర.

ఆమె చేత ఎలా అయినా కాస్త తినిపించటానికి ప్రయత్నించాడు చంద్రగుప్తుడు.

“మీ పళ్లెంలో భోజనమైతే తింటాను” అల్లరిగా అంది ఆమె.

చంద్రగుప్తుడు చక్రవర్తి అయిన మొదటి రోజు నుండి, అతను తినే భోజనం ఎవరితోనూ పంచుకోకూడదని ఆంక్షలు పెట్టాడు చాణక్యుడు. ఆ విషయం తెలిసినా, అలా చేయటం వలన వచ్చే దుష్ఫలితాల గురించి చంద్రగుప్తునికి తెలియదు.

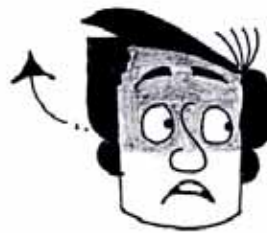
అందుకే, ఆమె అల్లరి మాటను సున్నితంగా తోసిపుచ్చాల్సింది పోయి, ఆమె అడిగింది నిజం చేశాడు.

రెండు ముద్దలు మాత్రమే తింది దుర్ధర.

పొట్ట చేత్తో పట్టుకుని కూలిపోయింది. బాధతో మెలికలు తిరగటం మొదలు పెట్టింది.

“ఏమైంది?” అంటూ ఆందోళనతో పెద్దగా కేకవేసి పరిచారకులను పిలిచాడు. (సశేషం)

ఎప్పుడూ మౌనంగా ఉండటం వల్ల మౌనం ఇలా తియ్యరయింది!

© కొండెక్కట్ట

చైనా కరెంట్ కౌగిలిలో పాక్

భారత్ పై విద్యేషం వెళ్లగక్కడం, రెచ్చగొట్టే చర్యలకు పాల్పడటం దాయాది దేశమైన పాకిస్తాన్ కు కొత్తేమీ కాదు. కానీ ఇటీవల కాలంలో శ్రుతిమించుతోంది. ముఖ్యంగా జమ్మూకశ్మీర్ కు స్వయం ప్రతిపత్తిని కల్పించే 370 అభికరణ రద్దునాటి నుంచి ఇస్లామాబాద్ ఉక్రోషంతో ఊగిపోతోంది. అసహనంతో వ్యవహరిస్తోంది. దుందుడుకు చర్యలకు పాల్పడుతోంది. చైనా దన్నుతో చెలరేగిపోతోంది. పాక్ ఆక్రమిత కశ్మీర్ (పిఓకె)లో అనేక ప్రాజెక్టులు చేపడుతోంది. ఉద్దేశపూర్వకంగా వక్రబుద్ధితో వ్యవహరిస్తోంది. 1994 ఫిబ్రవరి 22న నాటి ప్రధాని పి.వి.నరసింహారావు నేతృత్వంలోని భారత్ ప్రభుత్వం పిఓకె భారత్ లో అంతర్జాగముని విస్తృతంగా వ్యాఖ్యానించింది. ఈ మేరకు పార్లమెంట్ ఏకగ్రీవంగా ఒక తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది. ఈ విషయం తెలిసినప్పటికీ తెలియనట్లే వ్యవహరిస్తోంది ఇస్లామాబాద్. తాజాగా పిఓకెలో చైనా ఆర్థిక సాయంతో మూడు భారీ జల విద్యుత్ కేంద్రాల నిర్మాణానికి పూనకొవడమే ఇందుకు నిదర్శనం. ఈ పనులకు సంబంధించి ఇటీవల భూమిపూజ కార్యక్రమం అట్టహాసంగా జరిగింది.

తాజాగా పిఓకె, ఖైబర్ ఫక్తున్ క్వా ప్రావిన్స్ సరిహద్దులో సింధునదిపై భారీ జలవిద్యుత్ కేంద్రానికి శంకుస్థాపన చేశారు. 4500 మెగావాట్ల సామర్థ్యం గల ఈ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి మే 13న పాక్, చైనా అధికారుల మధ్య ఒప్పందం వచ్చింది. జూలై 16న శంకుస్థాపన చేశారు. ప్రాజెక్టు ఎత్తు 272 మీటర్లు. 2028 నాటికి నిర్మాణ వసులు పూర్తవుతాయని అంచనా. 16వేల మందికి ఉద్యోగ అవకాశాలు లభిస్తాయని పాక్ అధికారులు చెబుతున్నారు. ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి వేలకోట్ల రూపాయలు వ్యయం కానున్నాయి. ఇందులో 70 శాతం మొత్తాన్ని చైనా, 30 శాతం పాకిస్తాన్ భరించనున్నాయి. 1998 నాటి ప్రధాని నవాజ్ షరీఫ్ హయాంలో ప్రాజెక్టు నిర్మాణ ప్రయత్నాలు జరిగాయి.

కానీ వివిధ కారణాలవల్ల అప్పట్లో కార్యరూపం దాల్చలేదు. సీపీఈసీ (చైనా పాకిస్తాన్ ఎకనామిక్ కారిడార్) కింద డయామర్ బాషా ప్రాజెక్టును నిర్మించనున్నారు. బీఆర్ఐ పథకంలో ఆసియా, ఐరోపాలు అనేక దేశాలను అనుసంధానించేందుకు చైనా ఈ బృహత్తర పథకాన్ని చేపట్టింది బీఆర్ఐ పథకంలో భాగమే సీపీఈసీ. దానిమీద ఇప్పటికే పాక్ లోని గ్వడర్ లో ఓడ రేవును నిర్మించారు. బీఆర్ఐలో చేరాల్సిందిగా చైనా కోరినప్పటికీ భారత్ తిరస్కరించింది. పీఓకెలో ప్రాజెక్టులు చేపట్టడమే ఇందుకు కారణం. పీఓకెకు సంబంధించి వాస్తవాలు తెలిసినప్పటికీ అక్కడ ప్రాజెక్ట్ నిర్మాణానికి పాక్ అనుమతించడం చైనా ముందుకు రావడం భారత్ ను రెచ్చగొట్టడమే. డయామర్ బాషా ప్రాజెక్టు

పాకిస్తాన్ లో రెండో అతిపెద్ద జల విద్యుత్ కేంద్రం. ఖైబర్ ఫక్తున్ క్వా ప్రావిన్స్ లో 4888 మెగావాట్ల సామర్థ్యం గల టార్బైలా దేశంలోని అతి పెద్ద జల విద్యుత్ కేంద్రం. 1974 నుంచి ఇక్కడ విద్యుదుత్పత్తి జరుగుతోంది. పీఓకెలోని మీర్పూర్ జిల్లాలో గల మంగ్ల జల విద్యుత్ కేంద్రం రెండో అతి పెద్దది. దానిని జీలం నదిపై నిర్మించారు. 1965 నుంచి ఇక్కడ విద్యుదుత్పత్తి చేస్తున్నారు. డయామర్ బాషా జల విద్యుత్ కేంద్రం భూమిపూజ కార్యక్రమంలో ప్రధాని ఇమ్రాన్ ఖాన్, ఆర్మీ చీఫ్ జనరల్ కమాల్ జావేద్ బజ్వా, నిఘా సంస్థ (ఇంటర్ నర్వీస్ ఇంటెలిజెన్స్) అధిపతి జనరల్ ఘయాజ్ హమీద్, జల వనరుల శాఖ నుండి ఫైజల్ వాద్వా తదితరులు పాల్గొన్నారు. సీపీఈసీ పాక్ చైర్యన్ లెఫ్టినెంట్ జనరల్ (రిటైర్డ్) అసీమ్ సలీం బద్వా ఈ కార్యక్రమానికి సంధాన కర్తగా వ్యవహరించారు.

పీఓకె రాజధాని ముజఫ్ ఫర్ నగర్ సమీపంలో 'కొహల' జల విద్యుత్ కేంద్రం నిర్మాణానికి పాక్ పూనుకుంది. చైనా ఆర్థిక సాయంతో జీలం నదిపై 1124 మెగావాట్ల సామర్థ్యంతో దానిని నిర్మిస్తున్నారు. 2016లో దానికి సంబంధించిన చర్చలు జరిగాయి. ఇప్పటికీ కార్యరూపం దాల్చాయి. 2026 నాటికి దానిని పూర్తి చేయాలన్నది అంచనా. ఇందుకు సంబంధించి జూన్ 25న మూడు వక్రాల మధ్య ఒప్పందం కుదిరింది. చైనా ట్రిగోర్స్ కార్పొరేషన్ పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం, పీఓకె మధ్య ఈ ఒప్పందం కుదిరింది. ఈ ప్రాజెక్టు ఎత్తు 69 మీటర్లు. దానిని బిల్డ్, ఓన్, ఆపరేషన్, ట్రాన్స్ ఫర్ వద్దతిలో

నిర్మిస్తున్నారు. ప్రాజెక్టులో చైనాదే సింహభాగం వాటా ఉంది.

పాక్ ఆక్రమిత కశ్మీర్ పరిధిలోని 'ఆజాద్ పట్టన్' వద్ద 700 మెగావాట్ల జలవిద్యుత్ కేంద్రం నిర్మాణానికి పాక్ పూనుకుంది. చైనా సాయంతోనే దానిని నిర్మిస్తున్నారు. పీఓకే పరిధిలోని 'సుధోటి' జిల్లా పరిధిలో నిర్మిస్తున్న ఈ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి జూలై 7న ఒప్పందం కుదిరింది. దానిని కూడా సీపీఈసీ (చైనా పాకిస్థాన్ ఎకనమిక్ కారిడార్) ప్రాజెక్టులో భాగంగా నిర్మిస్తున్నారు. ప్రాజెక్టు ఎత్తు 90 మీటర్లు. 3.8 చదరపు కిలమీటర్ల విస్తీర్ణం జలాశయాన్ని నిర్మిస్తారు. 2024 నాటికి పూర్తవుతుందని అంచనా. బిల్డ్, ఓన్, ఆపరేషన్, ట్రాన్స్ఫర్ విధానంలో నిర్మిస్తున్నారు. 30 సంవత్సరాల తర్వాత ప్రాజెక్టును పాక్ ప్రభుత్వానికి అందజేస్తారు.

ఈ మూడు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణం ప్రతిపాదన ఈనాటిది కాదు. గత నాలుగు దశాబ్దాలుగానే ఉంది. వివాదాస్పద ప్రాంతంలో చేపట్టే నిర్మాణాలకు ఆర్థిక సంస్థలు విముఖత చూపడంతో పాక్ ప్రభుత్వం వెనక్కు తగ్గింది. ప్రపంచ బ్యాంకు, ఆసియా అభివృద్ధి బ్యాంకు ఇతర ఆర్థిక సంస్థలు పాక్ సర్కారు వినతిని మన్నించలేదు. దాంతో ఇవి ఆగిపోయాయి. తాజాగా చైనా సాయం చేసేందుకు ముందుకు రావడంతో కదలిక వచ్చింది. భారత్ పై గుడ్డి వ్యతిరేకతతో పాక్ ప్రాజెక్టులకు చైనా దన్నుగా నిలుస్తోంది.

పాక్ ఆక్రమిత కశ్మీర్ పరిధిలో ప్రాజెక్టుల నిర్మాణాన్ని భారత్ తీవ్రంగా ఖండించింది. తమదైన భూభాగంలో నిర్మాణాన్ని విస్పష్టంగా వ్యతిరేకించింది. ఈ మేరకు పాక్ నర్కారుకు తన నిరసన తెలియజేసినట్లు విదేశాంగ అధికార ప్రతినిధి అనురాగ్ శ్రీవాస్తవ వెల్లడించారు. పీఓకే భారత్ లో అంతర్జాగమని, భారత్ మొదటి నుంచి ఇదే వైఖరిలో ఉందని ఆయన తెలిపారు.

1994 ఫిబ్రవరిలో ఈ మేరకు భారత పార్లమెంట్ ఏకగ్రీవ తీర్మానం చేసిన విషయాన్ని ఆయన ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేశారు. ఇప్పటికైనా పాక్ వెనక్కు తగ్గాలని ఆయన కోరారు. చైనా కూడా వాస్తవాల ప్రాతిపదికగా వ్యవహరించాలని

ముజఫరాబాద్ - రావల్పిండి జాతీయ రహదారిని దిగ్బంధనం చేసిన నిరసనకారులు

సూచించారు. గతంలో తమ అభ్యంతరాల మేరకు ఈ ప్రాజెక్టులకు అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సంస్థలు సాయం చేసేందుకు తీరస్కరించాయని స్పష్టం చేశారు.

మరోపక్క ఈ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంపై స్థానికుల నుంచి నిరసన వ్యక్తమవుతోంది. వీటి వల్ల పర్యావరణం దెబ్బతింటుందని వారు ఆందోళన చెందుతున్నారు. కాలుష్యం ప్రబలుతుందని, ఇప్పటికే దాని ప్రభావం కనపడుతోందని వారు చెబుతున్నారు. పీఓకే రాజధాని ముజఫరాబాద్ నగరంలో ఈ మూడు ప్రాజెక్టులకు వ్యతిరేకంగా ప్రజలు నిరసన ప్రదర్శన నిర్వహించారు. ముజఫరాబాద్ - రావల్పిండి జాతీయ రహదారిని నిరసనకారులు దిగ్బంధనం చేశారు. ఏ ప్రాతిపదికన పాక్- చైనా ఒప్పందాలు కుదుర్చుకున్నాయని వారు ప్రశ్నించారు. ఐరాస తీర్మానాలను రెండు దేశాలు ఉల్లంఘించాయని పేర్కొన్నారు. 'సేవ్ రివర్స్... సేవ్ ఆజాద్ కశ్మీర్' అంటూ నినాదాలు చేశారు. చేయూత పేరుతో చైనా తమ దేశాన్ని అప్పుల ఊబిలోకి కూరుకుపోయేటట్లు చేస్తుందని వారు ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంవల్ల 'జీలం' నది అస్థిత్వం దెబ్బ తింటుందని, నది రూపురేఖలు మారిపోతాయని పేర్కొన్నారు.

సామాజికప్రచార మాధ్యమాలలో కూడా ప్రజలు తమ నిరసనను తెలియజేస్తున్నారు. సేవ్ రివర్స్ (నదులను కాపాడు) సేవ్ ముజఫరా బాద్ (ముజఫరాబాద్ ను రక్షించండి) సేవ్ అజ్ ప్రమ్

పాకిస్థాన్ అండ్ చైనా (పాక్, చైనాల నుంచి మమ్మల్ని కాపాడండి) అని నినాదాలు చేస్తున్నారు. అవసరమైతే ఇస్లామాబాద్ దిశగా పాదయాత్ర చేస్తామని వారు హెచ్చరించారు. పీఓకే ప్రభుత్వం పాకిస్థాన్ సర్కారు చేతిలో కీలుబొమ్మ వంటిది. ఈ ప్రభుత్వం మా హక్కుల కోసం పోరాడలేదు. ఇస్లామాబాద్ కు దానోహం అంటుందని ఓ నిరసనకారుడు ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. పీఓకే పట్ల పాక్ ప్రభుత్వం సవతితిల్లి ప్రేమ చూపిస్తోందని ఆరోపించారు.

తాజాగా భారత్ కు చెందిన కొన్ని ప్రాంతాలను తమ భూభాగాలుగా పేర్కొంటూ రాజకీయ చిత్రపటాన్ని విడుదల చేయడంపై భారత్ తన అభ్యంతరాన్ని వ్యక్తం చేసింది. జమ్మూకశ్మీర్ పూర్తిగా, గుజరాత్ లోని కొన్ని ప్రాంతాలు తమవేనని కొత్తగా రాజకీయ చిత్రపటాన్ని ఆవిష్కరించింది. ఈ మేరకు పాక్ ప్రభుత్వం తీర్మానాన్ని ఆమోదించింది. ప్రధాని ఇమ్రాన్ ఖాన్ దానిని విడుదల చేశారు. రాజకీయ కుయుక్తిలో భాగంగా పాక్ ఈ చిత్రపటాన్ని తెరపైకి తీసుకు వచ్చిందని భారత్ అభ్యంతరం వ్యక్తం చేసింది. సియాచిన్ తమ దేశ అంతర్భాగంగా పేర్కొంది. గుజరాత్ లోని జునాఘడ్ ప్రాంతాన్ని కూడా తమదేనని వాదించింది. స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం జునాఘడ్ సంస్థానం అధిపతి భారత్ లో అంతర్భాగంగా ఉండేందుకు నిరాకరించిన సంగతి ఇక్కడ గమనార్హం. తరువాత నాటి హోంమంత్రి సర్దార్ వల్లభాయ్ పటేల్ హెచ్చరికతో జునాఘడ్ సంస్థానం దిగి వచ్చింది. జమ్మూకశ్మీర్ ను వివాదాస్పద ప్రాంతంగా, ఐరాస భద్రతామండలి తుది నిర్ణయం ప్రకారం గుర్తించాల్సిన ప్రాంతంగా పేర్కొని పాకిస్థాన్ తెంపరితనాన్ని ప్రదర్శించింది. జమ్మూకశ్మీర్ కు సంబంధించి 370 వ అధికరణ రద్దును జీర్ణించు కోలేక పాకిస్థాన్ అడ్డగోలుగా వ్యవహరిస్తోంది. ఈ నెల 5 నాటికి 370 అధికరణ రద్దుచేసి ఏడాది పూర్తయింది. ఈ ఏడాది కాలంలో కశ్మీర్ ప్రగతి పథాన పయనిస్తోంది. పాక్ కంటగింపునకు అసలు కారణం ఇదేనని ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు! ★

‘ధణేశ్’... చప్పుడుకు ఉలికిపడిన శ్రీహర్ష చదువుతున్న పుస్తకాన్ని మూసేసి చెవులు రిక్కించాడు. ఒక కీచుకేక.. వెంటనే అరుపులూ.. వాటి మధ్య కలిసిపోయిన ఓ బొంగురు గొంతుక వినిపిస్తున్నాయి! వాటి మధ్యలోనే ఉండుండి ఒక మగ గొంతుక గరుకుగా వినబడుతోంది!

మొదటి రెండూ తనకు పరిచయమైనవే! మగ గొంతుక ఎవరిదో మరి? ఇలాంటి నేపథ్య ధ్వనులు.. కేకలు.. అరుపులూ అప్పడప్పుడు తనకు అనుభవమైనవే కనుక పట్టించుకోకుండా మళ్ళీ తన పుస్తకాన్ని తెరిచాడు.

మళ్ళీ... ‘ధణేశ్...!’ దేన్నో బలంగా విసిరికొట్టిన చప్పుడు!

ఈసారి పఠనాసక్తి వెనక్కిపోయి.. విషయాసక్తి వచ్చి కూర్చుంది! పుస్తకాన్ని మూసేసాడు. కిటికీ అద్దాల్లోంచి బయటకు చూసాడు. అందమైన లిఫ్లీస్.. రోడెండ్రా.. బుల్లరోజ్.. సోఫ్ట్లవర్ వగైరా పూవులున్న లాన్ దిగులుగా పలకరిస్తున్నట్టు.. సానుభూతి చూపిస్తున్నట్టు.. అనుభూతి చెందాడు.

శాన్ ప్రాన్సిస్కో! ఆమెరికాలో అందమైన నగరం. ఆ దేశంలోని నగర అందాలన్నీ మనిషి సృష్టించినవే! కానీ దేవుడు సృష్టించిన అందాలను చూడాలంటే నగరాలకు దూరంగా ఉండే కొంటీస్కో.. వుడ్స్కో.. నేచురల్ పార్కులకో వెళ్లాల్సి లేదా వ్యాల్సీస్.. మవుంటైన్స్.. వాటర్ ఫాల్స్ చెంతకన్నా వెళ్లాల్సి!

నిక్ మేరీ..! దేవుడు సృష్టించిన ఒక అద్భుత సౌందర్యం! ఐదున్నర అడుగుల మూర్తి! నల్లని ఆమె కురులు ఆమె చందనపు రంగు నడుముపై జాలువారి.. ఆమె నడుస్తున్నప్పుడు - దిగువన కూచిపూడి నాట్యం చేస్తాయి! ఆ కురులే ఆమె వదనంపై కదలాడే సమయాల్లో కరిమబ్బలు మాటున దోబూచులాడే పున్నమి చందమామ గుర్తుకొస్తుంది!

ఆమె అందమైన కశ్మీరంలా ఉంటుంది. ఆమె చలాకీతనం ‘సయాగరా’ను గుర్తుకు తెస్తుంది! కానీ ఆమె అంతరంగం మాత్రం ‘మారియానా’ అగాధాన్నే చిన్నబోయేలా చేస్తుంది! నిజమే..! ఆమె తన మనోభావాల్ని ఎవరితోనూ పంచుకోదు! ఉపహాస.. పంచుకోలేక పోతోందన్నదే నిజం! ఒక ‘అంతర్భూతి’గా ఇంట్లోనే ఎక్కువసేపు బందీగా ఉండిపోతుంది! కొన్ని

సమయాల్లో ఎంతో చురుకుగా.. మరెంతో చలాకీగా లాన్లో పరుగులు తీస్తూ ఉంటుంది! ఆమె ‘తెలుగు’లో మాట్లాడితే.. ఆ భాష అక్షరాల పరువాలన్నీ రాశి పోసుకుని.. కొద్దికొద్దిగా జాలువారుతున్నట్లుగా ముద్దుముద్దుగా ఉంటుంది!

ఆమెకు భారతదేశమన్నా.. ఈ దేశ సంస్కృతి సంప్రదాయాలన్నా చాలా ఇష్టం! ఆ ఇష్టాన్ని వెల్లడించేందుకే కాబోలు తన జుత్తును పోనీ టెయిల్ పద్ధతి నుండి మార్చి జుత్తును వదులుగా చేసి పైన రెండు క్లిప్పులు పెట్టి స్వేచ్ఛగా క్రిందికి వదిలేస్తుంది! తన దేశ సంస్కృతి.. ఆచార వ్యవహారాలూ.. కుటుంబ వ్యవస్థలను గురించి తనను ఆసక్తిగా పడేపడే అడిగి తెలుసుకుంటూ ఉంటుంది! శ్రద్ధగా వింటూ చిత్రంగా కళ్లెగరేస్తూ ఉంటుంది! కానీ.. కొన్ని సమయాల్లో అకస్మాత్తుగా ఆమెలో విపరీతమైన ద్వేషం.. ఉక్రోషం.. కోపం కట్టు తెంచుకుంటాయి! తర్వాత కొంతసేపటికి ప్రేమ.. ఉత్తేజం.. ఉద్వేగం.. సంతోషం వంటివి పగ్గాలను వదిలేస్తుంటాయి! ఇదేం చిత్రం...? తన సైకాలజీ మిత్రుడిని ఓసారి అడిగితే చెప్పాడు.

కొందరు వ్యక్తులు.. ముఖ్యంగా యువ్వనంలో

అడుగుపెట్టిన స్త్రీలు తమ గత విషాద సంఘటనల ప్రభావానికి లేదా తన వారి కట్టుదిట్టమైన నిబంధనలకూ.. కట్టుబాట్లకూ.. వారి ప్రబోధాలకూ తలొగ్గలేక.. తమ ఇష్టాలను చంపుకోలేక తీవ్ర సంఘర్షణలకు లోనై పోతుంటారు. వాటి ప్రభావాల నుండి బయట పడిన కొన్నాళ్లకు మళ్ళీ తమ సహజ వాంఛలు.. ఆలోచనలు.. ఉత్తేజాలకు వశమై కేరింతులు కొడుతుంటారు! ఇలాంటి మానసిక ప్రవృత్తినే ‘ఏంబివల్లెన్స్’ అంటారు. కనుక ఇలాంటి వారిని వారికి అసహజమైన లేదా అయిష్టమైన ప్రభావాలకూ ప్రబోధాలకూ ఒత్తిళ్లకూ గురికాకుండా చూసుకోవాలి. అలాకాక వాళ్ల నాస్తితిలోనే కొనసాగేలా చేస్తే హిస్టేరిక్ గా మారే ప్రమాదం ఉంది. తర్వాత వాళ్లు శాశ్వత మానసిక రోగులుగా.. ‘సైకో’లుగా పరిణమించే ప్రమాదం ఉంది!

ఆయన చెప్పింది నిజమే! దానికి ఉదాహరణలే ఈ “ధణేశ్.. ధణేశ్”లు! కాలచక్రం ఒక ఏడాదిని వెనక్కి నెట్టేసింది!

* * *

రమ్యభారతి

వారణాసి ప్రసాదరావు

“ఎవెన్యూ ఆఫ్ జెయింట్స్” సందర్భానికి ఆర్.వి. (రిక్రియేషన్ వెహికల్)లో ఒక జంట బయల్దేరింది! ఉత్తర కాళిఫోర్నియాలోని ఆ మహారాజ్యాల్లో ప్రపంచంలోనే ఎత్తయిన, నిటారయిన అతి భారీ వృక్షాలున్నాయి! అవే రెడ్ వుడ్ మాహా వృక్షాలు!

రోజురోజుకూ ప్రపంచం నగరీకరణ చెందుతూనే ఉంది. దేవుడు సృష్టించిన సహజమైన ప్రకృతినీ.. అందాల్నీ వాటిని దాచుకున్న అరణ్యాలనూ నాశనం చేసేస్తూ.. కృత్రిమ ప్రకృతినీ.. అందాల్నీ సృష్టిస్తున్నాడు నాగరిక మానవుడు! వాటి మధ్య కాంక్రీట్ అరణ్యాలను నిర్మించుకుంటూ పోతున్నాడు! పర్యవసానంగా మనిషికి వచ్చేది మహావివేక అని ఆలస్యంగానైనా గ్రహించిన ఐక్యరాజ్యసమితి 1983 సంవత్సరంలో ఆ రెడ్ వుడ్ అరణ్యాలను “అంతర్జాతీయ రక్షిత జీవావరణం” (బయోస్ఫియర్ రిజర్వ్)గా ప్రకటించింది.

అతని చేతులు యాంత్రికంగా ఆర్.వి. నడుపుతుండగా.. అతని.. చక్కనున్న ఆమె కళ్లు ప్రకృతి పరిశీలనలో మునిగిపోయి వున్నాయి! ఆ ఇద్దరినీ గిలిగింతలు పెట్టాలనుకున్న చల్లగా చిన్నబుచ్చుకుని నిశ్చయించింది, ఇద్దరూ ఒకరికొకరు

ఇచ్చివుప్పుకుంటున్న 'వెచ్చదనాన్ని' ఏమీ చేయలేక!
శ్రీ.. అదేంటి? ఆ చెట్టు అంతలా చీలిపోయి
ఉంది! అది నిజంగా చెట్టేనా? వింతగా చూస్తూ
అందామె.

నిజంగా చెట్టే... మనకు 'వెల్మమ్' చెప్తోంది పద
అంటూ తన వాహనాన్ని నెమ్మదిగా పోనిచ్చాడు.
పది సెకండ్ల వ్యవధిలో ఆ మహా 'సెకేయా' వృక్షం
మధ్యలోంచి వేసిన రోడ్డు మీదుగా ఆవలి కొచ్చిందా
వాహనం!

వండర్.. చెట్టు మధ్యలోంచే రోడ్ వేసారు.
ఆగిన వాహనం లోంచి దిగిన ఆమె చెట్టు వైపుకు
గిరున తిరిగింది! తిరుగుతూనే చెట్టు శిఖరాన్ని
చూడబోతూ సాధ్యంకాక బ్యాలెన్స్ తప్పింది! ఒడుపుగా
పట్టుకున్నాడతను!

ఆ మహా సేకేయే శ్రీహర్షగా ఎదుట నిల్చి తనను
ఆదుకున్నట్టుగా ఫీలయిందామె.

సూర్యాస్తమయం జరుగుతున్న సమయమది!
ఆకాశంలోని అరుణిమ అక్కడి చెట్ల మధ్యలోంచి
'చమక్'లను సారించడాన్ని చూసిన శ్రీహర్ష 'రమ్య'
బుగ్గల సిగ్గు మెరుపుల్లా ఉన్నాయని అనుభూతి
చెందాడు. అదే చెప్పాడు, వాటిని మృదువుగా
మీటుతూ!

తనువంతా విద్యుత్ మలకింతలు
ప్రసరించడంతో నిలువెల్లా కంపించి పోయిందామె!
మనం ఈ రాత్రంతా ఇక్కడే ఉండిపోదామా?
ఉలికిపడ్డాడు శ్రీహర్ష తను అడగాలనుకున్నది
రమ్యనే అడిగింది!

ఏం శ్రీ.. మాట్లాడవ్?

నిన్ను కాదనగలనా నఖీ.. అంటూ ఆపై
చెప్పవలసినదేమీ లేదన్నట్టు ఆవ్యాయంగా ఆమె
భుజాలను అందుకున్నాడు!

వేల సంవత్సరాల నాటి సహజ ప్రకృతికి సాక్షి
స్తూపాల్లా నిలబడి వున్న ఆ వృక్షాల మధ్య చిరుచీకటి
కప్పుకొనే వరకు విహరించారు!

కాస్సేపటికి ఆమె అలసినట్టుగా అనిపించింది
శ్రీహర్షకు. ఆ అలసట అలా తిరిగినందుకు కాదు..
గొప్ప ఉద్వేగపు అనుభూతులను మోయలేక
వచ్చిన అలసటగా గుర్తించాడు. వెనక్కి తిరిగి
వచ్చి 'ఆర్.వి.' లోనికి తీసుకుపోయాడు.
లోపల కాసేపు సేద తీరింది! బిస్కెట్లు..
డ్రై ఫ్రూట్స్.. నట్స్ తిన్నారు. జ్యూస్
తాగారు. ఆ రాత్రంతా కార్తిక వెన్నెల
వాహనాన్ని తడిపేస్తూనే ఉంది.
లోపలున్న ఇద్దర్నీ మరో లోకంలో
విహరింపజేస్తూనే ఉంది!

* * *

రావులపాలెం దాటి కోనసీమలో
ప్రవేశించిందో వాహనం!

వావ్.. ఎంత అందంగా ఉందీ ప్రాంతం!

చుట్టూరా కనుచూపు మేరా విస్తారంగా కనిపిస్తున్న
కొబ్బరి తోటలను.. రకరకాల పూల చెట్ల నర్సరీలను
చూస్తూ వరవశించి పోతూ అంది భారతి!

వాహనం ఒక అరగంట సేపు పరుగు తీసి
పర్వతాలలా కనిపిస్తున్న ఒక చిన్న ఇంటి ముందాగింది!
దాన్ని చూస్తూ ఎగిరెగిరి గంతులు వేసిందామె!

'వావ్.. నేచురల్.. బ్యూటీఫుల్.. లాండ్
స్కేపిక్..' చప్పట్లు కొట్టింది.

ఇది మన కుటీరమే.. డియర్..

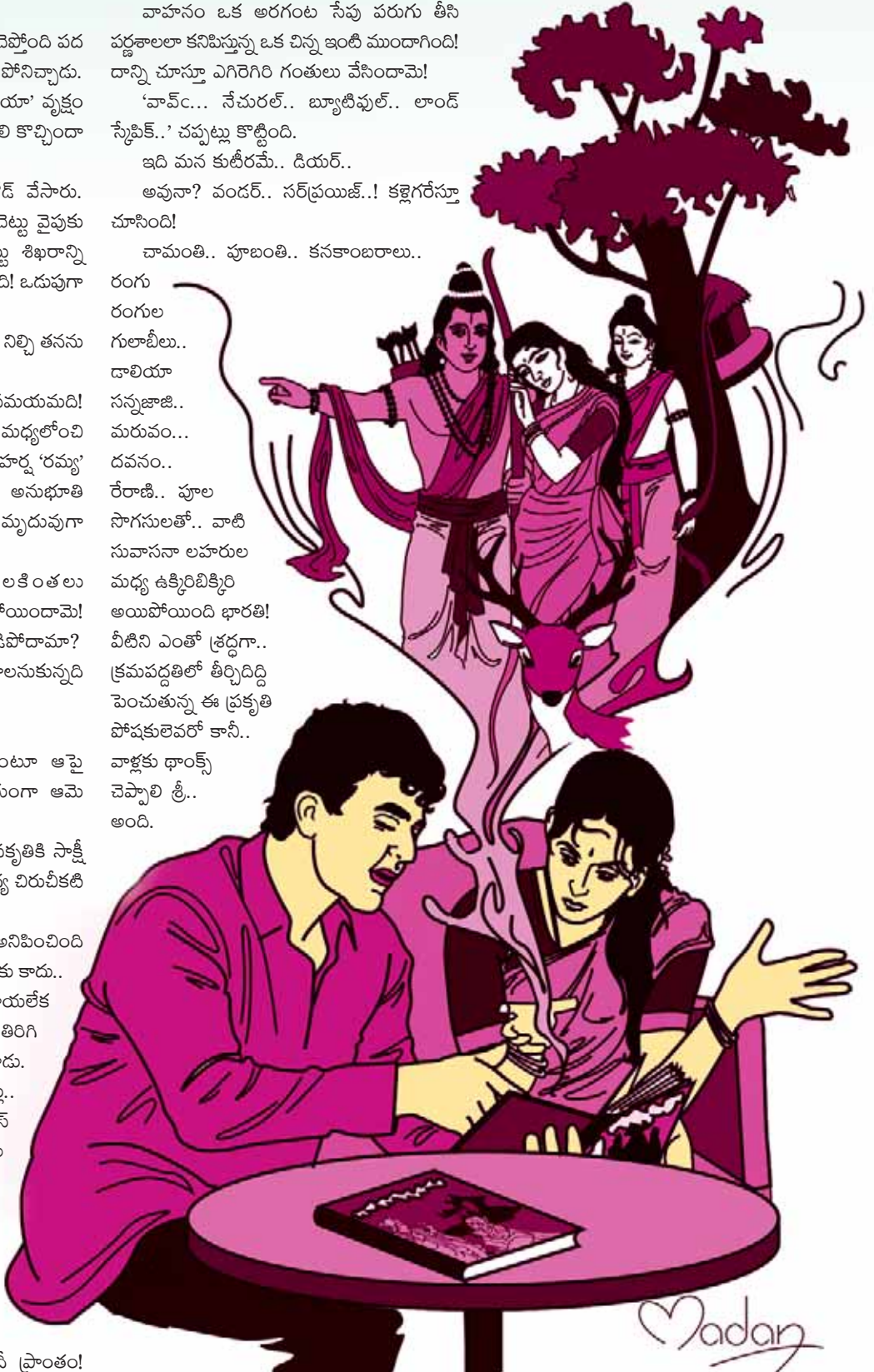
అవునా? వండర్.. సర్ప్రైజ్..! కళ్లెగరేస్తూ
చూసింది!

చామంతి.. పూబంతి.. కనకాంబరాలు..

రంగు
రంగుల
గులాబీలు..
దాలియా
సన్నజాజి..
మరువం..
దవనం..
రేరాణి..
పూల
సొగసులతో.. వాటి
సువాసనా లహరీలు
మధ్య ఉక్కిరిబిక్కిరి
అయిపోయింది భారతి!

వీటిని ఎంతో శ్రద్ధగా..
క్రమపద్ధతిలో తీర్చిదిద్ది
పెంచుతున్న ఈ ప్రకృతి
పోషకులెవరో కానీ..
వాళ్లకు థాంక్స్
చెప్పాలి శ్రీ..
అంది.

ఈ ఉద్యాన పోషణలో నా కోరిక... నీ అభిరుచి
దాగి ఉన్నాయో భారతీ..
నిజమా? వింతగా చూసింది.

తలూపాడు శ్రీహర్ష!

తెలి.. నీలి... మేఘాలు అల్లుకున్న ఆకాశం వెచ్చదనాన్ని కిందికి పంపుతుంటే తాళలేని భారతి ఆ కుటీర పూల ప్రహరీ లోపల చన్నీటి స్నానం చేసింది! అది 'షవర్' కాదు! ఓ జలకన్య రెండు దోసిళ్ళలోంచి జల్లుల్ని విరజిమ్ముతోంది!

శ్రీ... ఈ స్నాహ్య మేరెమెయిడ్ కదూ? అంది. కాదు. అది సాగరకన్య! ఇది జలకన్య.. అంటూ ఆమెను సమీపించి ఎగైన్ లెటజ్ హేవ్ మోర్ షవర్ ఆఫ్ బైస్సింగ్స్..! అన్నాడు.

ఇద్దరూ ఆ జలకన్య ధారల్లో స్నానం ముగించారు. రాత్రి విందుకు ముందుగా తన "మురళీ స్వరాల"తో వీనుల విందు చేయసాగాడు శ్రీహర్ష.

శ్రీ... నీవు పూట్ ఫ్లేయర్ వని తెల్పు. కానీ ఇంత మెలోడియస్ గా ఫ్లే చేస్తావని తెలియదు. వందర్..! అంది ఫ్లే చేస్తున్న చేతులను చుంబించి!

ఇది ఏదైనా మూవీలోని సాంగ్? అడిగింది. కాదు. జయదేవుని "అష్టపది!" అర్థం కాక చూసింది!

రోజులీన్ నేవీ ఆస్పత్రిలో సీనియర్ నర్స్! ఇరవయ్య నాల్గంటలుగా నిర్విరామంగా సేవలు చేస్తూనే ఉంది! విశ్రాంతి లేదు.. ఆహారమూ లేదు!

దురదృష్టం.. మర్నాడు ఉదయాన్నే జరిగిన మరో దాడిలో ఆమె కూడా గాయపడింది! ఒక రోజంతా మృత్యువుతో పోరాడి చనిపోయింది! ఆ సమయంలో ఆమె పదహారేళ్ల కూతురూ.. పదేళ్ల కొడుకూ ఆమె చెంతనే వున్నారు!

బార్బరా... నీవు నర్సుగా చేరి సేవలందించు. పీటర్.. నీవు మనుషులను ఇలాంటి పాపకృత్యాల నుండి దేవుని రాజ్యం వైపు మరల్చు. మానవ సేవకూ దైవ సేవకూ మిమ్మల్ని మీరు అంకితం చేసుకోండి.. అని చెప్పి కన్ను మూసింది!

బార్బరా నర్సుగా చేరింది! జీవితాంతం కన్యగానే ఉండిపోయింది! కొడుకు పీటర్ మాత్రం పెళ్లి చేసుకున్నాడు. తర్వాత తాను దైవ సేవకుడినని ప్రకటించుకున్నాడు. పెళ్లి కాని అమ్మాయిలను దైవ సేవికులుగా.. నర్సులుగా మార్చే కార్యక్రమమే తన లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నాడు! క్రమంగా అదో 'కల్ట్ గా

విడిచిపెట్టకూడదు. ఆ ప్రభువుపై విశ్వాసాన్ని కోల్పో కూడదు! ఆయన చెప్పినదీ.. మనసుండి ఆశించదీ అదే! కనుక మిస్టర్ లివింగ్స్టన్ నీవు ఈ విషయంలో ఎవర్నీ బలవంతం చేయరాదు. స్వచ్ఛంద సేవకులుగా చేరే వారిని మాత్రమే ఆహ్వానించు. అందుకు భిన్నంగా నీవు వ్యవహరిస్తే నీ పేరే చర్యలు తప్పవు..! న్యాయాధికారా.. మత పెద్దలు ఉమ్మడిగా హెచ్చరించారు. రెండేళ్లు స్తబ్ధంగా ఉన్న లివింగ్స్టన్ దృష్టి చిన్న తనంలోనే తల్లిదండ్రులను కోల్పోయి.. అమ్మమ్మ పెంపకంలో పెరిగిన 'అందమైన' నిక్ మేరీ మీద పడింది! మొదట అమ్మమ్మను తన మాటలతో వశం చేసుకున్న లివింగ్స్టన్.. ఆమె మనవరాల్ని ఒప్పించే ప్రయత్నంలో భాగంగా ఒత్తిడి చేయడం ప్రారంభించాడు.

ఇరవై రెండేళ్ల ఒంటరి మేరీ ఏం చేస్తుంది? తన కన్నె భావాలనూ ప్రేమనూ.. అనుభూతులనూ పంచుకొనే తోడుకోసం తపించిపోయే వయసుది!

సాఫ్ట్ వేర్ ఉద్యోగం కోసం అమెరికా వెళ్లి మేరీ వాల్లింట్స్ అద్దెకుంటున్న తనలో ఆ తోడు

ఈ లోకాన్ని పాపుల నుండి రక్షించాలంటే లోకంలోని స్త్రీలు.. పురుషులు అందరూ పెళ్లి చేసుకోకుండా దైవ సేవకులుగా మారిపోవాలని చెప్పలేదు! పుట్టిన ప్రతీ మనిషీ తన జీవ ధర్మాలన్నీ నెరవేర్చుకోవాలి. నిన్ను నీవు ప్రేమించుకున్నట్టుగానే నీ వారినీ.. నీ పొరుగు వారినీ.. ఈ లోక జనులందరినీ ప్రేమించాలి. మనిషి తన అన్ని దశల్లోనూ.. సమయాల్లోనూ నీతినీ.. ప్రేమనూ విడిచిపెట్టకూడదు. ఆ ప్రభువుపై విశ్వాసాన్ని కోల్పో కూడదు! ఆయన చెప్పినదీ.. మనసుండి ఆశించదీ అదే! కనుక మిస్టర్ లివింగ్స్టన్ నీవు ఈ విషయంలో ఎవర్నీ బలవంతం చేయరాదు. స్వచ్ఛంద సేవకులుగా చేరే వారిని మాత్రమే ఆహ్వానించు.

తననే రాధగా భావించుకుంటూ - బృందా వనంలో ప్రియ కృష్ణుని రాక కోసం నిరీక్షిస్తున్న రాధలా జయదేవుడు పాడుకున్న విరహగీతం! ఆయన గీతాలే "అష్టపదులు"గా పేరు పొందాయి!

శ్రీ మురళీ గానం విని తన్మయురాలయి పోయింది. తనకు తెల్సిన పావ్.. రాక్.. బ్యాంగ్ వంటి శరీరాలను ఊపేసే సంగీతాలకు భిన్నంగా హాయిగా.. మనసునే ఊహల ఊయల ఊపుతున్నదీ గానం! ఇలాంటి రసమయ గీతాలు.. కేవలం భారతదేశాన్నే ప్రభవించాయా..? వాటే వందర్..? చకితురాలైపోయింది!

* * *

రెండో ప్రపంచ యుద్ధం జరుగుతున్న రోజుల్లో - ఒక రోజున అమెరికా పెరల్ హార్బర్ పై జపాన్ దాడి చేసింది. ఫలితం.. వందలమంది మృతులు.. వేలమంది క్షతగాత్రులు. నేవీ.. ప్రభుత్వ.. ప్రయివేటు ఆస్తులన్నీ కిక్కిరిసి ఇతర సేవక సిబ్బందికి ఊపిరి సలపడం లేదు!

మారిపోయిందా రోజుల్లో!

పీటర్ తర్వాత అతని కొడుకు లివింగ్స్టన్ కూడ అదే కార్యక్రమం కొనసాగించాడు! అతనికి ఒక కొడుకు, ఇద్దరు కూతుళ్లు! కొడుకు డాక్టర్.. కూతుళ్లు సాఫ్ట్ వేర్ ఇంజనీర్లు! అందరూ వివాహితులు! అరవై రెండేళ్ల లివింగ్స్టన్ గత నలభయ్యేళ్లలో రెండువేల మందికి పైగా అవివాహిత అమ్మాయిలను సేవికులుగా మార్చాడు! అతని బలవంతపు మార్పిళ్లపై కొన్నాళ్లకు పెద్ద దుమారమే చెలరేగింది! తర్వాత కొందరు మత పెద్దల జోక్యంతో అది సద్దుమణిగింది!

ఈ లోకాన్ని పాపుల నుండి రక్షించాలంటే లోకంలోని స్త్రీలు.. పురుషులు అందరూ పెళ్లి చేసుకోకుండా దైవ సేవకులుగా మారిపోవాలని చెప్పలేదు! పుట్టిన ప్రతీ మనిషీ తన జీవ ధర్మాలన్నీ నెరవేర్చుకోవాలి. నిన్ను నీవు ప్రేమించుకున్నట్టుగానే నీ వారినీ.. నీ పొరుగు వారినీ.. ఈ లోక జనులందరినీ ప్రేమించాలి. మనిషి తన అన్ని దశల్లోనూ.. సమయాల్లోనూ నీతినీ.. ప్రేమనూ

చూసుకుందేమో! తనకు చేరువయింది! అమ్మమ్మను ఎదిరించింది! లైంగికంగా వేధిస్తున్నావని పోలీసులకు కంప్లెయింట్ ఇస్తా అని లివింగ్స్టన్ ను హెచ్చరించింది! ఆ పిదప కొద్ది నెలల్లోపునే తనను పెళ్లి చేసుకుంది..! తనకో కొత్తపేరు పెట్టమంది! ఓ కొత్త జీవితాన్ని ప్రసాదించమంది! అమెరికాలో కొలువు ముగించి ఇండియాకు వచ్చిన తనతో కలిసి వచ్చేసింది!

"రమ్యభారతి"గా తన పేరు సూచించి.. అర్థం వివరించాడు. తెలుసుకుని పులకించి పోయింది!

ఆమెను పెళ్లయిన తొలి నెలల్లో ఆర్.వి.లో తీసుకొని వెళ్లి - అక్కడి కొన్ని ప్రకృతి సహజ అందాలను చూపించాడు. తర్వాత తన దేశానికి తీసుకొని వచ్చేసాడు.

తన రాష్ట్రంలో కోనసీమ ప్రాంతాల్లోని తమ కొబ్బరి తోటల మధ్య రమ్యభారతి పరవశించేలా మరో స్థిర ఆర్.వి. (రమ్య విలాసం) నిర్మించేసాడు. ఇంగ్లీష్.. తెలుగు భాషల్లో ఆ పేరును పాలరాతి ఫలకంపై చెక్కించి తాపించాడు.

నేడు ప్రపంచమంతా 'హైటెక్' విస్తరిస్తోంది! నేటి మనిషి ఆ 'హైటెక్'ను అనేక ప్రయోజనాల కోసమే కాదు.. అనేక రకాల చెడుకోసం కూడ ఉపయోగించుకుంటున్నాడు! 'టెక్' పుణ్యమా అని హద్దులు చెరిగిపోతున్న ఈ ప్రపంచంలో విషనాగుల్లా పుట్టుకొస్తున్న చెడు సంప్రదాయాలు.. విష సంస్కృతి వగైరాలు భారతదేశంలోనూ ప్రవేశిస్తున్నాయి! ఫలితంగా అక్కడక్కడ విషపోకడలు కనిపిస్తున్నా కానీ 'భారతీయత' మాత్రం చెక్కు చెదరదు! తొలి దశలో కొన్ని ఒడిదుడుకులున్నా చివరికి 'భారతీయాత్మ' వన్నె తరగని సూర్యుడిలా భాసిస్తుంది. ఇది నా నమ్మకమే కాదు గత చరిత్ర చెప్పిన నిజం! అంటూ ఉపన్యాస ధోరణిలో చెప్పుకుపోయేవాడు! ఫలితమే తన వెంబడి.. తన దేశానికి భారతి రాక! తనతో 'మూడుముళ్లు' వేయించుకుంది! తన దేశంతో ముడిపెట్టుకుంది!

దేశమేదైతేనే? కులం.. మతం.. భాష.. వర్ణం.. వర్ణం ఏది భిన్నమైనా 'లెక్క' చేయనీదీ.. మార్పు లేనీదీ.. రానిదీ నిజమైన ప్రేమ ఒక్కటే! దానికి ఏ సరిహద్దులు ఉండవు! అంతరాలు ఉండవు! అది అనిర్వచనీయమైనది! కేవలం అనుభూతికీ.. అనుభవానికీ తెలిసేది! నిరూపించింది. నిరూపిస్తూనే ఉంది రమ్యభారతి!

అవకాశం వచ్చిన ప్రతిసారీ ఆమెకు తన దేశ సంస్కృతి సంప్రదాయాలను ఆచార వ్యవహారాలను గురించి వివరిస్తూనే ఉన్నాడు! దేశాలకూ.. కాలానికీ అతీతమైన సర్వజనసమ్మతమైన రామాయణం గురించి వివరించాడు. ఆ శ్రీరాముడు నడచిన మార్గమే ప్రజలందరకూ ఆదర్శనీయమైనది! కుటుంబ వ్యవస్థకూ.. మనిషి జీవన లక్ష్యానికీ అద్దం పట్టే రామాయణం పట్ల.. ఆ రాముని పట్ల విపరీతమయిన ఆరాధన పెంచుకుంది భారతి! అలాగే ఒకే కుటుంబంలా కలసి మెలసి ఉండవలసిన వారు కలహించుకుంటే.. వాళ్లు ఎలా దానవులుగా మారగలరో.. ఎంత జననాశనం జరగగలదో ఉద్ఘాటించేందుకు ఒక ఉద్గ్రంథంగా వ్రాయబడిన మహాభారతం గురించి వివరించాడు. ఆ తదుపరి - ఆ యుగంలో అవతరించిన శ్రీకృష్ణుడు ధర్మ సంస్థాపన ఎలా సాగించిందీ విశదీకరించారు. విశ్వంలో ప్రేమ ఎంత అవసరమో వివరించేదానికి తానే ఒక ప్రేమ మూర్తిగా మారి తన లీలలు ఎలా ప్రదర్శించిందీ విశదీకరించాడు! అలా తనకు తెల్సిన.. తెల్సుకున్న సనాతన భారతీయ సాహిత్యం.. పురాణం.. ఇతిహాసాలను గురించి చెప్తుండేవాడు. అన్నీ ఆసక్తిగా వినేది.

భాషలు.. ప్రాంతాలు.. జీవన విధానాలు వేరువేరుగా ఉన్నా వివిధ వర్ణాల పుష్పాలను కూర్చిన పూమాలలోని దారమే భారతీయ సంస్కృతి అని తెల్సుకుని ఆశ్చర్యపోయింది!

భారతదేశం రత్నగర్భగా పేరు పొంది ఉంది! ఆ విషయం తెల్సుకుని వచ్చిన పరదేశీయులెందరినో తన గడ్డపైకి ఆహ్వానించింది. ఆదరించింది. అక్కున

చేర్చుకుంది! కానీ దురదృష్టం..! అలా వచ్చిన వారే ఈ దేశాన్ని కొల్లగొట్టారు. ఆక్రమించి దోచుకున్నారు. ఈ దేశ సంస్కృతి సంప్రదాయాలను కూడా నాశనం చేసారు. భారతీయతను చిన్నాభిన్నం చేయడానికి వారందరూ కల్పి చేయగల్గినదంతా చేసారు. కొంతమేర తాత్కాలిక విజయం సాధించారు. దురదృష్ట వశాత్తూ వాళ్లకు తోడుగా నిల్చి.. సహకరించింది ఇక్కడున్న కొందరు నీచులు.. స్వార్థపరులే! కానీ ఈ దేశం నిలదొక్కుకో గలిగింది! ప్రాంతాలుగా విడిపోలేదు.. భిన్నత్వంలో ఏకత్వాన్ని కోల్పోలేదు! అందుకు తోడ్పడినవి వారికున్న దేశభక్తి.. దైవభక్తి.. సంస్కృతి సంప్రదాయాలు.. వాటి పట్ల ఉన్న అనుబంధాలు మాత్రమే!

అలా ఉద్వేగంగా చెప్తున్న సమయాల్లో మనసు

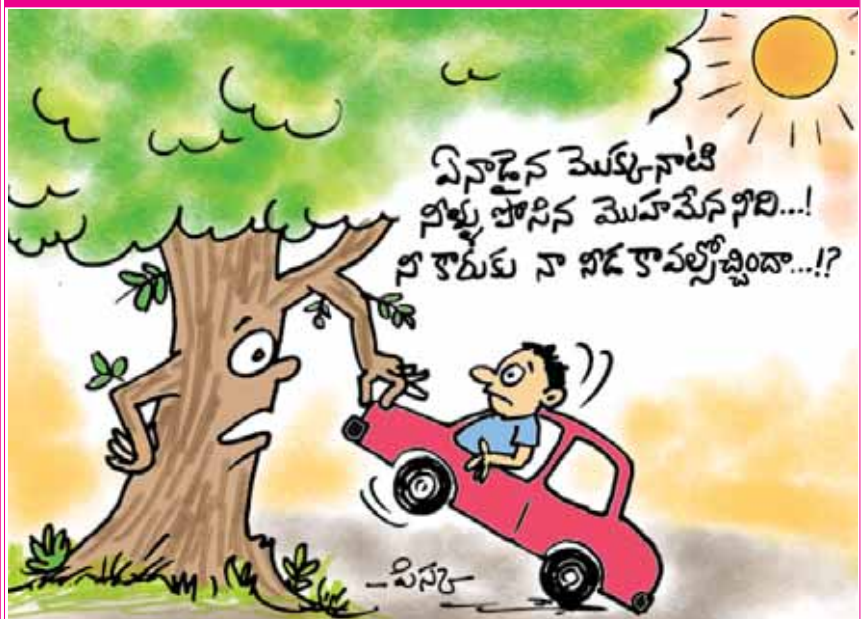
విప్పి వినేది భారతి!

కానీ భారతి.. నేడు ప్రపంచమంతా 'హైటెక్' విస్తరిస్తోంది! నేటి మనిషి ఆ 'హైటెక్'ను అనేక ప్రయోజనాల కోసమే కాదు.. అనేక రకాల చెడుకోసం కూడ ఉపయోగించుకుంటున్నాడు! 'టెక్' పుణ్యమా అని హద్దులు చెరిగిపోతున్న ఈ ప్రపంచంలో విషనాగుల్లా పుట్టుకొస్తున్న చెడు సంప్రదాయాలు.. విష సంస్కృతి వగైరాలు భారతదేశంలోనూ ప్రవేశిస్తున్నాయి! ఫలితంగా అక్కడక్కడ విషపోకడలు కనిపిస్తున్నా కానీ 'భారతీయత' మాత్రం చెక్కు చెదరదు! తొలి దశలో కొన్ని ఒడిదుడుకులున్నా చివరికి 'భారతీయాత్మ' వన్నె తరగని సూర్యుడిలా భాసిస్తుంది. ఇది నా నమ్మకమే కాదు గత చరిత్ర చెప్పిన నిజం! అంటూ ఉపన్యాస ధోరణిలో చెప్పుకుపోయేవాడు! ఫలితమే తన వెంబడి.. తన దేశానికి భారతి రాక! తనతో 'మూడుముళ్లు' వేయించుకుంది! తన దేశంతో ముడిపెట్టుకుంది!

దేవుని సేవకు మనిషి తన జీవన ధర్మాల్ని.. దశల్ని విడిచిపెట్టుకోవాల్సిన పని లేదు! జీవితాన్ని అన్ని దశల్లోనూ అనుభవిస్తూనే దేవుని చేరుకోవచ్చు! అందుకు కావలసినని నిస్వార్థ.. స్థిరజ్ఞాన బుద్ధి.. సదసద్వి వివేక.. విచక్షణా శక్తి మా సనాతన గృహస్థ ధర్మమిదే భారతి.. అని వివరించే సందర్భాల్లో గొప్ప 'ఆత్మజ్ఞాని'లా కనబడేది!

రమ్యభారతిగా కొత్త పేరును కాదు తనువూ.. మనసుల్లో భారతీయతనే నింపుకున్న నిక్ మేరిని తన అదృష్టంగా భావించాడు శ్రీహర్ష! ★

'జాగృతి-2020' హాట్‌లో సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కథ

**ఎడారిలో వికసించిన పచ్చదనం
ఇసుకలో ఉద్భవించిన నీటి చెలమ
ఒంటెల సవారీ వయ్యారం
పగిడీలు చుట్టే పనితనం
మీసం మెలేసే రాజసం
రాణాప్రతాప్ వారసత్వం
ఇదీ... ఉదయ్‌పూర్ గొప్పతనం**

ఉదయ్‌పూర్ టూర్ అంటే మహారాణా ప్రతాప్‌సింగ్ గుర్తుకు వస్తాడు. రాణాప్రతాప్ పేరు వినగానే ఉదయ్‌పూర్ నగరం గుర్తుకు వస్తుంది. చరిత్ర విద్యార్థులకు మేవార్ రాజ్యం కళ్ల ముందు మెదలుతుంది, అక్కర్కు కంటి మీద కునుకు లేకుండా చేసిన మహానాయకుని పరాక్రమం పలకరిస్తుంది. అక్కర్ తల్లి గర్భంతో ఉన్నప్పుడు వారికి ఆశ్రయం ఇచ్చింది రాజపుత్రులు. అక్కర్ రాజ్య విస్తరణలో జీవితాలను ధారపోసింది రాజపుత్రులు. బంధుత్వా లతో కొందరు, మొఘలులతో యుద్ధాల కారణంగా జరిగే ప్రాణనష్టానికి వెరసి మరికొందరు రాజపుత్రులు అక్కర్కు సామంతులుగా మారిపోయారు.

రాజపుత్రుల వీరత్వం,
శౌర్యం, పరాక్రమం...
అన్నీ మొఘల్
సామ్రాజ్య విస్తరణ
కోసమే అన్నట్లున్న
సమయంలో
వినిపించిన ఒక
ప్రతిఘటన స్వరమే
మహారాణా
ప్రతాప్.
అక్కర్కు

అది ఊహించని శరాఘాతం. యుద్ధం చేసి రాణాప్రతాప్‌ని గెలవాలను కున్నాడు అక్కర్. రాణాప్రతాప్‌ను సామంత రాజుగా చేసుకుంటే ఇక ఆర్యావర్తమంతా మొఘలుల వశమే. రాజపుత్రులందరూ తనకు సామంతులే అనుకున్నాడు అక్కర్. అయితే... 'తాను ఎప్పటికీ మొఘలులకు సామంతుడిని కాను, స్వతంత్రుడినే' అని నిరూపించిన వీరుడు రాణాప్రతాప్. రాజపుత్ర వీరుల గౌరవాన్ని నిలిపిన మెరుపు వీచిక అతడు.

రాణాప్రతాప్ జీవితంలో ప్రతి సంఘటనకు ప్రత్యక్ష సాక్షి ఉదయ్‌పూర్. ఆ చారిత్రక నగరంలో అడుగు పెట్టిన క్షణం నుంచి అడుగుడుగునా మేవార్ పౌరుషం కనిపిస్తుంది. ట్యాక్సీ డ్రైవర్ల నుంచి ఒంటె సవారీ చేయించి జీవనం సాగించే వాళ్లు కూడా మీసాలు మెలి తిప్పి 'ఇది వీరుల గడ్డ. రాజపుత్రుల శౌర్యానికి వారసులం' అని గర్వంగా చెబుతారు. రాణాప్రతాప్ గురించి ఒక్క ప్రశ్న అడిగితే చాలు... పది సమాధానాలు చెబుతారు. చెప్పేటప్పుడు వాళ్ల

ఎడారిలో ఉదయించిన స్వతంత్ర కమలం

ఛాతీ గర్వంగా ఉప్పొంగినంత సంతోషం వాళ్ల ముఖంలో ప్రతిఫలిస్తుంటుంది. రాణాప్రతాప్ అమరుడై నాలుగు వందల ఏళ్లు దాటినా కూడా ఇప్పటికీ వాళ్ల జ్ఞాపకాల్లో జీవించే ఉన్నాడు.

సరస్సుల నగరం

రాజస్థాన్ రాజ్యంలో ఉదయ్‌పూర్ ఓ నగరం. జిల్లా కేంద్రం మాత్రమే. కానీ చారిత్రక ప్రాధాన్యం ఉన్న నగరం కావడంతో పర్యాటకుల తాకిడి ఎక్కువ. టూరిజం ఆధారిత వ్యాపార విస్తరణ కూడా ఎక్కువే. విమానాశ్రయంలో విమానం ల్యాండ్ అయ్యే లోపు 'మహారాణా ప్రతాప్ ఎయిర్ పోర్టు' అనే పెద్ద బోర్డు పర్యాటకులను టూర్ పట్ల మినిమమ్ గ్యారంటీకి హామీనిస్తుంది. ఈ నగరాన్ని 'సిటీ ఆఫ్ లేక్స్' అంటారు. కానీ సిటీ ఆఫ్ హిల్స్ అని కూడా అనవచ్చు. చారిత్రక నగరంలో ప్రయాణిస్తుంటే ఒకవైపు కొండ అయినా కనిపిస్తుంటుంది లేదా సరస్సు అయినా ఉంటుంది. ఆరావళి పర్వతాల మధ్య నిర్మించిన నగరం ఇది.

శత్రువుల నుంచి రక్షణ కోసం సిసోడియా రాజవంశానికి చెందిన రాజు రెండవ ఉదయ్ సింగ్ ఈ నగరాన్ని నిర్మించాడు. ఆ ఉదయ్ సింగ్ కొడుకే రాణాప్రతాప్. ఈ నగర నిర్మాణాన్ని నిశితంగా గమనిస్తే ఉదయ్ సింగ్ ముందు చూపుతోపాటు ప్రకృతి సౌందర్యారాధన కూడా కనిపిస్తుంది. ఫతే సాగర్, పిచోలా, దూద్ తలాయ్, ఉదయ్ సాగర్, స్వరూప్ సాగర్, రంగ్ సాగర్లు ఉదయ్‌పూర్‌లో పెద్ద సరస్సులు. ఫతే సాగర్ నిండినప్పుడు అదనపు నీరు బయటకు వెళ్లడానికి కూడా చక్కటి ప్రణాళిక ఉంది. కలర్‌ఫుల్ లైటింగ్‌తో వాటర్ అవుట్‌లెట్‌ని పర్యాటక ఆకర్షణగా డెవలప్ చేశారు. ఉదయ్‌పూర్‌లో చాలా హోటళ్లు ఏదో ఒక సరస్సు ఒడ్డునే ఉంటాయి.

పర్యాటకులు కూడా లేక్ వ్యూ గదులకే తొలి ప్రాధాన్యం ఇస్తారు.

నగరంలోని పర్యాటక ప్రదేశాలలో ఎక్కువ భాగం కొండ మీద, సరస్సులో, సరస్సు చుట్టూ ఉన్నాయి. ఇన్ని సరస్సులు, నీటి ప్రణాళిక ఉండడంతో కావచ్చు లేదా ఆరావళి పర్వత శ్రేణుల కారణంగా కావచ్చు ఇక్కడ వర్షాలు బాగా కురుస్తాయి. రాజస్థాన్ అనగానే గుర్తొచ్చే ఇసుక ఎడారులు ఇక్కడ కనిపించవు. నగరం పచ్చగా ఉంటుంది.

రాణాను శ్వాసినోంది

ఉదయ్ పూర్ నగరం రాణాప్రతాప్ జ్ఞాపకాలతో జీవించడమే కాదు శ్వాసినోంది కూడా. ప్రధాన కూడళ్లలో కూడా నాటి ఆనవాళ్లు కనిపిస్తుంటాయి. రాణాప్రతాప్ కు ఇష్టమైన గుర్రం చేతక్. ఆ గుర్రానికి కూడా ఎంతో గౌరవం అక్కడ. ఒక కూడలికి 'చేతక్ సర్కిల్' అని పేరు. ఆ కూడలిలో తెల్లటి గుర్రం రీవిగా ఉంటుంది. ఎడమకాలు పైకి లేపి ఉంటుంది చేతక్. యుద్ధంలో గాయపడి మరణించిందని చెప్పడానికి ప్రతీక ఆ భంగిమ.

మనకు 'చేతక్' అనే పేరుని బజాజ్ కంపెనీ పరిచయం చేసింది. స్కూటర్లలో ఒక మోడల్ కి చేతక్ పేరు పెట్టింది. ఉదయ్ పూర్ లో చిన్న చిన్న ఆటోమొబైల్ దుకాణాలు 'చేతక్' పేరుతో ఎన్ని ఉన్నాయో లెక్క పెట్టలేం. చేతక్ ను చూడాల్సిన మరో ప్రదేశం మోతీ మగ్రి. ఇది రాణా ప్రతాప్ మెమోరియల్. ఇక్కడ గుర్రాన్ని అధిరోపించిన రాణా కాంస్య విగ్రహం ఉంది. చేతక్ ధరించిన ఇనుప కవచం సిటీ ప్యాలెస్ లో ఉంది. ఆ కవచాన్ని ప్రదర్శించడానికి కచ్చితంగా చేతక్ పరిమాణంలో తెల్లటి గుర్రం నమూనాను చేసి, ఆ గుర్రం బొమ్మకు కవచం తొడిగారు. దాంతో మనకు ఆ గుర్రం అసలు ఎత్తు, దారుఢ్యం అర్థమవుతాయి.

అందమైన ప్యాలెస్ లు

ఉదయ్ పూర్ లో గైడ్ లు ప్యాలెస్ ల విశిష్టత వివరించడం రాణాప్రతాప్ కి ముందు, రాణాప్రతాప్

కొలువుదీలన కళాత్మకత

సిసోడియా రాజులు సూర్యవంశరాజులు. ప్యాలెస్ లో ఎటుచూసినా సూర్యుని ప్రతిమలుంటాయి. ఈ రాజులందరూ సూర్యుని వూజించిన తర్వాత మాత్రమే ఆహారం తీసుకునేవారు. శీతాకాలంలో సూర్యుని కనిపించని రోజుల్లో సూర్యుని ప్రతిమకు పూజ చేసేవారు. సూర్యకిరణాలు మబ్బుల మాటున ఒక మోస్తరు వెలుతురును ప్రసరించేటప్పుడు... ఆ కొద్దిపాటి కాంతితో ఈ లోహపు ప్రతిమలు వెలుగుతుంటాయి. ఆ వెలుగును బట్టి సమయాన్ని అంచనా వేసేవారు. గోడల మీద చేసిన పెయింటింగ్ లు, మిర్రర్ వర్క్ అప్పటి హస్తకళల కళాత్మకతను, కళాకారుల నైపుణ్యాన్ని ప్రతిబింబిస్తాయి. మిర్రర్ వర్క్ కళాఖండాల ముందు నిలబడితే అద్దాల్లో మనల్ని మనం చూసుకుంటూ అద్దాలను లెక్కపెట్టడంలో మునిగిపోతాం. ఫతేప్రకాష్ ప్యాలెస్ లో క్రిస్టల్ గ్యాలరీ గురించి ఏకంగా పుస్తకమే రాయవచ్చు. అంత అద్భుతంగా ఉంటుంది. పర్యాటకులకు ప్రతి

ఒక్కరికీ ఒక ఆడియో సిస్టమ్, హెడ్ ఫోన్స్ ఇస్తారు. ఏ గదిలోకి వెళ్లినప్పుడు ఆ నంబరు నొక్కితే ఆ గదిలో ఉన్న కళాకృతుల వివరాలు వినిపిస్తాయి. కప్పులు, స్కూప్ల నుంచి సోఫాలు, మంచాలు కూడా క్రిస్టల్ వే. లోపల అడుగుపెట్టే వరకు అన్ని ఉంటాయని ఊహించం. ఇంటర్నెట్ లో కూడా క్రిస్టల్ గ్యాలరీ ఫోటోలు పెద్దగా కనిపించవు. రాజుల చిత్రపటాలు, షాండ్లియర్లు ఉన్న ప్రధాన దర్బారు హాలు మాత్రమే కనిపిస్తుంది. అసలేన గదులు కనిపించవు. ఫోటోగ్రఫీకి అనుమతి కూడా లేదు. కెమెరాలే కాదు కెమెరా ఉన్న ఫోన్లను కూడా అనుమతించరు. పర్యాటకులకు ఆడియో సిస్టమ్ ఇచ్చే కౌంటర్ లో కెమెరాలు, సెల్ ఫోన్లను తీసుకుంటారు. గ్యాలరీలోకి ఎంట్రీ టికెట్ ఏడు వందల రూపాయలంటే మనసు మూలుగుతుంది. కానీ మొత్తం చూసిన తర్వాత మనం ఎక్కువ డబ్బు ఇచ్చామనే అసంతృప్తి ఏ మాత్రం ఉండదు. చూడకపోతే చాలా మిస్సయ్యేవాళ్లం అని కూడా అనిపిస్తుంది.

తర్వాత అన్నట్లే ఉంటుంది. మేవార్ ను పాలించిన సిసోడియా రాజవంశంలో 13వ రాజు రాణా ప్రతాప్. ఆ రాజు వంశంలో 77వ వారసుడు లక్ష్మరాజ్ సింగ్ ప్రస్తుత యువరాజు. సిటీ ప్యాలెస్ లో కొంత భాగం రాజకుటుంబీకుల నివాసం, కొంత భాగంలో

పర్యాటకులను అనుమతిస్తారు. రాజు మహల్, రాణి మహల్ రాజరిక వైభవానికి ప్రతీకలు. రాణి మహల్ వరండాలో ఒక చోట రాజు కూర్చునే ప్రదేశం ఉంది. రాణి అలంకరణ పూర్తయ్యే వరకు రాజు ఎదురు చూసే చోటు అది. అలాగే దివాన్ ఇ ఆమ్, దివాన్ ఇ ఖాజ్, హోలీ వేడుక మండపం, రాణి శీతాకాల మందిరం శీష్ మహల్ ప్రధానంగా చూడాల్సినవి.

హోలీ వేడుక జరిగే గార్డెన్, సిటీ ప్యాలెస్ నాలుగో అంతస్తులో ఉంది. అక్కడ ఆశ్చర్యం కలిగించే విషయం ఏమిటంటే... అక్కడ వందల ఏళ్ల మహావృక్షాలున్నాయి. ప్యాలెస్ బయటి నుంచి ఫోటోల్లో చూసినప్పుడు అంత పెద్ద చెట్లు అంత ఎత్తులో ఎలా ఉన్నాయో అర్థం కాదు. నిర్మాణాన్ని పరిశీలిస్తే కొండను కొంత భాగం చెక్కి ప్యాలెస్ నిర్మించి, ఈ గార్డెన్ ఉన్న ప్రదేశాన్ని మొక్కల కోసం అలాగే ఉంచేశారు. నిర్మాణంలో గొప్ప ఆర్కిటెక్చర్ లో స్థిల్ ఉంటుంది.

ప్యాలెస్ లో జరిగే వేడుకలను రాణివాసపు స్త్రీలు చూడడానికి వీలుగా గవాక్షాలున్నాయి. ఆ గవాక్షాల

ఏడు ద్వారాలు

రాణాప్రతాప్ తండ్రి రెండవ ఉదయ్ సింగ్ 16వ శతాబ్దంలో ఈ నగరాన్ని నిర్మించాడు. శత్రువుల బారి నుంచి నగరాన్ని కాపాడుకోవడానికి కొండలు, సరస్సులనే ఆనరా చేసుకుని ప్యాలెస్ లు నిర్మించాడు. నగరం చుట్టూ రక్షణకోసం శత్రుదూర్భేద్యమైన గోడను కట్టి ఏడు ద్వారాలను ఏర్పాటు చేశాడు. అప్పట్లో రాకపోకలన్నీ ఆ ద్వారాల దగ్గర పహరా కాస్తున్న రాజోద్యోగుల దగ్గర అనుమతి పొందిన తరువాతనే సాగేవి. ఉదయ్ పూర్ లో పర్యటిస్తుంటే సూరజ్ పోల్, అంబా పోల్, బ్రహ్మ పోల్, చాంద్ పోల్, ఉదయ్ పోల్, హాథీ పోల్ ద్వారాలు కనిపిస్తాయి. ఏడవది ఎక్కడ ఉందో, పేరీమిటో కూడా అక్కడి వాళ్లు కూడా స్పష్టంగా చెప్పలేరు.

నుంచి నగరం వూరూ చాలా అందంగా ఉంటుంది. ఈ ప్యాలెస్‌లో ఏనుగు పోటీల గోడ ఉంది. గోడకు ఇవతల ఒక ఏనుగు, అవతల ఒక ఏనుగు ఉంటాయి. రెండూ తొండాలను మెలి వేసుకుని ఒకదాన్ని మరొకటి లాగుతాయి. గోడకు తగిలిన ఏనుగు ఓడిపోయినట్లు అప్పట్లో ఏనుగుల పోటీ జరిగే తీరును వర్ణించే చిత్రపటాలు కూడా ఉన్నాయి.

నమూనా కోటలు

మోతీమగ్రి చిన్న గుట్ట. ముత్యాల గుట్ట అని అర్థం. ఇందులోని రాణాప్రతాప్ మెమోరియల్‌లో రాణాప్రతాప్ వాడినవి మాత్రమే కాక, సిసోడియా రాజవంశస్తుల చిత్రపటాలు, వాళ్లు ఉపయోగించిన ఆయుధాలు ప్రదర్శనలో ఉన్నాయి. వీటికంటే ఎక్కువగా ఆకట్టుకునేవి కోటల నమూనాలు. చిత్తోర్‌గడ్ కోట, కుంభాల్‌గడ్ కోటలతోపాటు హల్దీఘాట్ యుద్ధరంగం నమూనా కూడా ఉంది. కోటలో ఉన్న ముఖ్యమైన ప్రదేశాలు, ప్యాలెస్‌లను ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్‌తో చేసి గాజుపెట్టెలో అమర్చారు. కోట గోడ, ద్వారాల నుంచి లోవల ఉండే ఆలయాలు, నదులు, పచ్చిక బయళ్లకు కూడా చక్కగా రూపకల్పన చేశారు. గాజు పెట్టెపై నుంచి చూడడంతో ఆ ప్రదేశాలను విరియల్ వ్యూలో చూస్తున్నట్లు ఉంటుంది.

రాణి గాల తోట

రాణి ఉద్యానవనం పేరు 'సహేలియోంకి బరీ' ఇందులో ఒక రెస్ట్ హౌస్, దానికి రెండు వైపులా రెండు తోటలున్నాయి. ఒకటి సమ్మర్ గార్డెన్, మరొకటి వింటర్ గార్డెన్. ఎండకాలంలో వేడి లేకుండా చల్లగా ఉండేటట్లు వాటర్ ఫౌంటెయిన్లున్నాయి. అప్పటి నిర్మాణశైలి, నాణ్యతకు చేతులెత్తి మొక్కాల్సిందే. ఫౌంటెయిన్లకు, రెస్ట్ రూమ్‌లో ఉన్న ట్యూమ్లింగ్‌హౌల్‌కు నీటి సరఫరాకు కరెంట్ వాడరు. ప్రెషర్‌తో నీరు చేరుతుంది. వాటిని నిర్మించినప్పటి నుంచి ఆ పరికరాలన్నీ ఇప్పటికీ నిరంతరాయంగా పనిచేస్తూనే

ప్యాలెస్ వెనుక పిచోలా!

పిచోలా సరస్సు సీటీ ప్యాలెస్‌కు వెనుక వైపు ఉంది. వెనుక ఉంది కాబట్టి ఆ సరస్సుకు పిచోలా అనే పేరు వచ్చింది. ఈ సరస్సు మధ్యలో జగ్‌మోహన్ ప్యాలెస్, జగ్‌మందిర్ ఉన్నాయి. ఒబెరాయ్ వాళ్ల హోటల్ ఉదయ్‌విలాస్ కూడా ఈ లేక్ ఒడ్డునే ఉంది. జగ్‌మోహన్ ప్యాలెస్‌ను ఇప్పుడు తాజ్ లేక్ ప్యాలెస్ పేరుతో తాజ్ గ్రూప్ నిర్వహిస్తోంది. పిచోలా లేక్‌లో పడవ ప్రయాణం ఉల్లాసభరితంగా ఉంటుంది. జగ్‌మోహన్ ప్యాలెస్, జగ్‌మందిర్‌ల సమీపం నుంచి చుట్టి రావచ్చు. పడవలో వెళ్లినప్పుడు జగ్‌మోహన్ ప్యాలెస్ ఎత్తయిన పునాది తప్ప అసలు ప్యాలెస్ పూర్తి వూరూ కనిపించదు. సీటీప్యాలెస్ నుంచి చూస్తేనే జగ్‌మోహన్ ప్యాలెస్ వూరూ బాగుంటుంది. పిచోలా సరస్సు తీరాన 'బాగోర్‌కీ హవేలీ' ఉంది. ఇది సాంస్కృతిక కళలను ప్రదర్శించే ప్రదేశం. ఇక్కడి మ్యూజియంలో పప్పెట్స్‌తో దర్బార్ హాల్ ఉంది. రాజస్థానీ సంప్రదాయ వివాహ వేడుక ఘట్టాల శిల్పరీతులున్నాయి. ఇప్పుడు సంవత్సర వర్గాలు అనుసరిస్తున్న సంగీత్, మెహందీ వేడుకలు రాజపుత్రుల సంప్రదాయాలే.

ఉన్నాయి. ఇక నగరంలో గులాబ్‌భాగ్, దీన్‌దయాళ్ పార్క్, జగదీశ్ ఆలయం ముఖ్యమైనవి. గులాబ్‌భాగ్ నగరం మధ్యలో ఉన్న విశాలమైన తోట. దీన్‌దయాళ్ పార్క్‌లో దీన్‌దయాళ్ విగ్రహం ఉంది. ఈ విగ్రహం ఒక్కటే కాదు, ఉదయ్‌పూర్‌లో ఆధునిక కాలంలో రూపుదిద్దుకున్న అనేక శిల్పాల ముఖాల్లో పసితనం కనిపిస్తుంది. విగ్రహంలో దేహభాగాల పరిమాణం నిపుత్తిలో పరిణతి లోపించినట్లు కూడా అనిపిస్తుంది.

హల్దీఘాట్ మ్యూజియం

హల్దీఘాట్‌లో నిర్మించిన రాణాప్రతాప్ మ్యూజియం ఇది. ఈ మ్యూజియం రాణాప్రతాప్

జీవిత ఘటనల మాలిక. యుద్ధాలతోపాటు అనేక ఘట్టాలను మట్టిలోనే మలిచారు. పర్యాటకులు ఒక్కో ఘట్టం ముందుకు రాగానే సెన్సార్ లైట్లు వెలుగుతాయి. అడియో సిస్టమ్ నుంచి వివరాలు వినిపిస్తాయి. గైడ్ మరికొంత విపులీకరిస్తాడు. మోతీమగ్రిలో మ్యూజియం రాణాప్రతాప్ జీవితాన్ని పెయింటింగ్స్‌లో ప్రతిబింబిస్తుంది. హల్దీఘాట్ మ్యూజియం సెటింగులతో కళ్లకు కదులుతుంది. ఈ మహా మ్యూజియం ఉదయ్‌పూర్‌కు సుమారు యాభై కిలోమీటర్ల దూరాన ఉంది. ఇది అక్కర్ ప్రతినీధి మాన్‌సింగ్‌తో రాణాప్రతాప్ యుద్ధం చేసి మొఘలులను ఓడించిన ప్రదేశం. చేతక్ గాయ పడింది ఈ యుద్ధంలోనే. ఈ యుద్ధంలో రాణా ప్రతాప్ కూడా గాయపడతాడు. సైన్యాధ్యక్షుడికి తన శిరస్రాణాన్ని పెట్టి యుద్ధాన్ని కొనసాగించవలసిందిగా చెబుతాడు. యజమాని గాయపడిన సంగతి తెలుసు కున్న చేతక్, అతడిని కాపాడడానికి యుద్ధరంగం నుంచి ఒక్క ఉడుటున దౌడు తీస్తుంది. అప్పటికే యుద్ధంలో చేతక్ ఒక కాలు గాయపడి ఉంటుంది. అలాగే పరుగెత్తుతూ బాణాన్ నదిని దాటుతూ పొట్టకు గాయమై కూలిపోతుంది. చేతక్ ప్రాణం పోయిన స్థలంలో రాణాప్రతాప్ చేతక్ స్మారక్‌ను నిర్మించాడు. అది హల్దీఘాట్ మ్యూజియానికి కొద్ది దూరంలో ఉంది.

మాకు మేమే పాలకులు

ఉదయ్‌పూర్ టూరిల్ ప్యాలెస్‌లు, మ్యూజియా

రాణాప్రతాప్ 1540, మే 9న కుంభాల్‌గడ్ కోటలో పుట్టాడు. రాణాప్రతాప్ తండ్రి ఉదయ్ సింగ్ పట్టాభిషిక్తుడై కూడా అదే ఏడాది, అదే కోటలో.

కుటుంబ రాజకీయం

ఉదయ్‌సింగ్ మరణానంతరం రాణాప్రతాప్ 32 ఏళ్ల వయసులో 1572లో మేవార్ రాజ్య సింహాసనాన్ని అధిష్టించాడు. రాణాప్రతాప్ తల్లి జైవంత బాయ్ ఉదయ్ సింగ్ పెద్ద భార్య. ఉదయ్‌సింగ్‌కు ఇష్టమైన భార్య ధీరూబాయ్ భట్టియూని. రాణాప్రతాప్‌కు బదులు తన కొడుకు జగ్‌మల్‌ను రాజును చేయాలని పట్టుపట్టింది. కానీ మంత్రిపర్గంతోపాటు ఇతర రాజ దర్బార్ ప్రముఖులందరూ రాణాప్రతాప్‌కు మాత్రమే రాజయ్యే అర్హత అని తీర్మానించడంతో ఆ వివాదం అప్పటికి సద్దుమణిగింది. కానీ జగ్‌మల్‌ని ఇప్పటికీ ఉదయ్‌పూర్ వాసులు ఒక విలన్‌గానే చూస్తున్నారు.

రాణి కర్నావతి మనుమడు

మేవార్ రాజ్యానికి తొలి రాజధాని చిత్తోర్గడ్. అక్కడి నుంచి పరిపాలించిన రాణా నంగా (సంగ్రామ్సింగ్) - రాణి కర్నావతిల మనుమడు మహారాణా ప్రతాప్. రాణాప్రతాప్ పుట్టినాటికే చిత్తోర్గడ్ మేవార్ రాజుల చేజారిపోయింది. ప్రతాప్ సింగ్ తండ్రి ఉదయ్ సింగ్ చిత్తోర్గడ్లో పుట్టాడు. ఉదయ్ సింగ్ చంటి బిడ్డా ఉన్నప్పుడే కోట యుద్ధాలు, రాజకీయ క్లిష్టతలో మునిగిపోయి ఉంది. అప్పుడు దాది తన బిడ్డకు ఉదయ్సింగ్ దుస్తులు వేసి ఉయ్యాలలో పెట్టి, ఉదయ్సింగ్ను రహస్యంగా కుంభాల్గడ్ కోటకు చేర్చింది (శత్రువుల చేతిలో దాది బిడ్డ ప్రాణాలు కోల్పోయాడు). ఆ కుంభాల్ గడ్లోనే రాణాప్రతాప్ కూడా పుట్టాడు. రాజ్యం రాణాప్రతాప్ చేతికి వచ్చేనాటికే కుంభాల్గడ్ కూడా చేజారిపోయింది.

లను తిలకించడంతోపాటు మేవార్ సంప్రదాయ భోజనం చేయడం, కామెల్ రైడ్, ఎడారిలో సూర్యాస్తమయాన్ని చూడడం బోనస్ ఆనందాలు. చారిత్రక సౌందర్యాన్ని కాపాడుకుంటూనే అభివృద్ధి పథంలో సాగడం ఉదయ్పూర్ ప్రత్యేకత. కర్మిదేవి ఆలయం నుంచి చూస్తే ఉదయ్పూర్ విస్తరించిన కొత్త నగరం కనిపిస్తుంది. ఇప్పటికీ చారిత్రక ఉదయ్పూర్ వీధుల్లో సంప్రదాయ బిడ్డి, పపెట్తో పాటు అనేక హస్తకళలు సజీవంగా ఉన్నాయి. ప్రతి ఇంటిముందు వరండాలో వాళ్లు చేసిన కళాకృతులు డిస్ప్లేలో ఉంటాయి. ఉదయ్పూర్ వాసుల్లో కనిపించే ఆత్మవిశ్వాసం అంతా ఇంతా కాదు. 'మీ రాజస్థానీ భాషకే హిందీకి ఎక్కువ తేడా ఉంటుందా?' అని అడిగితే 'మూడి మేవార్ భాష' అంటారు. రాజస్థాన్తో బడింటిపై అవధానికి కూడా ఇష్టపడరు. 'మొఘలుల కాలంలో సామంతులుగా అయినా సరే సొంతంగా పాలించుకున్న మిగిలిన రాజస్థాన్.. అనంతర కాలంలో బ్రిటిష్ పాలనలోకి వెళ్లింది. మా మేవాడ్ రాజ్యం మాత్రం మొఘలుల పాలనలోకి పోలేదు. బ్రిటిష్ హయాంలో కూడా ఇక్కడ మా రాజుల పాలనే' అని గర్వంగా చెప్పుకుంటారు. ★

హల్ద్విఘాట్ యుద్ధం

హల్ద్విఘాట్ అక్బర్ సైన్యానికి - రాణాప్రతాప్ సైన్యానికి జరిగిన యుద్ధమే. కానీ చరిత్రకారులకు పరీక్ష పెట్టిన యుద్ధం ఇది. వ్యూహాత్మకంగా చరిత్ర వక్రీకరణకు గురైన యుద్ధం కూడా. రాజస్థాన్ ప్రభుత్వం పునఃసమీక్ష చేసుకుని పదవ తరగతి చరిత్ర పాఠాలను కొత్తగా రాసుకున్న యుద్ధం. ఈ హల్ద్విఘాట్ యుద్ధక్షేత్రం ఉదయ్పూర్ నగరానికి యాభై కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంది.

1576, జూన్ 18 న అక్బర్ సైన్యానికి - రాణాప్రతాప్కి యుద్ధం జరిగింది. మూడు వేల అశ్విక దళం, నాలుగు వందల మంది భిల్లులు మాత్రమే. అక్బర్ ప్రతినిధిగా వచ్చిన మాన్సింగ్ దగ్గర ఐదు వేల అశ్వికదళం, ఇతర దళాలన్నీ కలిపి పదివేల సైన్యం ఉంది. మొఘలులు సైన్యంతో మేవార్ రాజ్యం మీద దండెత్తుతున్న విషయాన్ని అడవుల్లో నివసించే ఆదివాసీ భిల్లులు గమనించి రాణాప్రతాప్కి చేరవేశారు. దాంతో మొఘల్ సైన్యం నగరంలోకి ప్రవేశించడానికి ముందే హల్ద్విఘాట్ దగ్గరే ఎదుర్కొంది మేవార్ సైన్యం. ఆ యుద్ధంలో మేవార్ సైన్యం వీరోచితంగా పోరాడింది. మాన్సింగ్ ఎనుగు మీద ఉన్నాడు. రాణాప్రతాప్ గుర్రానికి ఎనుగు తొండం ధరింపచేసి ఎనుగు అనే భ్రమ కల్పించారు. ఎదురుగా ఉన్నది గుర్రం అని తెలిస్తే ప్రత్యర్థి గుర్రం మేగాన్ని అంచనా వేయగలుగుతాడు. ఎనుగు అని భ్రమపడితే ఎనుగు మందగమనాన్నే ఊహిస్తాడు. ఆ రణనీతిని ప్రదర్శించాడు రాణాప్రతాప్. ఆ యుద్ధంలో మొఘలులు మేవార్ రాజధాని నగరం ఉదయ్పూర్లో అడుగు పెట్టలేదు. రాణాప్రతాప్ను బంధీని చేయలేదు. మేవార్ రాజ్యంలో మొఘలుల పాలనకు బీజం పడలేదు. మొఘలు సైన్యం హల్ద్విఘాట్ నుంచే వెనుదిరిగి వెళ్లిపోయింది. రాజపుత్రుల విజయాన్ని,

మొఘలుల పరాజయాన్ని జీర్ణించుకోలేని కొందరు చరిత్ర కారులు ఈ యుద్ధాన్ని అసంపూర్ణంగా ఆగిపోయిన యుద్ధంగా వర్ణించారు. రాజ్యపాలన రాణాప్రతాప్ చేతిలోనే ఉన్నప్పుడు అది రాణాప్రతాప్ గెలుపు కాకుండా మరేమవుతుందనేది ఆ తర్వాత చరిత్రను అధ్యయనం చేసిన కొత్త తరం చరిత్రకారుల వాదన. ఆ యుద్ధం తర్వాత కూడా అక్బర్ మళ్లీ మేవార్ మీద ఎప్పుడు దాడి చేయాలా అని వ్యూహాలు పన్నుతూనే గడిపినట్లు అక్బర్ కోర్టులోని అబుల్ ఫజల్ వంటి వారి రచనలు చెప్తున్నాయి.

1579 తర్వాత బెంగాల్, బీహారుల్లో సామంత రాజులు తిరుగుబాటు చేయడంతో అక్బర్ దృష్టి అటు మళ్లింది. పంజాబ్లోనూ కొంత అనిశ్చితి రావడంతో ఇక మేవార్ మీద ఆశ వదులుకున్నాడు అక్బర్. రాణాప్రతాప్ మాత్రం హల్ద్విఘాట్ యుద్ధం తర్వాత ఇరవై ఏళ్ల పాటు రాజ్యపాలన చేశాడు. తాను పుట్టిన కుంభాల్గడ్ కోటను తిరిగి స్వాధీనం చేసుకున్నాడు.

1585లో చవండ్ అనే ప్రదేశంలో కొత్త రాజధానిని కట్టాడు. అక్కడి నుంచే రాజ్యపాలన చేశాడు. తనకు ఇష్టమైన, విశ్వాసపాత్రతతో తనకు అండగా నిలిచిన భిల్లుల కోసం ఇక్కడ అనేక నిర్మాణాలు చేశాడు. భిల్లులతో కలిసి వేటకు వెళ్లడం రాణాకు ఇష్టమైన వ్యాపకం. అలా వేటకు వెళ్లినప్పుడు జరిగిన ప్రమాదంలో (1597, జనవరి 29) తుది శ్వాస వదిలాడు.

మొత్తానికి హల్ద్విఘాట్ యుద్ధం రాణాప్రతాప్ను వీరుడిగా నిలబెట్టింది. అయితే ఆ యుద్ధం చేసిన గాయం అతడిని చివరివరకు ఇబ్బంది పెట్టిందని, చేతకా మరణం అతడిని మానసికంగా బాగా కుంగదీసిందని చెబుతారు మేవార్ ప్రజలు.

విభావతి, మనసు ప్రశాంతత కోసం బీచ్ ఒడ్డుకు వెళ్ల కూర్చుంది. తనకు అన్నీ ఇచ్చిన ఆ భగవంతుడు ఎందుకు ఈ లోటు పెట్టాడో అర్థంకాలేదు. నిజానికి అది లోటు కాదు. కానీ సమాజం దృష్టిలో అది పెద్ద లోపం. పిల్లలు పుట్టకపోవడం నేరం కాదు. కానీ అందరూ తనను, తన భర్తను అదో రకంగా చూస్తారు. పిల్లలు ఉండటమే పెద్ద ఘనకార్యంగా భావిస్తారు ఈ జనం. పిల్లలు లేని వారిని చిన్నచూపు చూస్తారు. పిల్లలు పెద్దవాళ్లయి చూడక వీధిపాలు చేసినా, జాలాయిలై చెడ్డపేరును తెచ్చినా సరే, పిల్లలు ఉంటే చాలు ఏదో హిమాలయ పర్వతం ఎక్కినట్లుగా తెగ గొప్పలు పోతారు ఈ లోకంలో జనాలు.

అటు తన భర్తగానీ, అత్తమామలుగానీ తనను పట్టెత్తు మాట కూడా అనరు. పైగా ధైర్యం కూడా చెప్తారు. భగవంతుడు ఇవ్వనిదానికి మనమేం చేస్తామని సర్దుకుపోమ్మంటారు. కానీ విభావతికే మనసు నిలవడంలేదు. చేయవలసిన పూజలు, వ్రతాలు ఎన్నో చేసింది. చివరకు ఐవిఎఫ్ కూడా చేయించుకుంది. కానీ ఫలితం మాత్రం శూన్యం. తన తరం వారిలో చాలామంది ఇదే సమస్యతో బాధపడుతున్నారు కదా మనమేం చేయగలం అని మనసును సమాధానపరచుకుందామన్నా ఏదో దిగులు పట్టి వీడిస్తూ ఉంటుంది. ఎప్పుడైనా అలా మనసు వికలమైతే, ఇలా బీచ్ ఒడ్డుకు వచ్చి కూర్చుంటుంది.

సముద్రానికి సరిగా ఇరవై అడుగుల దూరంలో ఇసుకలో కూర్చుని ఉంది. సాధారణంగా ఆమె కూర్చున్న స్థలం దాకా అలలు రావు. ఆ ప్రదేశంలో సముద్రం కొంచెం ప్రశాంతంగా ఉంటుంది. విభావతి మనసు నిండా అవే ఆలోచనలు. పోనీ ఎవరైనా దత్తత తీసుకుందామని అనుకుంటే, తన భర్త ఎందుకో మొగ్గు చూపటం లేదు. దానికి కారణం కూడా ఉంది. ఈ లోకంలో ఇప్పటివరకం పిల్లలను చూస్తుంటే బాధ్యతగా ఎవరూ వ్యవహరించడం లేదు. అంతా అస్తవ్యస్తమే. దత్తత కోసం వెళితే అక్కడ చేరిన అనాథలు ఎటువంటి వారికి పుట్టారో, వాళ్లు పెరిగి పెద్దయితే వాళ్ల జీన్స్లో

అలివేటి

శింగరాజు శ్రీనివాసరావు

ఏ లక్షణాలు ఉండి వాళ్లు ఎలాంటి వారుగా తయారవుతారోననే అనుమానం అతనికి. పెంపకంలో అన్నీ అవలక్షణాలు సర్దుకుపోతాయి. జీన్స్ కంటే మన పెంపకమే ముఖ్యమని చెప్పినా, అతనిలో ఏదో తెలియని బెరుకు. అదే ఆలోచిస్తున్నది విభావతి.

అలా ఆలోచనలో ఉన్న ఆమెకు ఎదురుగా సముద్రంలోకి నడుచుకుని వెళుతున్న పది సంవత్సరాల సుమారు వయసున్న పాప కనిపించింది. ఏదో సరదాకు అనుకున్నది. కానీ ఆ అమ్మాయి అలాగే వెనకకు చూడకుండా ముందుకు పోతున్నది.

ఎందుకో ఆమె మనసు శంకించింది, ఏదో జరుగుతోున్నదని. అంతలోనే ఒక పెద్ద అల రావడం ఆ పాపను లోనికి లాగేసుకోవడం జరిగింది. అంతే పెద్దగా 'హెల్ప్' 'హెల్ప్' అని కేకలు పెడుతూ ఆ అమ్మాయి వైపుకు పరిగెత్తింది. అక్కడే నావను బాగుచేసుకుంటున్న జాలరులు ఆ అరుపులు విని పరుగెత్తుకుంటూ సముద్రంలో ఈడుకుంటూ వెళ్లి అలల మీద ఎగురుతున్న ఆ పాపను రక్షించి ఒడ్డుకు తీసుకునివచ్చారు. వెంటనే పాప పొట్టను కొద్దిగా నొక్కగానే తాగిన నీటిని కక్కిరించి ఆ అమ్మాయి.

“గబుక్కున సూశారు గాబట్టి సరిపోనాది తల్లి. లేకుంటే బిడ్డ బతికేది గాదు. జాగరత” అని చెప్పి వెళ్లిపోయారు జాలరులు.

మెల్లగా కళ్లు తెరిచింది ఆ పాప. తన సంచితో తువ్వలు తీసిచ్చి తుడుచుకోమని చెప్పింది విభావతి. నిశ్శబ్దంగా తువ్వలు అందుకుని తుడుచుకుంటూ భయం భయంగా విభావతి వైపు చూసింది ఆ పాప. విభావతి కూడా మౌనంగా తనను తీసుకుని వెళ్లి దగ్గరలో ఉన్న ఒక బల్లమీద కూర్చోబెట్టుకుంది. తలవంచుకుని కూర్చున్న ఆ పాప చుబుకాన్ని పైకెత్తి అడిగింది.

“నీ పేరేమిటి?”

“అలివేటి”

“ఏ ఉరు”

“తెలియదు ప్రస్తుతానికి ఇక్కడే ఉంటున్నాను.”

“మరి మీ అమ్మ, నాన్న ఎవరు?”

“లేరు. ఉహు.... కాదు.... తెలియదు.”

“నిజం చెప్పు, ఎవరు నువ్వు. ఎందుకు

సముద్రంలోకి అలా భయం లేకుండా వెళ్లావు. ఏదైనా జరిగి ఉంటే ఏమయ్యేది” వ్రశ్వల వర్షం కురిపించింది.

“చనిపోతాను అంతేకదా, అసలు చనిపోదామనే వెళ్లాను ఆంటీ. నాకు బ్రతకాలని లేదు” అలివేటి కళ్లలో నీరు.

విభావతి మనసు నొచ్చుకుంది. ఇంత చిన్న పిల్లకు ఏమంత కష్టమెచ్చిందో పాపం అనుకుంది.

“అలివేటి.. అసలు ఏమయిందో చెప్పు. నిన్నెవరైనా ఏమైనా అన్నారా, పోనీ మీ అమ్మ, నాన్న అరిచారా” ప్రేమగా అడిగింది. అంతే పెద్దగా ఏడ్చింది విభావతిని చుట్టుకుని. ఓదారుస్తూ దగ్గరకు తీసుకుంది విభావతి. పిల్ల చూడబోతే కుందనపు బొమ్మలా ఉంది ఏం జరిగిందో పాపం.

“చెప్పమ్మా, ఫర్వాలేదు. నాకు చేతవైన సాయం చేస్తాను” అంటూ ధైర్యం చెప్పింది.

“నేను అనాథను, అమ్మ, నాన్న ఎవరో తెలియదు. నేను కళ్లు తెరవకముందే నన్ను రైల్వేస్టేషన్లో ఎవరో వదిలి వెళ్లారట. నన్ను చూసిన వాళ్లు నేను ఏడుస్తుంటే పిల్లల సంరక్షణ కేంద్రానికి తెలియజేస్తే, వాళ్లు వచ్చి నన్ను తీసుకుని వెళ్లి 'హెల్ప్' అనే స్వచ్ఛంద సంస్థ వారికి అప్పగించారట. ఈ విషయం మా సంస్థలో పనిచేసే వాళ్లు చెబితే తెలిసింది నాకు. నాలా అక్కడికి వచ్చినవాళ్లు ఓ పాతిక మంది వరకు ఉన్నారు. అందరూ ఇరవై సంవత్సరాల వయసు లోపలివారమే అనుకుంటాను. ఆ సంస్థ వాళ్లు మమ్మల్ని చాలా నీచంగా చూస్తారు ఆంటీ. సరిగా అన్నం పెట్టరు. ఎక్కడెక్కడికో పంపి మా చేత కూలీ పనులు కూడా చేయిస్తారు. నా కంటే కొంచెం పెద్ద పిల్లలు అయిదుగురు ఉన్నారు. వాళ్లను రాత్రిపూట ఎక్కడికో పంపిస్తారు. తెల్లారగట్ల వాళ్లు చెదిరిన జుట్టుతో, చిరిగిన బట్టలతో వచ్చి ఏడుస్తూ కూర్చుంటారు. ఎవరైనా ఎదురు తిరిగితే చాలు కొడతారు. వ్రాయడం, చదవడం వరకు నేర్పించారు. కానీ స్కూలుకు మాత్రం పంపరు” ఏడుస్తూనే చెబుతున్నది అలివేటి.

హెల్ప్ సంస్థ గురించి కొంచెం విని ఉన్నది విభావతి. అది ఒక స్వచ్ఛంద సంస్థ అని, దానికి

నిధులు భారీ స్థాయిలో వస్తాయని, వాళ్లు అనాథ ఆడపిల్లలను చేరదీసి, చదివించి, ఉద్యోగాలు కూడా చూపిస్తారని, ఎక్కడో పేపర్‌లో చదివినట్లు గుర్తుకు వచ్చింది. కానీ దానికి ఈ పాప చెప్పే దానికి పొంతన కుదరడంలేదు. ఎంత మోసం పాపం. అభం శుభం తెలియని పిల్లలను, తల్లిదండ్రులు కసాయిగా వదలి వేసిన పిల్లలను, కీలుబొమ్మలుగా చేసి కిరాయి వ్యభిచారులుగా మారుస్తున్నారా? ఎంతటి దారుణమిది. ఎంత నీచమిది. మనసు ఉడికిపోయింది విభావతికి.

“పారిపోయి ఎక్కడైనా పని చేసుకోవచ్చుగా. ఇలా చనిపోవాలని ఎందుకు అనుకున్నావు.”

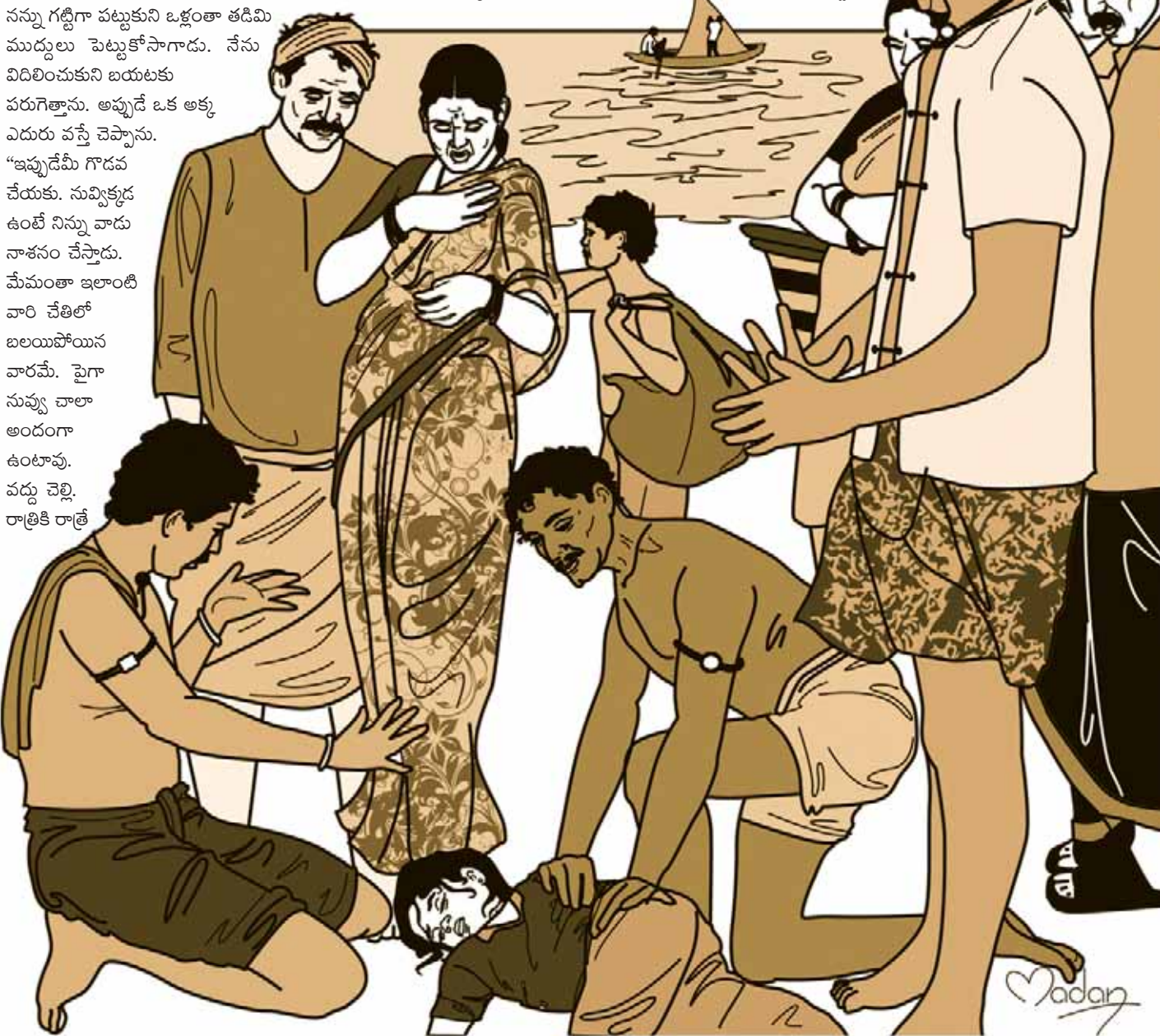
“ఎక్కడికి వెళ్లను అంటే. మొన్న మా ఆఫీసు బాయి నన్ను రూమ్‌లోకి పిలిచి అంతా శుభ్రం చేయమన్నాడు. నేను చేస్తుంటే నా వెనకాలే వచ్చి నన్ను గట్టిగా పట్టుకుని ఒళ్లంతా తడిమి ముద్దులు పెట్టుకోసాగాడు. నేను విదిలించుకుని బయటకు పరుగెత్తాను. అప్పుడే ఒక అక్క ఎదురు వస్తే చెప్పాను. “ఇప్పుడేమీ గొడవ చేయకు. నువ్విక్కడ ఉంటే నిన్ను వాడు నాశనం చేస్తాడు. మేమంతా ఇలాంటి వారి చేతిలో బలయిపోయిన వారమే. పైగా నువ్వు చాలా అందంగా ఉంటావు. వద్దు చెల్లీ. రాత్రికి రాత్రే

ఇక్కడి నుంచి వెళ్లిపో” అని చెప్పింది.

చీకటిపడగానే మెల్లిగా ఆ అక్క నన్ను అక్కడి నుంచి తప్పించి, చేతిలో వంద రూపాయలు పెట్టి ఎటైనా వెళ్లిపో అని చెప్పింది. బస్సాండుకు వెళ్లి బిక్కు బిక్కుమంటూ కూర్చున్నాను, ఎటు వెళ్లాలో తెలియక. అంతలో ఇద్దరు ఆకతాయిలు వచ్చి నా పక్కన చేరి అల్లరి చేస్తుంటే, ఎవరో ఒక అంకుల్ వచ్చి వాళ్లను తరిమేసి ఎక్కడికినీ అడిగాడు. నేను చెప్పలేదు. నన్ను తనతోపాటు తీసుకెళ్లి, తెలిసినవాళ్ల ఇంట్లో దించి, రాత్రికి పడుకుని రేపు ఉదయాన్నే వెళ్లి పొమ్మన్నాడు. రాత్రికి అక్కడే ఉండి పొద్దున్నే బయలుదేరి వచ్చాను. కానీ ఎక్కడికి పోవాలో అర్థం కాలేదు. ఎక్కడికి వెళ్లాలన్నా ఏమవుతుందోననే భయం పట్టుకుంది. ఎలాగూ అమ్మా, నాన్న లేని అనాథను బ్రతికి

ఏం చేయాలి అనిపించింది. మేం ఏం తప్పు చేశామని మమ్మల్ని అనాథలను చేశావని ఆ గంగమ్మ తల్లినే అడిగి, ఆమెతో కలిసిపోవాలనిపించింది. ఇంతలో మీరు నన్ను...” వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తున్న అలివేణిని చూసి కరిగిపోయింది విభావతి. ఆ పాప మాట తీరు ఎవరో గొప్పింటి బిడ్డలాగా ఉన్నదే తప్ప మామూలుగా అనిపించలేదు, అదేనేమో జీన్స్ ప్రభావం అనుకుంది.

తాము చేసిన తప్పుకు ఫలితంగా బిడ్డను

పరువు పేరిట వారిని నిర్దాక్షిణ్యంగా వదలివేసి, చేతులు దలుపుకునే దుర్మార్గులకు ఏ శిక్ష విధించాలి? ఏ కోర్టుకు అందని నేరమిది. ఛీ, పాడులోకం. ఎందుకో అలివేటి మీద మంచి అభిప్రాయం కలిగింది విభావతికి. అవును, తనే ఈ పాపను ఎందుకు పెంచుకోకూడదు. వెదకబోయిన తీగ కాలికి తగిలినట్లనిపించింది ఆమెకు. జీవితంలో తనకున్న లోటు తీరిపోతుంది. అలివేటిలో అంతర్దీనంగా ఉన్న సంస్కారాన్ని తన పెంపకంతో వెలికి తేగలననిపించిందామెకు. లోకంలోని అనాథ లందరినీ ఉద్ధరించలేకపోయినా కనీసం ఒకరి జీవితా నైనా దిద్దగలిగితే చాలానుకుంది. ఎలాగైనా భర్తను ఒప్పించి అలివేటిని దత్తత తీసుకోవాలని నిర్ణయించుకుని తనను తీసుకుని ఇంటిదారి పట్టింది విభావతి.

* * *

“మీకందరికీ ఇష్టమయితేనే” అంది విభావతి. భర్తను, అత్తామూలనుద్దేశించి.

“నీ ఇష్టం తల్లీ. పిల్ల బంగారు తల్లిలా ఉంది. మాట తీరు చూడబోతే చాలా సంస్కారం కనపడు తుంది. అలాగే చేద్దాం. ఈ పాప సంగతి సరే. మరి మిగిలిన పిల్లల గతేమిటి? వారంతా అలా మగ్గిపోవలసిందేనా?” విభావతి మామగారి స్వరంలో తెలియని బాధ.

“లేదు నాన్నగారు రాత్రి విభావతి విషయం

చెప్పగానే ఎస్.పి.గారికి ఫోను చేశాను. ఆయన మా బాస్ కు మంచి స్నేహితుడు. నేను కూడా గతంలో చాలాసార్లు కలిశాను. ఆ పరిచయంతో ఫోన్ చేసి విషయం మొత్తం చెప్పాను. వెంటనే ఆ సంస్థపై చర్య తీసుకుని, ఆ పిల్లలందరికీ ప్రభుత్వం ద్వారా రక్షణ కల్పిస్తామని చెప్పారు. అదే అదనుగా అలివేటి విషయం చెప్పాను. మనకిష్టమైతే ప్రభుత్వ శాఖ ద్వారా లీగల్ గా దత్తత ఏర్పాటు చేయిస్తానన్నారు” చెప్పాడు విభావతి భర్త మనోహర్.

“ఇక ఆలస్యమెందుకూరా. అలివేటి వచ్చినవేళ మన ఇంటికి వెలుగు వచ్చినట్లనిపించింది. వేరే ఆలోచన చెయ్యకుండా ఈ బంగారు తల్లిని మన ఇంటి వారసురాలిగా చేసుకుందాం. ఎక్కడ మగపిల్లవాడిని తెస్తారోనని భయపడి చచ్చాను. చక్కగా ఆడపిల్లను తెచ్చి నాకు ఎక్కడలేని ఆనందాన్ని ఇచ్చారు. ఇక దీని పనులన్నీ ఈ నాన్నమ్మే చూసు కుంటుంది” అంటూ అలివేటిని దగ్గరకు తీసుకుంది మనోహర్ అమ్మగారు.

విభావతి మనసు కుదుటపడింది. ఇంతలో ఫోను మ్రోగింది. రిసీవర్ తీసి “హలో ఎవరూ?” అడిగాడు మనోహర్.

“నమస్తే సర్. నేను ఎస్.పి.రాధేశ్యామ్ నీ.”

“సార్, మీరా నమస్తే, చెప్పండి.”

“థ్యాంక్స్ మనోహర్. మీరిచ్చిన సమాచారంతో రైడింగ్ చేసి ఆ సంస్థ గురించి చాలా విషయాలు తెలుసుకోగలిగాం. ఒక పెద్ద అపాయం నుంచి ఆడపిల్లలను కాపాడగలిగాం. వాళ్ల చర్యలను ఎవరూ గమనించడం లేదని, ఆ సంస్థవారు పిల్లలను దుబాయ్ కి పంపడానికి ఏర్పాట్లు కూడా చేసుకున్నారట. మీ వలనే ఆ పిల్లలు రక్షించబడ్డారు. హెల్ప్ సంస్థను రద్దు చేసి, వాళ్ల నిర్వాహక కమిటీ సభ్యులను అరెస్ట్ చేశాం. అక్కడ ఉన్న పిల్లల సంరక్షణను స్త్రీ శిశు సంక్షేమ శాఖకు అప్పగించాం. ఇంత వైర్యంగా మాకు రిపోర్ట్ చేసిన మీరు, మీ శ్రీమతి గారికి నా కృతజ్ఞతలు. మీలా సమాజం పట్ల బాధ్యత ఉన్నవారి వల్లనే సమాజానికి మంచి జరుగుతుంది. ఉంటా నండీ. పాప దత్తత విషయంలో మీరు ఏ సహాయం కావాలన్నా నాకు చెప్పండి. చేసి పెడతాను. ఉంటానండీ” అని ఫోన్ పెట్టేశాడు రాధేశ్యామ్.

అందరి ముఖంలో ఆనందం వెల్లివిరిసింది. లోకంలో చెడ్డవారే కాదు. మంచివారు కూడా ఉంటారని అర్థమయింది అలివేటికి. వెళ్లి విభావతి పాదాలకు నమస్కరించింది. అలివేటి కంటి ధార విభావతి పాదాలను తాకింది. నీకేం భయం లేదు నేనున్నానని భరోసాగా పాపను లేపి గుండెలకు హత్తుకుంది విభావతి. ★

స్వర్గీయ ఎం.డి.వై. రామమూర్తి స్మారక సవలల పోటీ

స్వర్గీయ ఎం.డి.వై. రామమూర్తి స్మారకార్థం నిర్వహిస్తున్న ‘నవలల పోటీ- 2020’ని ప్రకటిస్తూ జాగృతి జాతీయ వారపత్రిక రచయితలకు ఆహ్వానం పలుకుతున్నది.

ప్రథమ బహుమతి
రూ. 25,000

ద్వితీయ బహుమతి
రూ. 20,000

సూచనలు :

- నవల 125-150 (ఎ4, 15 పాయింట్) పేజీలకు మించరాదు.
- ఒక రచయిత ఒక్క నవల మాత్రమే పంపించాలి.
- సాధ్యమైనంతవరకు డీటీపీ చేయించిన నవలలు పంపితే మంచిది.
- ఇతివృత్తం భారతీయ జీవన విధానానికి, విలువలకు అద్దం పట్టేదిగా ఉండాలి.
- నవల మీద రచయిత పేరు ఉండరాదు. హామీపత్రంలో మాత్రమే పేర్కొనాలి.
- తుది నిర్ణయం జాగృతి సంపాదకమండలిదే. దీని మీద ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు తావు లేదు.
- నవలలు పంపవలసిన చిరునామా : 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్- 500027.

నవలలు మాకు చేరవలసిన ఆఖరి తేదీ : 16 నవంబర్, 2020

కరోనా కట్టడికి చర్యలేవి?

రాష్ట్రంలో కరోనా మహమ్మారి చాపకింద నీరులా విస్తరిస్తోంది. రాజధాని దాటి జిల్లా కేంద్రాల మీదుగా పవ్వలకూ చొచ్చుకువెళ్లంది. పాజిటివ్ కేసులు నిత్యం పెరుగుతూనే ఉన్నాయి. ఒక దశలో కేసుల సంఖ్య 2 వేల మార్కెను కూడా దాటిపోయింది. పరిస్థితి ఇంత తీవ్రమైనా, కరోనా ఉధృతరూపం దాల్చినా ప్రభుత్వం మాత్రం మొదట్లో చూపిస్తిన తద్ద ఇప్పుడు చూపించడం లేదు.

సూజాత గోపగోని, 6302164068

మొదట పరాసిటామల్ వేసుకుంటే చాలన్నారు. కరోనా అసలు మన పొలిమేరలు కూడా దాటడన్నారు. అనవసర భయాందోళనలు వద్దన్నారు. కరోనా అనవాళ్లు కనిపించిన తర్వాత.. చూస్తూ ఊరుకోబోమన్నారు. ప్రజల ప్రాణాలే తమకు ముఖ్యమని మీడియా సమావేశాల్లో ఊదరగొట్టారు. కరోనా కట్టడికి రూ. 5 వేల కోట్లయినా ఖర్చు చేస్తామని చెప్పి, చేతులు దులుపుకున్నారు.

ఆగస్టు 15 శనివారం విడుదల చేసిన కరోనా బులెటిన్ ఆధారంగా చూస్తే... రాష్ట్రంలో మొత్తం కరోనా పాజిటివ్ కేసుల సంఖ్య 90 వేలు దాటింది. పరిస్థితి ఇలాగే కొనసాగితే మరో కొన్ని రోజుల్లోనే పాజిటివ్ కేసుల సంఖ్య లక్షకు చేరవకానుంది.

గ్రామాల్లోనే ఎక్కువ..

గత కొన్ని రోజులుగా ప్రభుత్వం విడుదల చేస్తున్న హెల్త్ బులెటిన్స్ గమనిస్తే రాజధాని నగరంలో పాజిటివ్ కేసుల సంఖ్య తగ్గముఖం పట్టింది. అయితే ఈ పరిణామంపైన తీవ్ర అనుమానాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. ప్రభుత్వం టెస్టులు అవసరమైనన్ని చేయడం లేదని, అందుకే పాజిటివ్ కేసుల సంఖ్య కూడా అదే స్థాయిలో తగ్గిపోతోందని విపక్షాలు విమర్శిస్తున్నాయి. మరోవైపు జిల్లాల్లో కరోనా కేసుల సంఖ్య భారీగా

నమోదవుతోంది.

ప్రైవేట్ ఆసుపత్రుల బాదుడు

కరోనా క్లిష్ట సమయంలోనూ కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులు తమ పంథాను వీడడం లేదు. మొదట్లో ప్రభుత్వానుపత్రుల్లో, అదీ పెద్దానుపత్రుల్లో మాత్రమే కరోనా రోగులకు చికిత్స అందించారు. ఐసోలేషన్ వార్డులు కూడా కొన్ని కేంద్రాల్లోనే అందుబాటులో ఉండేవి. కానీ, ఆ తర్వాత కేసుల సంఖ్య క్రమంగా పెరుగుతున్నకొద్దీ ప్రైవేటు ఆసుపత్రులు ఐసోలేషన్ వార్డులు ఏర్పాటు చేసేందుకు ముందుకు వచ్చాయి. కానీ, దాని వెనుక ఉన్న నిగూఢమేంటన్నది ఆసుపత్రుల్లో బిల్లులు చూశాక గానీ బయటపడలేదు. కరోనాకు చికిత్స పొందినవారికి కనీసం రూ. 10 లక్షలు తగ్గకుండా బిల్లులు వేస్తున్నారు. ఈ స్థాయిలో ఫీజులు వసూలు చేస్తున్న రోగులకు అసలు ఎటువంటి చికిత్స అందుతుందో అనేది బ్రహ్మపదార్థంగా మారింది. కరోనా చికిత్స అందించిన రోగి మరణించినా.. తాము వేసిన బిల్లులు ముక్కుపిండి వసూలు చేస్తున్న కార్పొరేట్ ఆసుపత్రుల నిర్వాకం తీవ్ర చర్చనీయాంశంగా మారుతోంది. దీంతో సామాన్యులు కరోనా బారిన పడితే దేవుడి మీద భారం వేయడం తప్ప గత్యంతరం లేని పరిస్థితి నెలకొంది.

కార్పొరేట్ ఆసుపత్రుల నిర్వాకంపై సాక్షాత్తూ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానమే ప్రభుత్వాన్ని తీవ్రస్థాయిలో మందలించడంతో పరిస్థితి ఎలా ఉందో అర్థం చేసుకోవచ్చు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మాత్రం కంటితుడుపు వివరణలు ఇస్తూ సమస్య తీవ్రతను గాలికి వదిలేస్తోంది. కరోనా సమయంలో ఎక్కడ ఎలాంటి సమస్య ఎదురైనా వెంటనే ప్రభుత్వ యంత్రాంగం జోక్యం చేసుకొని కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులపై చర్యలు తీసుకొని బాధితులకు తమ వాళ్ల చివరిచూపు దక్కే ఏర్పాట్లు చేయాల్సి ఉండగా సర్కార్ మాత్రం పట్టనట్లుగా వ్యవహరిస్తోంది.

ఈ పరిణామాలను గమనిస్తే కరోనా విషయంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒకరకంగా చేతులెత్తేసినట్లుగానే తెలుస్తోంది. ఇదే అభిప్రాయాన్ని కొందరు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల వైద్యులు కూడా వ్యక్తపరచినట్లు వార్తలు వచ్చాయి. ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా కరోనా కట్టడికి పటిష్ట చర్యలు తీసుకోవాలి. లేకపోతే రాష్ట్ర ప్రజలు మరిన్ని గడ్డు రోజులు ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

గుంటూరి సూర్యనారాయణ మూర్తి ఇక లేరు

ఏలూరులో సంఘ శాఖ ప్రారంభకులు, మొదటితరం స్వయంసేవకులు గుంటూరి సూర్యనారాయణ మూర్తి (91) ఆగస్టు 10న తన స్వగృహంలో తుదిశ్వాస విడిచారు. 1942 నుండి ఆయనకు సంఘతో అనుబంధం ఉంది. ఆర్ఎస్ఎస్పై మొదటిసారి నిషేధం విధించిన సమయంలో ఆయన జైలుకు వెళ్లారు. ఆ తర్వాత 1990లో కరసేపకు వెళ్తూ రెండోసారి అరెస్టయ్యారు.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో సంఘ శాఖల

విస్తరణ కోసం ఆయన ఎంతో కృషి చేశారు. కుటుంబ బాధ్యతలు నిర్వహిస్తూనే ఉపాధ్యాయులుగా ఉద్యోగం, సంఘ స్వయంసేవకీగా సామాజిక కార్యానికి సమన్వయం చేశారు. జిల్లా వ్యాప్తంగా ఎందరో కార్యకర్తలను తీర్చిదిద్దారు. ప్రధానోపాధ్యాయుడుగా పదవీ విరమణ చేసిన తర్వాత అత్యధిక సమయం సంఘానికి ఇచ్చారు. అకుంఠిత నిష్ఠతో, సాధు స్వభావంతో పని చేసిన సూర్యనారాయణ మూర్తి విశిష్ట వ్యక్తిత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతంలో ఎందరో స్వయంసేవకులకు ఆదర్శమైంది.

సంఘవ్రతధారి, చలించని కార్యకర్త

ప్రఖరమైన దేశభక్తులు సూర్యనారాయణమూర్తి గారు ఆంధ్రప్రదేశ్లో మొదటితరం స్వయంసేవకులు. ప్రసన్నమైన మాట తీరు ఆయన సొంతం. జీవితాంతం ఎన్ని ఓడిదుడుకులు వచ్చినా చలించని కార్యకర్త. ధ్యేయనిష్ఠావరులు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో నడిచే సంఘ శాఖకి ముఖ్య శిక్షకీగా పనిచేశారు. ఆ ప్రాంగణం వెలుపల శాఖా నడుపుతూ ఉంటే అక్కడి యజమాని వైస్ ఛాన్సలర్కు ఫిర్యాదు చేశాడు. ఆయన మూర్తి గారిని పిలిచి వేరేవాళ్ల స్థలంలో ఎందుకు? మన విశ్వవిద్యాలయ స్థలంలోనే శాఖ నడుపుకోవచ్చు కదా అని ప్రోత్సహించారు. అదీ మూర్తిగారి వ్యక్తిత్వం.

కార్యకర్తల్లో చిన్నవారు, పెద్దవారు అనే భావనతో కాకుండా అందరితోనూ అత్యంత ప్రేమపూర్వకంగా మాట్లాడేవారు. వినయం, నిరాడంబరతకు ప్రతిరూపం ఆయన. సంఘ సిద్ధాంతాన్ని వ్యాఖ్యానించడంలో మూర్తిగారు అత్యంత సమర్థులు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో చాలాకాలం సంఘకార్యం ఆశించిన మేరకు విస్తరించలేదు. పూజనీయ శ్రీ గురూజీ నివేదికలు విన్న తర్వాత 'Waste Godavari' అని ఫలోక్తిగా మందలించేవారు. సూర్యనారాయణమూర్తి గారు అంతే ప్రశాంతంగా వాటిని స్వీకరించేవారు. ఏనాడూ విచలించు కాలేదు. నిరంతరం శ్రమించి పనిచేయడమే ఆయన

జీవన వ్రతం. విశ్వహిందూపరిషత్లో తనకు అప్పగించిన బాధ్యతకు పూర్తి న్యాయం చేస్తూనే సంఘకార్యం పట్ల ఎంతో శ్రద్ధ వహించేవారు. గత రెండు సంవత్సరాలుగా ఆనారోగ్యంతో మంచం పట్టారు. నేడు పంచభూతాలలో లీనమయ్యారు. ఆయన దివ్య చరణాలకు కరములోద్ధి శిరస్సువంచి శ్రద్ధాంజలి సమర్పిస్తున్నాను.

వారి ఆత్మకి సద్గతి కలుగచేయమని, ఈ దుఃఖ సమయంలో కుటుంబ సభ్యులకు మనోధైర్యాన్ని ప్రసాదించమని భగవంతుణ్ణి ప్రార్థిస్తున్నాను.

వి.భాగయ్య,

ఆర్.ఎస్.ఎస్., సహ సర్ కార్యవాహ

జాగతి చందా రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి

ప్రత్యేక తగ్గింపు

కరోనా కారణంగా చందా రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి పత్యేక సౌకర్యం

1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునే వారికి రూ.100/- (రూ. 650/-లకు బదులుగా రూ. 550/-లు),
5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ చేసుకునేవారికి రూ.200/- (రూ.3000/-లకు బదులు రూ.2800/-లు) తగ్గింపు కలదు.
రెన్యూవల్ సమయంలో పాత మొబైల్ నెంబర్ నే వాడగలరు.

1 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ.550 /-
కోసం పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా
<http://payit.cc/S8242> లింక్కు ఉపయోగించండి

5 సం॥ చందా రెన్యూవల్ రూ.2800 /-
కోసం పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా
<http://payit.cc/S8309> లింక్కు ఉపయోగించండి

ఈ అవకాశం 2021 మార్చి ఆఖరి వరకు మాత్రమే.

1 సం. చందా రూ. 650/-
<http://payit.cc/S14814>

5 సం.ల చందా రూ. 3000/-
<http://payit.cc/S14813>

కొత్తగా 1 సం. చందా కట్టేవారికి రూ. 650/-,
5 సం.ల చందా కట్టేవారికి రూ. 3000/- లు మాత్రమే.
మీ చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్ కోడ్ లేదా వాటి క్రింది లింక్లను ఉపయోగించండి.

వివరాలకు : 040-27561453, 9959997013

పూర్తి వివరాలు
4వ పేజీలో..

వారఫలాలు

2020 ఆగస్టు 17 నుంచి 23 వరకు

సింహంభట్ల సుబ్బారావు

6300674054

మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

చేపట్టి న కార్యక్రమాలు కొంత నిదానిస్తాయి. ఆలోచనలు అంతగా కలసిరావు. నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగావకాశాలు. ఆస్తుల వ్యవహారాలలో అవాంతరాలు అధిగమించి ఒప్పందాలు చేసుకుంటారు. ఆరోగ్య విషయంలో శ్రద్ధ చూపండి. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు ఉంటాయి. ఉద్యోగస్తులకు విధుల్లో ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది. 18,19 తేదీల్లో వృథా ఖర్చులు. స్నేహితులతో వివాదాలు. దుర్గాదేవికి కుంకుమార్చనలు మంచిది.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

పరిచయాలు విస్తృతమవుతాయి. ఆర్థికంగా గతం కంటే మెరుగైన పరిస్థితి ఉంటుంది. విద్యార్థుల శ్రమ ఫలితం సమయం. నిర్ణయాలలో పొరపాట్లు సరిదిద్దుకుంటారు. వాహనాలు, భూములు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపారస్తులకు నూతనోత్సాహం. ఉద్యోగులకు విధి నిర్వహణ ప్రశాంతంగా సాగిపోతుంది. 19,20 తేదీల్లో అనారోగ్యం. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు ఉంటాయి. సుబ్రహ్మణ్యస్థకం పరిచించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1,2,3 పాదాలు

ఆర్థిక విషయాలు నిరాశాజనకంగా ఉంటాయి. రుణయత్నాలు ముమ్మరం చేస్తారు. అనుకున్న కార్యక్రమాలు నెమ్మదిగా పూర్తిచేస్తారు. నిర్ణయాలలో మార్పులు చేస్తారు. ఓర్పు, మనోధైర్యంతో ముందుకు సాగడం ఉత్తమం. వ్యాపారస్తులు పెట్టుబడుల్లో ఆచితూచి వ్యవహరించాలి. ఉద్యోగస్తులు మరింత పనిభారం మోయాల్సిన పరిస్థితి. 20,21 తేదీల్లో శుభవార్తలు. వాహన సౌఖ్యం. స్వల్ప ధనలబ్ధి. లక్ష్మీదేవి స్తోత్రాలు పరిచించండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

ముఖ్య కార్యక్రమాలను అనుకున్న విధంగా పూర్తిచేస్తారు. ఆలోచనలు కలసివస్తాయి. రావలసిన డబ్బు సకాలంలో అంది అవసరాలు తీరతాయి. యుక్తితో కార్యసాధనలో విజయం పొందుతారు. కోర్టు వ్యవహారాలలో కొంత అనుకూలత ఉండవచ్చు. వ్యాపారస్తులకు మరింత ప్రోత్సాహం. ఉద్యోగస్తులకు ఊహించని మార్పులు. 22,23 తేదీల్లో దూర ప్రయాణాలు. దేవాలయ దర్శనాలు. దత్తాత్రేయ స్తోత్రాలు పరిచించండి.

సింహం : శుభ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

కొత్త కార్యక్రమాలు చేపట్టి అనుకున్న సమయానికి పూర్తి. ఆస్తుల వ్యవహారాలలో ఇబ్బందులు తొలగుతాయి. ఆదాయం గతం కంటే కొంత మెరుగు. కొత్త కాంట్రాక్టులు దక్కి ఉత్సాహంగా గడుపుతారు. వ్యాపారస్తులు ఆశించిన లాభాలు గడిస్తారు. ఉద్యోగస్తులకు ముఖ్య విషయాల తెలుస్తాయి. 17,18 తేదీల్లో అనుకోని ప్రయాణాలు. వృథా ఖర్చులు. హనుమాన్ ఛాళీసా పరిచించండి.

కన్య : ఉత్తర 2,3,4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

నూతన ఉద్యోగాలు దక్కే అవకాశం. పరిస్థితులను అనుకూలంగా మార్చుకుంటారు. ముఖ్య కార్యక్రమాలలో విజయం. కొన్ని హఠాత్తు నిర్ణయాలు తీసుకుంటారు. వ్యాపారస్తులకు ఉత్సాహవంతంగా ఉంటుంది. ఉద్యోగులు కొన్ని సమస్యలు అధిగమిస్తారు. పారిశ్రామిక, రాజకీయ వేత్తలు, కళాకారులకు ఊహించని అవకాశాలు దక్కవచ్చు. 22,23 తేదీల్లో ఖర్చులు. శ్రీరామస్తోత్రాలు పరిచించండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

నూతనంగా చేపట్టిన కార్యక్రమాలు విజయవంతంగా సాగుతాయి. ఆవుల సలహాలు, సూచనలు పాటిస్తూ ముందుకు సాగుతారు. ఆదాయం సంతృప్తినిస్తుంది. కొన్ని సమస్యలు తీరి ఊరట చెందుతారు. వాహనాలు, స్థలాలు కొంటారు. వ్యాపారస్తులకు లాభాలు. ఉద్యోగులు అనుకున్న లక్ష్యాల వైపు సాగుతారు. 20,21 తేదీల్లో ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. శివాష్టకం పరిచించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

కొత్త కార్యక్రమాలు చేపట్టి విజయవంతంగా పూర్తి. ఆదాయం సంతృప్తికరం. అనుకున్నది సాధించాలన్న పట్టుదల పెరుగుతుంది. ఇంటి నిర్మాణాలు చేపడతారు. విద్యార్థులకు ఫలితాలు ఊరటనిస్తాయి. వ్యాపారస్తులు ఆశించిన లాభాలు. ఉద్యోగస్తులకు ఒక సమాచారం మరింత సంతోషం కలిగిస్తుంది. 17,18 తేదీల్లో అనుకోని ప్రయాణాలు. విష్ణునహస్రనామ పారాయణ చేయండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

ఆదాయం మొదట్లో నిరాశ పర్చినా క్రమేపీ అనుకూలిస్తుంది. అప్పగించిన బాధ్యతలు కష్టసాధ్య

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు విజయవంతంగా పూర్తి. ఆలోచనలు కలసివస్తాయి. ఆదాయం మెరుగ్గా ఉంటుంది. రుణబాధల నుంచి విముక్తి లభిస్తుంది. ఇంటి నిర్మాణయత్నాలు అనుకూలిస్తాయి. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు. దేవాలయాలు సందర్శిస్తారు. ఉద్యోగులకు అనుకోని పదోన్నతులు దక్కవచ్చు. 20,21 తేదీలలో ధనవ్యయం. శారీరక రుగ్మతలు. కాలభైరవాష్టకం పరిచించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడి రుణాలు తీరుస్తారు. ఒక వ్యక్తి పరిచయం మీలో ఉత్సాహాన్నిస్తుంది. వివాహాది వేడుకల నిర్వహణపై బంధువులతో చర్చిస్తారు. భూములు, ఇళ్ల కొనుగోలు యత్నాలు కొంత కలసివస్తాయి. వ్యాపారస్తుల యత్నాలలో పురోగతి. ఉద్యోగస్తులకు విధి నిర్వహణలో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. 22,23 తేదీల్లో దూరప్రయాణాలు. బంధువులతో విభేదాలు. దత్తస్తోత్రాలు పరిచించండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

ఏ కార్యక్రమమైనా సకాలంలో పూర్తి. భూములు, వాహనాలు కొనుగోలులో అవాంతరాలు తొలగుతాయి. సొంత ఆలోచనలతో ముందడుగు వేసి విజయాలు సాధిస్తారు. రాబడి మరింత పెరిగి అవసరాలు తీరతాయి. వ్యాపారస్తులకు ఆశించినంత లాభాలు అందుతాయి. ఉద్యోగస్తులకు ముఖ్య సమాచారం అందుతుంది. 18,19 తేదీల్లో ఖర్చులు పెరుగుతాయి. అనారోగ్యం. శివస్తోత్రాలు పరిచించండి.

ఓటీటీ చిత్రాల నేల విడిచి సాము!

శుక్రవారం వచ్చిందంటే చాలు.. ఏ థియేటర్లో ఏ కొత్త సినిమా వచ్చిందా? అని ఎదురుచూసే రోజులు పోయాయి. ఇప్పుడు ఏ ఓటీటీలో ఏ సినిమా విడుదలైందా అని వెతుక్కోవడం మొదలైంది. అయితే, ఇక్కడో సొలభ్యం ఉంది. సినిమా హిట్ అయితే థియేటర్లలో ఉంటుంది. ఫట్ అయితే వచ్చిన వారానికే వెళ్లిపోతుంది. కానీ ఓటీటీలో ఆ సమస్య లేదు. ఒకసారి దాన్ని స్ట్రీమింగ్ చేస్తే, మనం ఎప్పుడు కావాలంటే అప్పుడు.. ఎంత కావాలంటే అంత చూసుకోవచ్చు. అంతేకాదు, నచ్చని సినిమాలను మధ్యలోనే వదిలేయొచ్చు. నచ్చినవాటిని ఒకటి రెండు సార్లు చూడొచ్చు. కానీ గడిచిన నాలుగు మాసాల్లో అలా పడేపడే చూడదగ్గ చిత్రాలు ఏవీ రాలేదనే చెప్పాలి. నిజానికి థియేటర్లలో చెల్లుబాటు కాని సినిమాలనే ఇలా ఓటీటీలో విడుదల చేస్తున్నారేమో అనే సందేహాన్ని మెజారిటీ చిత్రాలు కలిగిస్తున్నాయి.

ఇటీవల 'ఆహా'లో వచ్చిన సినిమాలూ అందుకు భిన్నమేమీ కాదు. అందులో ఆగస్టు 14న విడుదలైన 'జోహార్' గురించే తొలుత ముచ్చటించుకుందాం. తండ్రి హఠాన్మరణంతో సి.ఎం. అయిన ఓ యువ నాయకుడు, తన తండ్రి చేసిన అవినీతిని గురించి జనం మర్చిపోవాలని, కేవలం సంక్షేమ పథకాలనే గుర్తుపెట్టుకోవాలనే భావనతో వందల కోట్లు ఖర్చుపెట్టి తన తండ్రి విగ్రహాన్ని చేయించాలని అనుకుంటాడు. అందుకు నిధులు ఉండవు, కేంద్రం చేతులెత్తేస్తుంది. దాంతో ప్రజలకు ఇచ్చే సంక్షేమ పథకాలకు కోత పెట్టి, తండ్రి విగ్రహాన్ని తయారు చేయిస్తాడు. ఈ క్రమంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంక్షేమ పథకాలు అందక ఎంతోమంది తనవు చాలిస్తారు. వారిలో ఐదుగురి జీవితాలను ఈ మొత్తం వ్యవహారానికి ముడిపెడుతూ దర్శకుడు కదంబ మాలికను తెరపై చూపించాడు. శ్రీకాకుళంలోని ఓ మహిళా రైతు (ఈశ్వర్ రావు); తల్లి మారింది పడుపు వృత్తి చేయడం ఇష్టంలేక చదువుకోవాలని ప్రేమించిన యువకుడితో కలిసి కాశీ నుండి రాజమండ్రి వచ్చిన ఓ అమ్మాయి (ఎన్సర్ అనిల్); దేశస్వాతంత్ర్య సంగ్రామంలో సుభాష్ చంద్రబోస్ అనుయాయుగా ఉండి, అనంతరం అనాధాశ్రమం నడిపే ఓ వృద్ధుడు (శుభలేఖ సుధాకర్); రోడ్డు మీద సర్ప్స్ చేసుకుని కుటుంబాన్ని పోషించుకుంటూ ఆగ్నేయ కావాలని కలలు కనే ఓ యువతి (నైనా గంగూలి).. వీరి జీవితాలు ప్రభుత్వ సంక్షేమ పథకాలు అందక ఎలా ముగిశాయన్నదే చిత్రకథ. మనసులో 'స్టాచ్యూ ఆఫ్

యునైటీ'ని పెట్టుకుని, కథను మాత్రం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయ రంగానికి లింక్ చేసే ప్రయత్నం చేస్తున్నట్టు స్పష్టం అవుతుంది. దాంతో ఏదో చెప్పబోయి ఏదో చెప్పినట్టు అయింది. ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధితో ఏర్పాటు చేసే దేశ నేతల విగ్రహాల ఆవిష్కరణ వెనుక ఓ ఉదాత్తమైన ఆలోచన, ఓ ఆర్థిక ప్రణాళిక ఉంటాయి. అవేమీ పట్టకుండా విగ్రహాల ఖర్చును, సంక్షేమ పథకాల కోతకు జత చేయడంతో కథ నీరుకారి పోయింది. థియేటర్లలో విడుదలైతే ఈ సినిమా పరిస్థితి ఎలా ఉండేదో కానీ ఓటీటీలో కూడా చివరి వరకూ చూసే ఓవిక వీక్షకులకు ఉండటం కష్టమే!

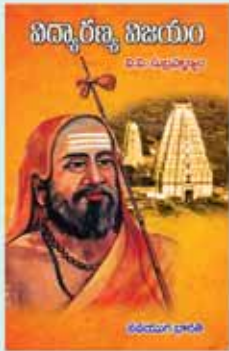
ఇక మార్చి 6న తమిళంలో విడుదలైన 'జిప్పీ' చిత్రాన్ని అదే పేరుతో తెలుగులో డబ్ చేసి, ఆహాలోనే గత నెలాఖరులో విడుదల చేశారు. 'రంగం' ఫేమ్ జీవా నటించిన ఈ సినిమా సైతం అర్థంపర్థం లేకుండానే సాగింది. కశ్మీర్ తీవ్రవాదుల చేతిలో తల్లిదండ్రులు చనిపోతే, వారి బిడ్డకు 'జిప్పీ' అని పేరు పెట్టి ఓ దేశదిమ్మరి పెంచుతాడు. అలా తాను పెంచుకున్న ఓ గుర్రాన్ని ఆడిస్తూ దేశవ్యాప్తంగా సంచరిస్తుంటాడు జిప్పీ. ముస్లిం అమ్మాయి వహిదాను ప్రేమించి, ఆమె పెద్దలు వీరి పెళ్లికి అంగీకరించరని తెలిసి, ఆ ఊరి నుండి పారిపోయి, వారణాసిలో కాపురం పెడతాడు. అక్కడ జరిగిన మత ఘర్షణల్లో జిప్పీ అరెస్ట్ అవుతాడు. అప్పటికే గర్భవతిగా ఉన్న వహిదా చావుతప్పి కన్నులాట్టబోయి ఓ బిడ్డకు జన్మనిచ్చి, తిరిగి తన ఇంటికి చేరుతుంది. ఆమెను తిరిగి దక్కించుకోవడానికి జైలు నుండి విడుదలైన జిప్పీ ఏం చేశాడన్నది మిగతా కథ. మతకలహాల ప్రాంతంగా ఉత్తరప్రదేశ్ ను చూపించిన దర్శకుడు, జిప్పీ తన ప్రేమను దక్కించుకోవడానికి ప్రయత్నించే ప్రాంతంగా కేరళను చూపించాడు. అక్కడి కమ్యూనిస్టుల సహాయంతో జిప్పీ తన భార్యను తిరిగి పొందాడనే విధంగా కథను మలిచాడు. మతకలహాల విషయం లోనే కాదు.. అనంతర పరిణామాల విషయంలోనూ దర్శకుడు ఏకపక్షంగా వ్యవహరించడంతో సినిమా హిందువులను టార్గెట్ చేసినట్టు అర్థమైపోతుంది. విడుదలకు ముందు సెన్సార్ ఇబ్బందులూ ఎదుర్కొన్న ఈ సినిమా తమిళనాట పరాజయం పాలైంది. ఈ సినిమాను తెలుగులో కాకుండా మలయాళంలో డబ్ చేసి ఉంటే కమ్మీలు చూసి ఆనందపడి, నాలుగు

కాసులైనా వేసే వారేమో!

అయితే, డబ్బింగ్ సినిమాలన్నింటినీ ఒకే గాటున కట్టడం సబబు కాదని 'ట్రాన్స్' అనే మలయాళ చిత్రం చూస్తే అర్థమవుతుంది. ఇది ఆహాలోనే విడుదలైంది. ప్రముఖ దర్శకుడు ఫాజిల్ కొడుకు ఫహద్ ఫాజిల్, అతని భార్య నజ్రియా నజీమ్ నటించిన సినిమా ఇది. అన్వర్ రషిద్ దీనికి దర్శకత్వం వహించారు. కేరళ లాంటి కరుదగడ్డిన క్రైస్తవులు ఉండే చోట ఇలాంటి సినిమా రూపుదిద్దుకోవడం, సెన్సార్ ఇబ్బందులు లేకుండా విడుదల కావడం ఆశ్చర్యకరమైన విషయమే. ఎందుకంటే ఇందులో క్రైస్తవ మిషనరీలు.. అమాయక ప్రజలను మధ్యపెట్టి ఎలా సొమ్ము చేసుకుంటాయి? ఈ కూటములు ఏర్పాటు చేసి కొందరు ఎలా కోట్లు దండుకుంటారు? ప్రజల ముందు పాస్పర్లుగా నటించే వారి వెనుక ఎలాంటి దుష్టశక్తులు ఉంటాయి? అనే అంశాన్ని 'ట్రాన్స్'లో కళ్లకు కట్టినట్లుగా చూపించారు. విజు ప్రసాద్ ఓ మోటివేటర్. అయితే అతని జీవితంలో జరిగిన కొన్ని విషాదకర సంఘటనల కారణంగా ముంబైకి మకాం మార్చేస్తాడు. అక్కడ అతన్ని కలిసిన రోజరియో, గిల్బర్ట్ అనే ఇద్దరు ఎన్.ఆర్.ఐ.లు పాస్పర్లుగా అవతారం ఎత్తుమని, తాము చెప్పినట్టు నడిస్తే అతని జీవితానికి లోటు రాకుండా చూస్తామని హామీ ఇస్తారు. అంతేకాదు, ఓ చీకటి ఒప్పందం కూడా చేసుకుంటారు. వారి వలలో చిక్కుకున్న విజు ప్రసాద్ యేను బోధనలు మొత్తం బట్టి పట్టేసి, పాస్పర్ట్ జోష్ ప్యా క్లాస్స్ అవతారం ఎత్తుతాడు. అతన్ని అర్థం పెట్టుకుని రోజరియో, గిల్బర్ట్ కోట్ల రూపాయలు కొల్లగొడతారు. విజు జీవితంలోకి ఎన్టీ లోపేజ్ ప్రవేశించిన తర్వాత అతను ఎలా యూ టర్న్ తీసుకున్నాడు? తనను కీలుబొమ్మను చేసి ఆడిస్తున్న వారికి ఎలా బుద్ధి చెప్పాడన్నది మిగతా కథ. భారతదేశంలోకి అడుగు పెట్టిన ప్రతి క్రైస్తవ కూటమి చరిత్ర ఇలాంటిదే! ప్రజల మూఢభక్తిని అడ్డం పెట్టుకుని ఈ దేశానికి, ధర్మానికి ద్రోహం చేస్తున్న ఈ సంస్థల గుట్టును 'ట్రాన్స్' చిత్రం రట్టు చేసింది. కేరళలో క్రైస్తవ, ముస్లిం వర్గాల మధ్య సాగుతున్న ఆధిపత్య పోరాట ధోరణి కూడా ఇలాంటి చిత్రం రూపుదిద్దుకోవడానికి ఓ కారణం కావచ్చు. ఏదేమైనా క్రైస్తవ మత ప్రచారకర్తల తెరవెనుక భాగోతాన్ని బయటపెట్టిన చిత్రం 'ట్రాన్స్'.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు

వెల : ₹. 200/-

వెల : ₹. 250/-

వెల : ₹. 250/-

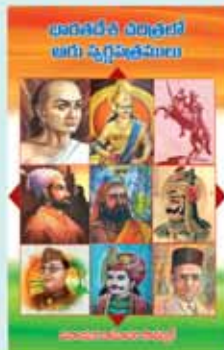
వెల : ₹. 200/-

వెల : ₹. 120/-

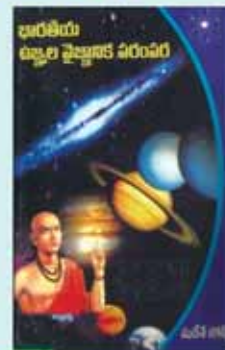
వెల : ₹. 250/-

వెల : ₹. 250/-

వెల : ₹. 90/-

వెల : ₹. 200/-

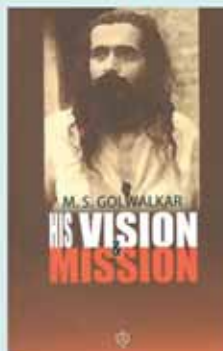
వెల : ₹. 200/-

వెల : ₹. 300/-

వెల : ₹. 495/-

వెల : ₹. 400/-

వెల : ₹. 499/-

వెల : ₹. 399/-

నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సందర్శించండి

సాహిత్య నికేతన్
3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మితపురా, హైదరాబాద్ -27
దూరవాణి : 040-27563236

సాహిత్య నికేతన్
విలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ -2.
దూరవాణి : 9440643348

సాహిత్య నికేతన్
విశాఖపట్నం
సెల్ : 90000 66776

భారతమాత బుక్ హౌస్
తిరుపతి
సెల్ : 92999 01355

Volume : 72 Issue : 44

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 17.08.2020

Date of Posting Every Friday : 14.08.2020

Postal Regn. No. HSE/1052/2018-2020

RNI Regd. No. 3270/57

G. PULLA REDDY

DEGREE & P.G. COLLEGE

(Affiliated to Osmania University)

MEHDIPATNAM, HYDERABAD - 28

Ph : 23513154

English Medium Estd 1994 Co-Education

(A College Striving for Excellence in Quality Education)

COURSES OFFERED

B.Sc

(M.S.Cs)
(M.P.Cs)
(M.E.Cs)

B.Com

(Computers)
(General)

M.Sc

(Mathematics)
(Physics)

WE HAVE : ♦ Well Equipped Labs & Library ♦ Qualified & Experienced Faculty ♦ Well Furnished Classrooms ♦ Campus Placements

For Details contact office between 10.00 A.M. & 5.00 P.M

PRINCIPAL